



Uvodnik

Jurij Paljk

“Čas povezovanja in sodelovanja!”

Današnje odprtje KB centra pomeni pomembno obogatitev pogojev dela za več organizacij slovenske narodne skupnosti na Goriškem,“ je poudaril državni sekretar Republike Slovenije Zorko Pelikan na slovesnem odprtju minuli petek na Korzu v Gorici in dodal, da “gre pa tudi za povezovanje gospodarstva s kulturnimi, izobraževalnimi in strokovnimi organizacijami manjšinske skupnosti. Mislim, da že danes ni dvomov o uspešnosti takšne simbioze. Skrb za kvalitetno delo ob istočasnem iskanju novih ustvarjalnih priložnosti in idej je pravilna pot do večjega pomena in ugleda slovenske skupnosti med pripadniki večinskega naroda in tudi pri nas, v Republiki Sloveniji. V Sloveniji se dobro zavedamo pomena, ki ga prinaša enakovredno vključevanje manjšinskih skupnosti za dobrobit celotne družbe. Zapustiti moramo pretekle delitve in izkoristiti priložnosti, ki nam jih ponujajo novi časi! Prav Goriška je bila s svojimi prebivalci in upravitelji pravi mali laboratorij čezmejnega sodelovanja med dvema sosednjima državama tudi že v časih, ko to ni bilo ne moderno ne politično sprejemljivo. Te novosti pa od nas zahtevajo znanje, odprtost za dialog in hkrati tudi dobro organiziranost in sposobnost preseganja razlik. Trdno sem prepričan, da bo KB center uspešno deloval prav v tej smeri. To bo pomembna mala kocka novega sveta! Danes ne gre le za obogatitev našega goriškega prostora, temveč celotne srednjeevropske regije in bo tudi v Bruslju pokazalo, da so odgovori na izzive časa že tukajšnja realnost.” Sekretarju Pelikanu je na slovesnosti pritrdila Jelka Pirkovič, ki je prinesla v Gorico pozdrav slovenskega ministra za kulturo Vaska Simonitija: “Predajate namenu pomembno središče, kjer se srečuje osnovna pobuda s socialnimi, kulturnimi in drugimi vsebinami. Ravno ta povezanost med različnimi vsebinami je nekaj, kar bo prineslo in že prinaša nove izzive našemu času. Če je bilo preteklo stoletje stoletje pridobivanja premoženja, tkanja dediščine, postavljanja temeljev, pa tudi hkrati stoletje delitev in dominacij enih nad drugimi, je sedaj čas povezovanja, čas preseganja in sodelovanja. In veseli me, da je v tem primeru ravno kultura tista srčika naših skupnih želja in skupnih prizadevanj.”

Dva visoka predstavnika slovenske vlade Janeza Janše sta v Gorici povedala minuli petek tisto, za kar se sami od vedno zavzemamo, saj smo na naših straneh že ničkolikor zapisali, da se zavzemamo za tako enotnost v manjšini, ki naj bo tako demokratična, da bo v sebi ohranila razliknost. Vodilo, da moramo biti enotni v različnosti, torej še vedno velja, tudi danes, ko idile več nič, kot se je pred dnevi izrazil prijatelj, ko je bistro opazil razhajanja in žolčne debate, ki so vse bolj v ospredju v naši narodni skupnosti.

Veseli smo KB centra, ker pomeni novo pridobitev za vso našo skupnost; iskreno veseli smo vsake pridobitve v naši sredi in KB center je gotovo velika pridobitev! Žalosti pa nas in skrb nam vzbujajo izpadi, ki gredo v smer delitev in vračanja v stare čase, za katere je sekretar Pelikan dejal, da jih moramo preseči, saj so jih označevale delitve. Ne potrebujemo izpadov in ne žalitev ne na račun nas, ki hodimo v cerkev, in ne na račun tistih, ki se v krščanstvu ne prepoznajo! Včasih smo rekli, da ima naša skupnost dve plati iste duše; danes se vračamo v obkladanja in v stare delitve, ki zagotovo nikomur ne služijo, še najmanj pa naši slovenski stvari! Danes je namreč čas povezovanja, iskanja novih poti, složnosti in sodelovanja, odprtih ljudi, ki bomo zgradili tako družbo, v kateri se bomo prepoznali in imeli ustrezno mesto prav vsi!

Naša prihodnost na odru življenja

Niz prireditev ob koncu šolskega leta

Foto IG

Cerkev, družina in naš čas

Mrk Boga, mrk človeka

Ne, Cerkev ni ne mračnaška ne nazadnjaška, ampak ostaja v tem razdrobljenem svetu še eden redkih svetilnikov, ki kaže zanesljivo pot naprej. Naveličani smo etiket, ki jih papežu, evangeliju in Kristusu lepijo “progresistični” misleci, pisatelji in politiki, ki bi radi v imenu - kakšne?! - svobode spravili današnji svet v tir brez daljnoročnih perspektiv. Zmenimo se, kaj je človek, kaj družba in kakšno prihodnost hočemo, pa nam bo kmalu jasno, da je to, kar vseskozi zagovarja Benedikt XVI. in kar je med svojim nedavnim obiskom v Sloveniji krepko poudaril tudi kard. Rode, vse drugo prej kot starokopitno.

“Krščanska vera in etika nočeta zadušiti ljubezni med moškim in žensko, ampak želita omogočiti, da bi ta bila zdrava, močna in resnično svobodna.” To misel je nedavno izrekel na srečanju z mladimi nemški sv. oče, ki je v zadnjih tednih večkrat jasno in glasno spregovoril o osnovnih perečih temah, ki burijo javnost tudi v našem času: o družini, ljubezni in spolnosti. On, ki stoji na čelu Cerkve, že zaradi tega ne more in ne sme molčati, kajti gre mu za človeka, za njegovo dobro. In pri vsem tem nikakor ne gre za vmešavanje v zadeve, ki se Cerkve ne tičejo, kot radi pravijo nekateri; obramba življenja, prav vsakega človeka, zlasti najbolj ogroženega, še kako zadeva Cerkev. Papež kot moralna

avtoriteta je dolžan spregovoriti tistim, ki se imajo za verne, in vsem ljudem dobre volje, pa če jim to ugaja ali ne. Potem pa: blagor tistim, ki poslušajo...

Družina, osnovana na zakonski zvezi, je danes vse pogostejše tarča hudih napadov, Cerkev pa, ki tako družino brani, velja za “nasprotnico ljubezni, spolnosti in torej človeka”. To izkrivljeno podoba, sad predsodkov, morate izbrisati, je papež srčno pozval mlade. Krščanstvo, od desetih Božjih zapovedi pa do zadnje enciklike, ki je izšla pred nekaj meseci, ni nič drugega kot velik “da” življenju. Kultura in znanost se obnašata, kot da Boga ni, in o tem učinkovito prepričujeta mlade. Prav pozabljanje na Boga pisma ali kakega cerkvenega dokumenta, kaj šele, da bi ga prelistali ali poskusili po njem živeti. Kdo je v zgodovini izvedel pravo revolucijo s tem, da je dosledno zagovarjal dostojanstvo in enakopravnost vseh ljudi, moških in žensk, revnih in bogatih, če ne Kristus? Ljubezen med moškim in žensko - pravi

Benedikt XVI. v encikliki *Bog je ljubezen* - je “arhetip ljubezni v pravem pomenu besede”. Ljubezen “obljublja neskončnost, večnost, torej stvarnost, ki je večja in popolnoma drugačna v primerjavi z vsakdanjostjo našega bivanja.” Do tega cilja pa ne bomo prišli, če se bomo pustili voditi nagonom. Ljubezen je ekstaza, se pravi papež, toda “ne v smislu trenutnega zanosa, ampak ekstaza kot pot, trajni eksodus iz jaza, zaprtega vase, naproti njegovi osvoboditvi v darovanju sebe.” Zato, trdi mož v belem, se prava ljubezen med moškim in žensko lahko v polnosti uresniči samo v zakonski zvezi, ki ima kot temeljno družbeno jedro in obljuba prihodnosti človeštva svoje posebno mesto v “kozmični simfoniji stvarstva”.

Je vse to preveč abstraktno? Niti ne, če pomislimo na solidarnostne zveze pripadnikov istega spola, ki hočejo biti pravno zaščiteni, na človeške zarodke, ki naj bi postali “nadomestni deli”, na število splavov, ki v nekaterih državah presega število rojstev, na cinično posmehovanje, ko se pojavi družina z več kot dvema otrokoma... Vsega tega je okrog nas toliko, da bo kmalu postalo “normalno”. Mrk Boga, mrk človeka. Smo mar preveč “katoliški”, če nas skrbita pomanjkanje življenjske moči in dejstvo, da nismo sposobni zagotoviti svoje prihodnosti?

Danijel Devetak

Pogovor



Mitja Petaros
o desetletnici
delovanja
Slovenskega
numizmatičnega
društva Janeza
V. Valvasorja

3

Nogomet



Začetek
svetovnega
prvenstva
v Nemčiji očaral
množico
navdušenih
navijačev

12



KBcenter

www.kbcenter.it

pogled v prihodnost



Svetovni slovenski kongres Šesti redni zbor

Na redni seji je upravni odbor Konference za Italijo SSK v glavnem pripravil program letošnje, že tradicionalne proslave ob petnajsti obletnici osamosvojitve Slovenije, ki jo bo izvedel s sodelovanjem Veteranov vojne za Slovenijo, v petek, 30. junija, ob 17. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Program bodo oblikovali Briška godba na pihala iz slovenskih Brd, MePZ Podgora pod vodstvom dirigenta Mirka Špacapana in solo-pevka Alessandra Schettino. Počastili nas bodo slavnostni govornik in drugi visoki gostje iz Slovenije, kakor tudi predsednik SSK dr. Boris Pleskovič iz

Washingtona. Šesti občni zbor Svetovnega slovenskega kongresa, ki bo potekal letos v petnajstem jubilejnim letu obstoja te organizacije, bo Pod lipo v Števerjanu. Konferenca za Italijo, kot gostitelj, mora seveda pripraviti vse potrebno, da bo potekal z uspehom in da se bodo delegati, ki prihajajo iz daljnih držav, dobro počutili na Primorskem. Zbori so večinoma potekali v Ljubljani. Pred leti je bil v Tinjah na Koroškem in menimo, da je prav, da bo tudi tu pri nas na Primorskem, v Italiji. Upravni odbor je imenoval tudi svoje delegate, ki imajo volilno pravico. Poleg predsednika

jih ima namreč vsaka Konferenca tri. Za Italijo bodo Dino Del Medico, dr. Rafko Dolhar in dr. Marjan Bregant iz Turina, poleg predsednika Konference za Italijo Marjana Terpina. Namen tega zbora je ugotoviti in oživiti prisotnost še v nekaterih državah, kjer je delovanje zaradi velike raztresenosti in drugih organizacijskih težav manj aktivno. Vedeti je treba namreč, da SSK želi združevati naše razseljene, ki po navadi ne živijo v velikih skupnostih, ampak raztreseni po obsežnih deželah. Na seji so z zadovoljstvom tudi ugotovili, da so končno po zaslugi in prizadevanju člana upravnega odbora dr. Karla Bresciani registrirali statut in pravila ter opravili vse potrebno za normalno delovanje.

**Predsednik
Marjan Terpin**

25. in 26. junija

Referendum o ustavnih spremembah

Prihodnjega 25. in 26. junija so volivci italijanske republike poklicani na volišča, da se izrazijo o potrditvi ali zavrnitvi zadnjih sprememb državne ustave, to se pravi temeljnega državnega zakona. Zato si oglejmo, za kaj pravzaprav gre. Pred 60 leti 2. junija 1946 je bilo v Italiji ljudsko glasovanje, na katerem so državljani (prvič so lahko volile tudi ženske) odločali, ali naj se ohrani kraljevina ali naj se uvede republika. Večina udeležencev na tem referendumu je glasovala za uvedbo republike (12.717.923, medtem ko se jih je za monarhijo izreklo 10.719.284). Ob tej

tretjinsko večino glasov. Kot reče no, je od takrat preteklo že 60 let. Vsi priznavajo potrebo po ustrezni prilagoditvi nekaterih ustavnih določil novim političnim in družbenim razmeram in se o tem razpravlja že več let, vendar do večjih sprememb ustave še ni prišlo, ker je bilo težko doseči široko predhodno soglasje. Da-



terem so državljani (prvič so lahko volile tudi ženske) odločali, ali naj se ohrani kraljevina ali naj se uvede republika. Večina udeležencev na tem referendumu je glasovala za uvedbo republike (12.717.923, medtem ko se jih je za monarhijo izreklo 10.719.284). Ob tej priložnosti so tudi izvolili 556 poslancev v ustavodajno skupščino, ki je nato v poldrugem letu izdelala novo državno ustavo, ki določa temeljne pravice in dolžnosti državljanov ter sestavo in pristojnosti najvišjih državnih organov, kot so predsednik republike, predsednik vlade, dvodomni parlament (poslanska zbornica in senat) in ustavno sodišče. Določa tudi upravno ureditev države. Poleg že obstoječih občin in provinc so bile ustanovljene še avtonomne dežele in določene njihove pristojnosti. Ustavodajna skupščina je novo ustavo odobrila z več kot dve-

nes že nekdanja desnosredinska Berlusconijska vlada se je lotila tega vprašanja enostransko in predvsem na očiten pritisk Severne lige, ki si je zadala za cilj zrahljanje centralističnega vodenja države in je stalno grozila z izstopom iz vlade, če parlament ne sprejme njenih glavnih zahtev po "reformah". Zaradi tega so ostale stranke Doma svoboščin proti koncu mandatne dobe v nekaterih točkah popustile Bos-siju. Pod političnim pritiskom skrupcane spremembe ustave po mnenju številnih in priznanih pravnih izvedencev vnašajo v pravni red veliko zmedo in

dejansko še utrjujejo državni centralizem in predvsem finančno pogojujejo delovanje avtonomnih dežel. Osrednja vlada namreč kljub "reformam" ohranja pravico, da lahko zavrne deželne zakone in ukrepe ali zahteva njihovo spremembo, če oceni, da nasprotujejo t.i. "vsedržavnim interesom".

Po drugi strani pa osrednja državna oblast še naprej sama pobira davke in odmerja deželam višino finančnih prispevkov od izterjanj davkov, četudi jim priznava nekatere nove pristojnosti. Omenimo naj še, da predvidene ustavne spremembe pošteno oklestijo že itak omejene pristojnosti predsednika republike, kot protitež temu pa močno ovrednotijo vlogo in pristojnosti predsednika vlade, ki sme celo razpustiti parlament v primeru izglasovanja nezaupnice s strani parlamenta. Pristojnosti med poslansko zbornico in senatom so

pomešane in nejasno porazdeljene. Sestava senata naj bi odražala posamezne avtonomne dežele. Skratka, gre za neusklajene in nedorečene spremembe, zamišljene kot trenutne politične koncesije zahtevam posameznih zaveznikov nekdanje Berlusconijske koalicije. Tega se sedaj mnogi zavedajo tudi v vrstah Doma svoboščin, zato predlagajo strankam Prodijske vladne koalicije, da bi se še pred izvedbo referenduma načelno dogovorili o potrebnih spremembah ustave. Stranke leve sredine izražajo pripravljenost za dogovor o spremembah ustave, toda po izvedbi referenduma. Prihodnjega 25. in 26. junija bodo torej volivci odločali o usodi omenjenih ustavnih sprememb, ki jih je na hitro in brez širokega soglasja vseh glavnih strank izglasoval parlament, v katerem je Dom svoboščin imel prepričljivo večino poslancev in senatorjev. Za veljavnost referenduma ni predpisana kaka kvalificirana večina glede udeležbe volivcev, temveč zadostuje navadna večina glasujočih za eno ali drugo izbiro.

Kdor prečrta "DA" (SI), se izjavi za potrditev zgoraj opisanih sprememb ustave, kdor pa prečrta "NE" (NO), se izjavi za njihovo odpravo, kar zagovarjajo predvsem stranke leve sredine, ki sestavljajo novo Prodijsko vlado. Te iste stranke pa so, kot rečeno, pripravljene po opravljenem referendumu sesti skupaj s predstavniki desne sredine za doseg novega širokega dogovora o potrebnih reformah ustave.

Alojz Tul

Dr. Štoka Pavšiču ...

Spoštovani gospod Rudi Pavšič, predsednik SKGZ

Dragi predsednik!
Ob Tvoji ponovni izvolitvi za deželnega predsednika SKGZ Ti v imenu Sveta slovenskih organizacij in v svojem izreku prisrčne čestitke.
Pred seboj imava kot predsednika obeh krovnih organizacij daljše obdobje, v katerem morava napeti vse moči in sposobnosti za skupno delo v korist naše slovenske narodne skupnosti. Moja iskrena želja je, da bi znala vedno najti skupen jezik v iskanju tistih smernic, ki jih problematika sedanjega časa terja od nas, in to ob

spoštovanju avtonomije naših organizacij, obojestranskih pristojnosti in morda tudi različnih gledanj na določena vprašanja sedanjega časa.
Kot predsednika dveh civilnih predstavnic naše družbe pa se oba - o tem sem globoko prepričan - strinja, da nam mora biti pred očmi predvsem skupna skrb in skupno konstruktivno sodelovanje v korist naših včlanjenih društev in celotne naše družbe.
Obenem naju čaka nelahka naloga vplivanja na državne in krajevne politične predstavnike pri izvrševanju norm zaščitnega zakona, ki je še vedno na mrtvem tiru, ter vseh obstoječih zakonov,

tudi onih mednarodnega značaja, ki zadevajo našo slovensko narodno skupnost. Pred seboj imava tudi obdobje, ko bo treba stike s parlamentom in političnimi silami v naši matici domovini še bolj okrepiti, tudi v luči ustreznega udejanjenja zakona Slovencev v zamejstvu in po svetu, ki je bil pred kratkim odobren v Državnem zboru republike Slovenije. Prepričan sem, dragi predsednik, da bova s skupnimi konkretnimi prizadevanji znala našim včlanjenim društvom in organizacijam dati veliko tistega spodbudnega razmaha, ki je nam vsem tako potreben pri delovanju za našo skupno dobrobit in vsestranski razvoj slovenske narodne skupnosti v Italiji.

**Dr. Drago Štoka
Predsednik SSO**

Pavšič dr. Štoki ...

Spošt. dr. Drago Štoka, predsednik SSO

Dragi predsednik,
najprej iskrena hvala za čestitke, ki si mi jih naslovil v imenu Sveta slovenskih organizacij in osebno.
Strinjam se s teboj, da imava pred sabo pomembne in številne izzive, ki zadevajo specifično našo narodnostno skupnost in obenem širši obmejni prostor ter same odnose med sosednjima državama, Italijo in Slovenijo.
Mnenja sem, da živimo v času, ki je veliko bolj perspektiven, in zato je treba storiti vse, da bomo naši narodni skupnosti, njenim organizacijam in ljudem zagotovili najboljše izhodišča in bolj optimistično prihodnost.

Krovni organizaciji sta v zadnjem desetletju stvarno dokazali, da je tudi v pluralnosti in nazorski različnosti možno najti skupne imenovalce v interesu celotne naše skupnosti. Zato podpiram tvojo misel, da ob spoštovanju avtonomije naših organizacij in ob različnih gledanjih pri določenih problematikah (kar

je odraz koristne pluralnosti) morata krovni organizaciji poiskati takšne rešitve, ki bodo v interes celotne zamejske skupnosti.
Novi politični scenariji v Italiji, vse večja zasidranost Slovenije v evropskih dinamikah in odpravljanje meje, predvsem kot miselne pregrade, nam nudijo drugačne in boljše osnove, da bomo znali, skupaj z drugimi dejavniki, pravilno zastaviti strategijo za uresničevanje zaščitnega zakona kot prispevek k utrjevanju sodelovanja in povezovanja med nami in s širšo deželno ter obmejno stvarnostjo.
Tudi v odnosu do Republike Slovenije moramo biti sposobni novih in bogatejših prepletanj in sodelovanj. Dejstvo, da imamo v predsedniku parlamentarne komisije za odnose z zamejstvom, posl. Janezu Krambergerju, in državnemu sekretarju v Uradu za Slovence po svetu in v zamejstvu pri predsedniku vlade, Zorku Pelikanu, odlična in pozorna sodelovanja, me navdaja z velikim optimizmom, da bomo kmalu zastavljenim ciljem. S tem v zvezi se moramo truditi, da

v skupnih prizadevanjih iščemo potrebne koordinate. V tem posebej vidim vlogo Slovenske manjšinske koordinacije SLOMAK, ki je nastala prav na pobudo SSO in SKGZ. SLOMAK naj zato postane neposreden sogovornik Ljubljane pri izvajanju zakona za Slovence zunaj meja Republike Slovenije.

Dragi predsednik,
na našem nedavnem kongresu smo posvetili posebno pozornost sodelovanju med krovnicima organizacijama. Poudarili smo pomembnost in potrebo po takšnem sodelovanju, pozitivno smo ocenili opravljeno delo in izrazili željo, da bi v tem stilu tudi nadaljevali oz. še obogatili naše dosedanje skupne izkušnje. Na kongresu je bila izražena tudi kakšna skrb, ki pa odraža le dejstvo, da nam je sodelovanje pri srcu in je postalo nenadomestljiv element naših prizadevanj in načrtovanj.

Prepričan sem, da bova sposobna tega izziva in da bova predvsem zaradi funkcije, ki jo opravljava, najbolj prepričano udeleževala to sodelovanje, ki uživa veliko podporo tako v zamejstvu kot tudi v Sloveniji. Prejmi odlične pozdrave.

**Rudi Pavšič
Predsednik SKGZ**

Povejmo na glas

Graditi, kadar kdo ruši

Odgovor Slovenskega šolskega središča v Gorici na mazaške napise je bil vsekakor enkraten, zrel in dostojanstven, pri čemer imamo v mislih prav vse, dijake, učno in neučno osebje in ravnateljstvo. V vsakem primeru zadržanje, na katerega smo lahko ponosni in je spodbudilo tudi tukajšnje razmišljanje. Na sramotilna in toliko bolj sramotna dejanja se seveda velja odzvati, mimo njih ni mogoče in ne bi bilo umestno, ko bi to storili z molkom. Istočasno pa jim velja posvetiti le del naše pozornosti ter se osredotočiti na vse tisto, kar je sicer temelj našega prepričanja, našega snovanja in delovanja, pač v duhu, da je treba in je dobro graditi in še enkrat graditi. Graditi, kadar kdo ruši oziroma hoče rušiti, v tem je najboljši odgovor. Posebno, če gre za stare oblike in znamenja nasilja, nasilja iz prejšnjega stoletja, ki se iztrgano iz svojega časa obupano in brez možnosti želi ohranjati še danes. Najboljši odgovor je graditi in še enkrat graditi.

Na srečo ni malo stvari, na katerih lahko danes gradimo, gradimo srečnejše sobivanje in medsebojno razumevanje. Tu so na prvem mestu nedavne vsedržavne volitve, ki so nagradile strpne usmeritve, kar bo gotovo bistveno in ugodno vplivalo na naše življenje v prihodnjih letih. Tu sta goriška občinska in pokrajinska uprava, ki sta skupaj s prefektom odločno obsodili vandalizem, za katerega v razviti družbi ne more biti prostora. Tu je nadalje deželna uprava, predvsem pa čezmejno sodelovanje goriško-novogoriškega pro-

stora. Tu so pomenljiva prizadevanja najodgovornejših predstavnikov naše narodne skupnosti, da bi bili v prihodnje navznoter še bolj učinkoviti in skladni, kot smo bili doslej. Tu gre, če pomislimo na Gorico in Novo Gorico kakor tudi na preostalo obmejno področje, za nastajanje nove Evrope, v kateri sta sožitje in medsebojno sodelovanje postavljena na prvo mesto. Ni torej malo stvari, na katerih lahko danes gradimo, prav nasprotno, na srečo jih je veliko in to nam je v veliko oporo. In zato graditi, kadar kdo ruši ali hoče rušiti, zato graditi, ker je že ogromno narejenega in ta graditi ustvarja nov in vedno večji in širši prostor, da bi v določenem trenutku napolnil še zadnji kotiček in spodrezal tla vsakršnemu poskusu nasilja. Vsakršnemu poskusu uveljavljanja nekakšne izmišljene večvrednosti, vsakršnemu poskusu nadvladovanja s poniževanjem drugih zato, ker so pripadniki drugega naroda in ker imajo pravico to biti.

Ne nazadnje nam je lahko vsem, še posebej seveda Slovenskemu šolskemu središču v Gorici, v veliko zadoščenje, da imamo v večinskem narodu res mnogo in vse več somišljenikov, saj se verjetno doslej še ni zgodilo, da bi se toliko najvišjih uradnih predstavnikov zavzeto postavilo v naš bran. To je izjemno pomemben dogodek, ki priča o tem, kako so naša stališča pravila, saj nočejo nič drugega kot to, da bi v tem prostoru, in kjer koli drugje, vsi skupaj živeli v ustvarjalnem in smiselnem razumevanju.

Janez Povše

Na dnu ...

**OSTRO PROTESTIRAM
PROTI ŽALJIVIM NAPISOM
NA ZIDOVH !**

**NISO BILI
DVOJEZIČNI !**

GRUDINA

Mnenje

Zakaj sedež v deželni svet Sloveni skupnosti

V prihodnjih mesecih se bodo zvrstila razpravljanja o novem volilnem deželni zakon in prav je, da se bralci NG soočijo s problematiko, ki se tiče cele slovenske manjšine v naši deželi.

Da si naša narodna skupnost zasluži zagotovljeno mesto v deželni svetu, smo si več ali manj vsi edini: ne zaradi svoje številčne moči, pač pa zaradi dejstva, da je prav prisotnost slovenske manjšine botrovala samemu nastanku dežele Furlanije-Juljske krajine. Danes se naša dežela ponaša s štirijezičnim nazivom in torej uradno priznava svojo večjezično sestavo, zato je naravno, da predstavniki njenih jezikovnih skupin dobijo tudi evidenco z izvolitvijo v deželno zbornico. Poleg tega je znano, da na primer v Republiki Sloveniji italijanska in madžarska narodna skupnost lahko izvolita svoja predstavnik na manjšinski listi v ljubljanski parlament, obenem pa še z dvojnimi glasovi prispevata k uveljavitvi raznih kandidatov na vsedravnih listah.

Slovenska manjšina, čeprav razdrobljena in raznolika, je vendar enota s skupnimi problematikami, katerih izraz je na politični sceni njena manjšinska stranka Slovenska skupnost. To je edina zbirna organizacija, ki ima v svojem pravilniku izražen namen, da združuje Slovence in jih predstavlja ter zagovarja, ne glede na njihovo svetovno nazorstvo, na levi in desnici, da štiti bogate in revne, mlade in stare, ženske in moške. Taka narodna skupnost kot je naša, v svojem omejenem številčnem potencialu, ne more v deželno zbornico, če obstaja neki previsok vstopni prag. Tega se dobro zavedajo na Koroškem, kjer zaradi visokega vstopnega praga 10% naši rojaki sami ne bodo nikoli prišli v koroško zbornico, v F-J-k je slika podobna, odkar so v devetdesetih letih vsedravnih stranke v deželi odločile, da se uvede vstopni prag 5%, ki ga prej ni bilo. Slovenska skupnost je imela vedno svojega predstavnika v deželni svet od ustanovitve dežele leta 1964 z volilno številko približno 10.000 glasov v celi deželi.

S predsednikom Illyjem je manjšinski stranki uspelo priti do izvolitve zaradi olajšave, ki jo je predstavljal vključitev Slovencev iz SSK v poseben seznamček, po katerem je s predsedniško zmago samodejno postal svetovalec tudi predstavnik manjšine.

Riccardo Illy se je tudi obvezal, da bo poskrbel za zamenjavo volilnega zakona in zagotovil izvolitev Slovencev v drugačni obliki. Tako piše tudi v statutu, ki ga je deželni svet odobril v lanskem letu in sedaj čaka na dokončno obravnavo v rimskem parlamentu.

Ko pa je novo besedilo volilnega zakona prišlo na dan in ga je predsednik deželne sveta Tesini predstavil načelnikom svetovalskih skupin, se je začel vihar v slovenskih vrstah.

V besedilu je namreč predvideno, da stranke, ki so "izraz jezikovnih manjšin", lahko predstavijo svoje liste v vseh petih okrožjih, obvezno pa v dveh, s tem da v vsakem okrožju zberejo najmanj 1000 podpisov (v Tolmeču najmanj 750), če pa so predhodno povezane (tudi programsko) z večinskimi strankami, ki presežejo vstopni prag 4% in ki podpirajo istega predsedniškega kandidata ter njegov program in se tudi same nedvoumno izjavijo v prid povezavi, jim zakon dovoljuje olajšano obliko izvolitve s tem, da jim je dovolj, da v deželni merili dosežejo vsaj 0,5% veljavnih glasov (približno 5000 glasov po zadnjem štetju). V tem primeru se glasovi, oddani za manjšinsko stranko, pomnožijo s tistimi, ki jih je prejela stranka, s katero je nastopila v povezavi, in en sedež pripade stranki, ki je izraz manjšine.

To je način izvolitve za manjšinske predstavnike, ki je v veljavi za evropski parlament, zato ga imenujemo "Evropski model".

Kot primerjavo lahko navedemo nemško manjšino na Južnem Tirolskem, ki si predstavnika v Bruslju izvoli s 50.000 glasovi (tudi našimi), čeprav bi jih v normalnih pogojih potrebovala 800.000, s tem da se poveže z večjo politično večinsko formacijo.

Ta model dovoljuje ostalim strankam, da kandidirajo slovensko govoreče državljane, poleg tega pa imajo slednji možnost, da se zedinijo v samostojno politično formacijo, in s istimi mehanizmi in povezavami dosežejo izvolitev lastnega predstavnika.

Zakaj torej tako nasprotovanje prav Sloveni skupnosti, ki se naslanja samo na naše glasove in nima drugih lovišč za volilce kot narodno ohranjeni program, in to prav od Slovencev, ki nastopajo v vsedravnih strankah?

Ni lahko dandanes motivirati ljudi za politično delo, zavednih Slovencev v zamejstvu je vedno manj, vsem bi bilo lažje se vključiti v italijanske stranke in se tam uveljaviti, kot pa naprej samostojno nastopati.

Vendar manjšine brez politične stranke ni mogoče predstavljati v celoti, vsaka druga stranka je nujno vezana samo na nekatere kroge.

Tako kot hočemo svoje šole, dnevnike, radio in televizijo ter stanovske in druge organizacije, tako si moramo prizadevati za svojo manjšinsko avtonomno politično stranko, za katero lahko na volitvah glasujemo svobodno in slovensko.

Kdor se s tako odločitvijo ne strinja, je prost, da drugače izbira, nima pa pravice, da zavednim Slovincem krati pravico, da se družijo v narodni stranki, ki jih predstavlja.

Ta in samo ta lahko uživa poseben status, ker ji drugače številčna omejenost ne dovoljuje večje vidnosti in prodornosti, saj brez izvoljenih predstavnikov ne more biti prave politike v prid manjšinski narodni skupnosti.

Večina se le redkokdaj zna soočiti s statusom manjšinske narodne skupnosti, ker nima potrebne občutljivosti, in stranke tolmačijo doprinos Slovencev v svojih vrstah kvečjemu kot skupnost s posebnimi zahtevami, ki pa se iz leta v leto tanjšajo in so vedno bolj podobne skupnim pričakovanjem prebivalstva.

Za tako politično delovanje ni treba, da se Slovenci zavzemamo, saj ga enako lahko krijejo italijanski kolegi, to pa je točno tisto, kar se vedno bolj dogaja tudi s tistimi, ki so zbrali pot vključevanja v italijanske stranke, in njihovimi podporniki.

Posebno vprašanje v novem volilnem zakonu predstavlja problem zbiranja podpisov, saj si SSK ne more predstavljati, kako nabrati najmanj tisoč podpisov v videmski in pordenonski pokrajini, ali najmanj 750 v tolmeškem okrožju, da se tam sploh lahko predstavi in na volitvah računa na glasove vseh zavednih Slovencev na celotnem deželni teritoriju. Sicer bo 5000 glasov morala zbrati samo v Trstu in Gorici in bodo na primer Benečija, Režija in Kanalska dolina brez možnosti, da podprejo tudi svojega manjšinskega kandidata.

Menim, da bi se morali vsi potruditi, da bi volilni zakon tako popravili, da bi podpisi v Trstu in Gorici veljali tudi v Vidmu, Pordenonu in Tolmeču, ne pa zanikovati Slovenski skupnosti pravice, da se predstavi na volitvah.

Mirko Špacapan

POGOVOR Mitja Petaros

Deseta obletnica numizmatičnega društva Janeza V. Valvasorja

Peter Rustja postavlja vprašanja članu Slovenskega numizmatičnega društva J.V. Valvasorja Mitji Petarosu ob desetletnici delovanja.

Letos praznuje vaše društvo desetletnico obstoja. Zakaj ste se odločili, da ustanovite samostojno numizmatično društvo?

Kot ste povedali, praznuje letos Slovensko zamejsko numizmatično društvo J. V. Valvasorja prvo desetletnico ustanovitve. 10 let se lahko zdi za tako društvo, kot je numizmatično, ki obravnava in se ukvarja z zgodovino in še posebno z novci, ki so lahko stari tudi preko 20 stoletij, le kratko obdobje, vseeno pa se je članom zdelo potrebno, da smo na prvi okrogli mejnik opozorili nase in se z raznimi pobudami tudi bolj predstavili širši publiki, ki nas morda še ni poznala. Tako smo letos ob jubileju pripravili večjo numizmatično razstavo, ki je bila v dvorani edinega popolnoma slovenskega bančnega zavoda v naši pokrajini, Zadrugi kraški banki, in je bila odprta za obiskovalce od 5. do 14. maja. Na dan otvoritve so si lahko obiskovalci tudi priskrbeli dvojezični poštni žig, ki smo ga pripravili za to priložnost in so ga lahko žigosali na dveh razglednicah, ki ju je društvo izdalo s pomočjo založbe Mladika (na eni je podoba mesta Trst oz. bakrorez povzet iz Slave Vojvodine Kranjske, na drugi pa nekaj slovenskih dolarjev v zadnjem letu obtoka, preden jim bo naslednje leto nasledila skupna evropska valuta evro), pretiskali smo tudi nekaj 20 tolaških bankovcev s posebnim žigom, ki spominja na desetletnico, v sodelovanju z Numizmatičnim društvom Slovenije smo izdali številko Numizmatičnega vestnika (strokovne revije, ki izhaja v Ljubljani), s poudarkom na naš jubilej, oglaševali smo na raznih revijah in časopisih. Upamo, da smo s takimi pobudami dosegli, da ni šla desetletnica našega društva neopazno mimo. Če pa se povrnem na vaše začetno vprašanje, naj povem, da se je v zamejstvu čutila potreba po takem društvu, kjer bi se lahko zbirali in navdušenci nad starim denarjem in vsem tem, kar tako zbiranje prispeva, lahko srečevali in si izmenjevali izkušnje in najrazličnejše novice. Tako smo od leta 1996, ko je potekal ustanovni občni zbor, v teh letih organizirali razne vodene izlete po najrazličnejših muzejih (bodisi v Italiji kot v Sloveniji in Avstriji) in razstavah, svojčas smo predavali za mladino v osnovnih šolah, uresničili smo serijo radijskih oddaj (na radiu TS A) na numizmatično tematiko, izdali smo dve medalji (ob tisočletnici prve pismene omembe Gorice in Solkana ter ob 100-letnici obratovanja openskega tramvaja), stalno se udeležujemo numizmatičnih srečanj v Ljubljani, Veroni in Padovi, naši člani redno pišejo in se oglašajo v raznih revijah bodisi s poljudnimi kot znanstvenimi članki, občasno smo postavili manjše numizmatične razstave in še bi lahko naštevali. Delovanje je torej kar se da živahno.

Koliko članov je pristopilo k vašemu društvu od začetka do danes?

Numizmatika ni nikoli pritegovala ogromnega števila ljudi, za stare novce in denarna telesa se tudi danes le redki zanimajo, čeprav je zbiranje kovancev prisotno od nastanka kovancev dalje, že stari Grki in Rimljani so zbirali novce (takrat najbolj zaradi njihove estetske podobe) in jih niso uporabljali le kot denar. Zmotno pa je bila numizmatika obravnavana vedno kot konjiček kraljev in bogatašev. Vsekakor je v naše društvo v letih pristopilo kar veliko število ljudi, ki verjetno dosegajo 100 in več članov, marsikdo pa se je medtem tudi oddaljil od društva, tako da ostaja v glavnem kakih 30 do 40 članov, ki redno plačujejo članarino in so društvu blizu, čeprav je treba priznati, da je jedro sestavljeno iz kake desetine nav-

dušencev, ki sodelujejo pri najrazličnejših pobudah in skrbijo, da se delovanje v redu razvija.

Je numizmatika konjiček, strast ali dobra investicija?

No, spet se je treba znebiti predsodkov. Numizmatika je lahko vse prej naštetu ali sploh nič od tega. Že dolgo je numizmatika upoštevana kot prava znanstvena veda, ki s pomočjo novcev ali denarnih teles sploh (papirnatega in plastičnega denarja, čekov, vrednostnih papirjev ipd.) pomaga pri preučevanju zgodovine. Denarna telesa so neverjetno povezana z zgodovinskimi trenutki neke državne tvorbe in ljudi nasploh, tako da si ne moremo niti predstavljati, koliko zanimivih informacij lahko razberemo iz majhnega koščka kovine, ki ga uporabljamo kot denar. Noben resen zgodovinar ne bi smel prezreti numizmatike pri svojem delu. Numizmatika je tudi tesno povezana z različnimi vedami, kot so lahko arheologija, umetnost, ekonomija, grboslovje, etnologija ipd. No, res je, da se lahko nekdo numizmatiki približa iz čiste radovednosti in se nato iz konjička razvije tudi v bolj znanstveno obravnavo lastne zbirke. Osebo pa ne bi sploh jemal numizmatika kot investitorja. Seveda se sčasoma lahko zgodi, da zbiranje raznih novcev, ki smo jih kupili na dražbah ali zamenjali z drugimi zbiralci, doseže določeno vrednost. Kot v vsaki zbirki pa je taka vrednost nekoliko nedorečena, saj bomo lahko po potrebi

publika zelo dobro sprejela. Člani našega društva pa zbirajo najrazličnejše vrste denarnih teles in tudi medalj, od antičnih do evrov, tako da je bila tema za razstavo izbrana na pripravljalnih sestankih za počastitev 10-letnice društva. Vsi razstavljeni eksponati pa so seveda v privatni lasti raznih članov, ni bilo potreba, da bi si jih izposodili od kakšnega muzeja ali drugih numizmatičnih društev (čeprav smo z njimi stalno v stiku).

Ali so tematske zbirke valut drage? Katero valuto bi svetoval mlademu, ki se želi približati numizmatiki?

Kot že rečeno, najbolje je, da se zbiranju približamo iz ljubezni do zgodovine in pogleda nanjo z različnega zornega kota. Kovanec ali bankovec pa nas lahko pritegneta tudi zaradi svoje lepote in umetniške vrednosti, zato ni pomembno, da začnemo z zbiranjem redkih ali posebnih novcev, čisto obratno, osredotočimo se na tiste, ki so nam bolj všeč. Seveda bomo sčasoma svojo zbirko počasi ovrednotili tudi s kakšnim koščkom, ki ga ne bomo mogli najti kot ostanek

v trgovini in ga bo treba zamenjati s kakim drugim zbiralcem ali kupiti, na začetku pa je najbolje, da nas vodi zadovednost in volja po spoznanju. Glede tega pa so vse "valute" dobre. Seveda je najlažje, da si izbiramo take, ki so nam bližje. Pri nas bo namreč zelo težko, da bi si naključno dopolnjevali zbirko npr. japonskih kovancev, zato bo treba take nujno kupiti. Zanimiva je npr. zbirka slovenskih dolarjev, saj lahko imamo s to valuto celo zaključeno zbirko, kajti je bila v obtoku le 15 let (saj bodo naslednje leto v Sloveniji uvedli evro). Vrednost zbirke ne bo pretirano višja od vsakdanje veljave denarja, zgodovinsko pa je izrednega pomena, da si je slovenski narod izboril pravico do lastnega denarništva. To bomo lahko ponosno kazali svojim otrokom...

Pa še informacijo: kdaj in kako je možno priti v stik z vašim društvom?

Slovensko zamejsko numizmatično društvo J. V. Valvasorja nima še svojega lastnega sedeža, zato se člani zbiramo vsak drugi četrtek v mesecu v gostilni Veto na Opčinah (nasproti openske župnijske cerkve) po 20.30 uri, kjer nas že nekaj let gostijo v posebni sobici, da ne bi motili drugih gostov. Na takih srečanjih predstavimo kake nove kataloge in se pomenimo o kakšni novosti v numizmatičnem svetu, ne nazadnje govorimo tudi o delovanju društva in planiramo nadaljnji program. Dosegljivi smo tudi po elektronski pošti, in sicer na naslov: slov.num.valvasor@tiscali.it, formalno pa ima društvo sedež v Prosnetnem domu na Opčinah, kjer so nam tudi prijazno dali na razpolago prostor, da bi postavili svojo omaro, v kateri shranjujemo svojo numizmatično knjižnico, ki stalno dopolnjujemo in je že dokaj zanimiva. Naj izkoristimo priložnost in povabimo vse tiste, ki jih zanima zgodovina z različnega zornega kota, ali so jim le všeč bankovci in kovanci, take, ki bi si želeli strokovno svetovanje ali mnenje o svojih zbirkah, naj brez skrbi pridejo pogledat, kaj se v našem društvu dogaja. Marsikaj zanimivega bodo lahko izvedeli.

Hvala za pogovor!



našo zbirko, (ki smo jo leta in leta hranili, dopolnjevali, se ob njej izobraževali in smo jo skoraj nekoliko vzljubili) lahko primerno prodali le, če bomo zanj dobili določenega kupca, kar ni vedno lahko (razen če nimamo res izrednih primerkov, ki so izjemno vredni in vablivi). Špekulacija se v numizmatiki ne izplača in menim, da je tudi zelo obrobna, najraje poudarjamo kulturni pomen zbiranja in preučevanja numizmatičnih predmetov.

Širši javnosti ste se pred kratkim predstavili z razstavo o denarju, ki je bil doma v teh krajih v prejšnjem stoletju. Ali je to tudi osrednja zbirateljska tema vaših zbirk?

Tematiko razstave smo izbrali, da bi obiskovalcem poudarili povezavo med numizmatiko in zgodovino. Zato se nam je zdelo primerno, da bi predstavili bankovce in kovance, ki so jih morda tudi oni uporabljali ali so vsaj slišali zanje (nonoti ali dedki so jih gotovo vrtili po rokah). Marsikdo pa je ob obisku razstave tudi opazil, da sploh ni vedel, da je bila zgodovina naših kraljev tako razvejana in da se da numizmatična razstava tako dobro predstaviti. Po zanimanju sodeč, smo z razstavo Denar ob naši meji (od II. svetovne vojne do skupne Evrope) zadeli v črno, saj jo je

Laično razmišljanje

Kje je meja med svobodo in etiko

Minuli teden sem pozno zvečer vklopila televizijo, da bi pogledala, kaj prinaša novega slovenski teletekst. Pa me je novica na prvi strani kar pošteno presenetila, tako da sem dolgo v noč razmišljala, kaj se pravzaprav dogaja s človeštvom. Novica je bila sicer kratka, kot je navada na teletekstu in brez novinarskega komentarja: severnoevropsko združenje pedofilov naj bi predlagalo ustanovitev lastne stranke, kandidiranje na volitvah, liberalizacijo spolnih odnosov med odraslimi in mladolletniki (starejšimi od 12 let) ter prost pretok otroškega pornografskega materiala. To seveda ob zagovarjanju pravice, da tudi ljudje, ki čutijo spolno nagnjenje do otrok, lahko uveljavijo svojo osebno svobodo. Neverjetno! Ko bi to prebrala kje druge, bi pač mislila, da je no-

mislim tu tudi na leve, skrb za mladiče prepuščena skupnosti: ko sta mama muca ali levinja odsotni, skrbijo druge samice tudi za njune mladiče in jih branijo. Podobno je pri volkovih. Lastniki psic dobro poznajo histerično nosečnost, ki jo ima sicer človek za bolezensko stanje, v resnici pa ni nič drugega kot pravilo volčjega krde. Ko imajo vodilne volkulje mladiče, dobijo mlajše in bolj podrejene samice v krdelu, ki niso skotile, prav tako mleko. To pa zato, da bi v primeru odsotnosti ali smrti matere volkulje lahko same zagotovile dojenje in preživetje volčičev. Dejansko je v interesu vsake skupnosti, da zagotovi čimboljše pogoje za preživetje in rast svojih mladičev in do nedavnega je bilo tako tudi pri človeku. Tako imenovani "čudni strčki" so obstajali tudi za časa naših

nahrulil, če so preveč grdo nagajali, vsi odrasli vaščani pa so lahko prispevali k njihovi vzgoji. Pravila so bila občevaljavna in v dobrobit vseh, skupnost je lahko preživela samo ob medsebojni pomoči in ob upoštevanju moralnih in etičnih načel. Dandanes se je marsikaj spremenilo, predvsem v večjih mestih. Pojav pedofilije je na podeželju sicer precej neopazen, kajti vaška skupnost še vedno deluje kot celota. Zato pa je v mestu človek vedno bolj osamljen subjekt, ki mu etična in moralna pravila narekuje samo država kot institucija. Stikov z ožjo sosesko, v kateri živi, ima posameznik vedno manj, zavrt v svet lastne zasebnosti, pa postane največkrat sam sebi svoj sodnik, ki ga družbeni interesi ne zanimajo več.

Po drugi strani pa gre tu tudi za nerazumevanje pojma osebne svobode. Ob razpadu starih ideologij in vedno večji težnji družbe po laičnosti, ob vzgoji, ki naj bi bila vedno bolj svobodomiselnost, se postavlja vprašanje morale. Vera in ideologija človeku narekujejo nekatere etična načela, brez katerih bi bilo življenje na zemlji pravi pekel. Popolna svoboda je pravzaprav nemogoča in se kot vsak ekstrem pravzaprav spaja s svojim nasprotjem. Vsaka politična skrajnost, pa naj si bo leva ali desna, pelje v diktaturo, popolna svoboda pa ne pomeni demokracije, temveč krvav boj za premoč in kratenje najosnovnejših osebnih pravic. Svoboda posameznika se namreč v civilni družbi končuje tam, kjer se začne svoboda drugih. Vsaka svoboda posameznika, ko ogroža družbo, njene moralne vrednote in njen obstoj, ali ki že samo žali in ponižuje sočloveka, ni več svoboda, temveč nasilje. Prelahko je postalo v naši družbi sklicevanje na osebno svobodo: svoboden sem, torej lahko želim veroizpoved drugih, svoboden sem, torej lahko otroku vsilim svoje poglede na spolnost, svoboden sem, torej lahko s svojim življenjem in življenjem drugih razpolagam, kot hočem, svoboden sem, torej lahko pljuvam na moralno in etična načela. Koliko je pravzaprav še daleč do tega, da bomo lahko rekli: svoboden sem, torej lahko ubijam? In, ali ne pomeni pravzaprav duševna zmeda, ki jo spolna nasilje in spolna zloraba povzročita v otroku, njegovo duševno smrt? Osebnost mislim, da je postalo sklicevanje na osebno svobodo pravzaprav nevarno sredstvo za prikrivanje nasilja nad sočlovekom in teptanja najosnovnejših pravic posameznika. Zgodovina pa nam je priča, da je družba brez etike, brez vere in brez morale, neizbežno obsojena na propad.

Suzi Pertot

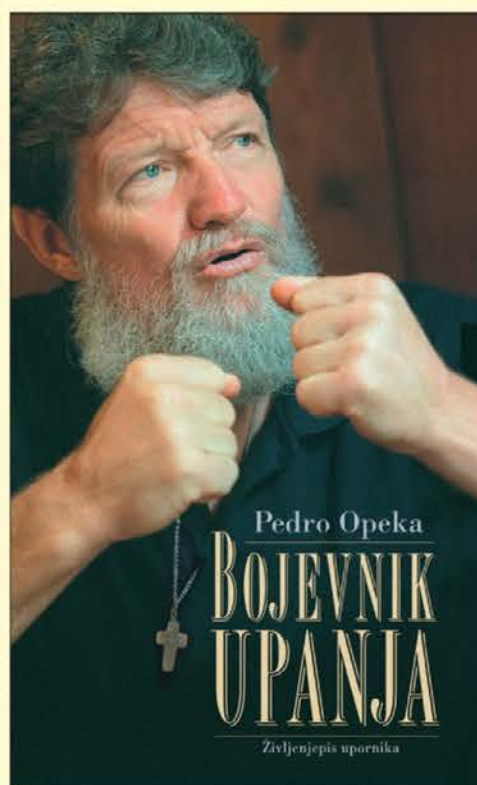


vica izmišljena, ker pa gre za državno televizijo, sem se morala pač sprijazniti z dejstvom, da je človek v zadnjem času prekorčil še zadnjo mejo spodobnosti. Kaj naj rečem. Pedofilija je človeško zlo, v njegovi naravi je zakoreninjena že od prazgodovine, največkrat pa so civilizacije, ki so dopustile nemoteno izživljanje spolne sle nad mladolletniki, bile že zelo blizu propada in so kmalu dočakale svoj konec. V živalskem svetu, vsaj kar je meni znano, podobnega pojava ni. Mladiči so pri najbolj razvitih vrstah nekaj svetega in kaže, da se žival nagonsko zaveda, kako bo samo njihovo preživetje zagotovilo obstoj vrste. Tako je na primer pri mačkah,

dedkov in babic, naloga vaše skupnosti in družbe nasploh pa je bila ta, da je bila nanje pozorna in jih je izobčila v primeru, da so se pregrešili nad otroki. V preteklosti je bila država precej okorna in neprisotna, za red in vsakodnevne probleme na vasi ali v srenji so skrbeli njeni člani sami, ob pomoči vaškega učitelja, duhovnika ali druge osebnosti. Starši so imeli pravzaprav za otroke bolj malo časa, prav zaradi tega pa je odgovornost zanje nosila celotna družba. Tisti, čigar vedenje ni bilo v skladu s skupnimi interesi, je tvegala izobčenje. Izobčenje iz vaše skupnosti pa je tedaj pomenilo skorajšnjo smrt. Prav zato so se tudi otroci počutili varnejše: sosed jih je sicer lahko

PEDRO OPEKA BOJEVNIK UPANJA

Predstavljamo vam knjigo,
v kateri kljub trpljenju zmagujeta
upanje in veselje.



»Tistega dne, ko sem odkril smetišče, sem se zaobljubil, da bo ta grič postal srečen kraj. Da se na tem kupu smradu lahko rodi in razvije dostojno življenje. Če Bog dela čudeže, jih dela tam dol! Kajti uresničili smo, kar se nikomur ni zdelo mogoče.«

Pedro Opeka CM

Broširano, 320 strani, 4.500 SIT / 18,78 EUR

Mohorjeva
Celovec

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

GORIŠKA
MOHORJEVA
DRUŽBA

Odmev na članek "Sinovi neba in otroci zemlje" Ali je Pierra Teilharda de Chardina res Cerkev preganjala?

Tako sem se vprašal, ko sem bral - sicer pesniško lepo napisani - članek g. Zvoneta Štrublja. V Novi katoliški Enciklopediji (2. izdaja 2003), vol. 13, stol. 789 ab, Dr. E.L. Bone' takole ocenjuje delo tega velikega katoličana: "Z znanstvenega vidika je težko prav ovrednotiti metodo, ki se je je Teilhard posluževal, težko tudi reči, da je Teilhard dejansko dokazal vse svoje zaključke. Še nekaj: njegov sistem vsebuje filozofske in teološke ideje, ki so včasih izzvale strastne polemike.

Tako lahko razumemo MONITUM sv. Oficija (30. junij 1962), ki svari pred nekritičnim sprejetjem njegovih teorij, čeprav ne izreka dvoma ne o vrednoti njegovega znanstvenega dela ne o upravičenosti njegovih namenov ne o iskrenosti oziroma gorečnosti njegovega duhovnega življenja... MONITUM ni ne obsodba ne vpis v Index; je le preprosto svarilo (glej Acta Apostolicae Sedis 54, 1962).

Menim, da ne moremo trditi, da je Cerkev s tem Svarilom (to je pomen besede Monitum) pre-

ganjala Teilharda. V istem članku sledi g. avtor teologu Hansu Ursu von Balthasarju in pravi, da je v "kraljestvu mrtvih" zagorel božji ogenj svobode, luči in miru "tudi pogubljenim". Toda po nauku Cerkve vemo le za padle angele, da so pogubljeni. O teh katoliški katekizem ne uči, da so bili osvobojeni pekla. Ni nujno, da je vse, kar napiše tudi slavni teolog, pravilno, posebno če gre za prevod.

Vladimir Kos
član Teilhard-ovega
Jezuitskega reda

SVETO REŠNJE TELO IN KRI GOSPODOVA

2 Mz 24, 3-8; Ps 116; Heb 9, 11-15; Pesem slednic; Mr 14, 12-16. 22-26

Prvo današnje berilo spominja vse izraelsko ljudstvo na zavezo z Bogom, kar je vse senca prihodnje, večne zaveze. Prva zaveza je v krvi živali. Druga, v Novi zavezi, pa je v krvi Božjega Sina. Mojzes odredi klanje živali, juncev in volov za mirovne daritve za Gospoda. Pooblasti mladeniče, da darujejo žgalne daritve. Polovico krvi darovanih živali je vлил v kotlič, polovico krvi pa je pokropil po oltarju. Potem je vzel knjigo zaveze in jo prebral ljudstvu.

Gospodova beseda je bila vedno združena z zavezo. Ljudstvo je glasno obljubilo Gospodu, da bodo spojnjevali vse besede, ki jih je govoril Gospod. Vse so opravili resno. Sveto pismo takole nadaljuje: "Vse, kar je govoril Gospod, bomo izpolnjevali; pokorni bomo". Tedaj je Mojzes vzel

kri in z njo poskropil ljudstvo in rekel: "Glejte, to je kri zaveze, ki jo je Gospod po vseh teh besedah sklenil z vami" (2 Mz 24, 3-8).

Ko beremo o zavezi ali obljubi Boga, da nas bo rešil suženjstva greha, da nas bo osvobodil, poslušamo o pokorščini Izraelcev Bogu; primerjamo se z njimi in skušamo obnoviti naše klavirno življenje vere v Boga. Zdi se, da smo prezrli zavezo, ki nam prinaša večno življenje. Postali smo je nevedni, saj jo kar naprej prelamljamo. Grešimo. II. Vatikanski koncil nas spominja, da smo zaradi tega vedno potrebni spreobrnjenja, sprave in očiščenja (C 8). Pri vseh praznovanjih in praznikih smo namreč v nevarnosti, da poplavitimo vero in življenje po veri na raven folklorne.

Procesije, zdaj ne na vrsti procesija sv. Rešnjega telesa, naj ne bodo gola navada, pač pa resničen obhod z večjim številom udeležencev. V procesijo spada najprej iskrena in skupna molitev. Še prej razložimo otrokom doma, kaj nam pomeni hoja za Kristusom in z njim. Predvsem je hoja, vera v Jezusa, ki se izraža skupaj z drugimi. Zato prosimo Jezusa v kruhu življenja, ki je postal peč trpljenja zaradi nas in naših grehov. Ker želi zdrave ljudi,

ga prosimo za bolnike, za zakonce, za ločence, za mlade in otroke, za obupane, za vse, ki kakorkoli trpijo. Prosimo tudi za duhovne vrednote. Prosimo za čut pripadnosti skupnosti po veri, upanju in ljubezni. Prosimo za narod, za materin jezik, za kulturo, za družino. Zažaja naj nas po lepoti ter po delu za druge. Obljubimo pogosto prejetje Jezusa v kruhu sv. obhajila. Očiščujmo dušo in srce ter notranje rane po spovedi. Ponižajmo se pred našim Bogom in pred skupnostjo sester in bratov, saj se je Bog ponižal v naše umrljivo "meso"-telo. Učlovečil se je, da bi s telesom umrl za nas.

Cvetje, ki ga nosimo v procesiji in z njim bogato krasimo cerkev in oltarje, naj nas spominja predvsem na to, da je Bog naš Oče in stvarnik vseh naravnih lepot. Petje naj nas spominja na veselje, ki ga ustvarja Jezus v naši sredi, po vseh poteh življenja. S psalmistom takole pojemo: "Hvalite Gospoda, vsi narodi, slavite ga, vsa ljudstva. Zakaj silna je nad nami njegova dobrota, Gospodova zvestoba traja na veke. Aleluja!" (Ps 117, 1-2). Rešuje nas Kristusova kri in ne kri volov, juncev in kozlov. Zato ji pojemo slavo vedno, tudi izven

sv. maše, a z življenjem po ljubezni in to javno - pred vsemi.

Telovo poudarja zlasti procesijo, mimohod Zvečarja mimo naših stanovanj, prav tam, kjer prebivamo posamezni in v skupnosti. Zagotavlja nam vstajenje, saj pozna našo stisko in trpljenje ter ljubezen. K začetkom procesije lahko štejemo tekanja učencev za pripravo velikonočne pojedine. Tudi moreče stanje po Jezusovem razkritju izdaje spada k temu; tudi noro sojenje in obsodba nedolžnega človeka ter njegova procesija s križem v smrt: strah ob smrti starega veka s potresom, temo in vstajenjem nekaterih mrtvih v življenje; strašen konec izdajalca. Vse to in še drugo vključimo v našo procesijo. Ker z nami stopa Jezus kot mož bolečin (Iz 53, 3), kajti zaupa nam sodelovanje pri novem svetu in novih nebesih tudi z našim trpljenjem (Raz 21, 1; 2 Pt 3, 13; Iz 65, 17). S praznikom sv. Rešnjega telesa in krvi Gospodove poživljamo vero in zaupanje v Jezusa, ki je svet in vse hudo že premagal (Jn 16, 33). Zato je hoja, procesija z Jezusom lažja in naravnana na vstajenje.

Zato zakličimo: "Slavi, moja duša, Gospoda!"

Odkritje in blagoslov doprsnega kipa msgr. Vinka Kobala

Našel je pot do Gospoda in človeka

Člani gibanja POT so na peto obletnico pogreba voditelja gibanja msgr. Vinka Kobala in ob 40-letnici ustanovitve gibanja odkrili doprsni kip, ki ga je blagoslovil pom. škof Jurij Bizjak. Pred tem so "POT-niki" in župljani pripravili spominsko akademijo. Odkritje in blagoslov kipa

rat rekel: "Ko bom velik, bom papež..." Jožica Kotar in Bogdan Kragelj sta spregovorila o obdobju, ko je bil g. Vinko župnik v Ročinju. Vemo, kakšni so bili nameni in postopki takratnega režima... Na kratko sta dala vedeti, s kakšno vero in srčnim zanosom je g. Vinko ob sebi zbiral



msgr. Vinku Kobalu, 28. maja, se je odražalo tudi v dobri priložnosti ponovnega množičnega srečanja, da so POT prehodili od srca do srca, v pesmi, zbrani besedi, pesmi, ob tisočerihih spominih, izraženih pred mikrofonom in še bolj v neposrednih medsebojnih stikih. Med prisotnimi je bilo slišati, da vse to vedno znova potrjuje, da sta osebnost g. Vinka in gibanje za vedno zaznamovala življenje več generacij, živita in se oblikujeta naprej. Nikoli zadosti ponovljeno: POT ljubezni za Kristusom in k Bogu, ob tem pa človek k človeku.

Za uvodnimi pozdravnimi besedami godoviškega župnika Bogdana Berceta je o bratu in duhovniku najprej spregovorila Vinkova sestra Nardi Kragelj, kako je že kot otrok videl svoj najvišji ideal v veri. Ta zgled je postal magnet za tisoče, ki so mu sledili tudi kot učitelju in voditelju gibanja POT - gibanja za odrešenje. Ni zanemarljivo, da je bil njegov veliki zgled duhovnika v otroških letih tedanji vrhpoljski župnik g. Papež. Tudi ni čudno, če je že tak-

najprej ministrante in potem še vse več drugih mladih k verouku in druženjem tudi ob nedeljah, taborjenjih. Privlačilo jih je bistvo, odgovori na bistvena življenjska vprašanja, čeprav je bil strogo dosleden glede reda, kaj je prav in kaj ne; čeprav so jih od kod pregnali miličniki, zaradi česar vse skupaj, večkrat, sploh ni bilo "lušno" in enostavno. O tem, kako jih je spremljal skozi dijaška in študentska leta, kako so se povezovali in prilagajali izkušnje gibanj od zunaj tukajšnjim razmeram, so z osebnega zornega kota spregovorili: Janko Toplikar iz Gradeža, Damjana Čibej, Sonja Čvan in nekdanji ka-

plan v Godoviču, g. Primož Erjavec. Skupni imenovalec pričevanj je bila skrb g. Vinka za človeka, zlasti za mladega človeka, od otroka do starša in njegove družine, včlanjene v skupnost, zvesto gibanju kot koreninam, iz katerih so duhovno in celostno rasli in živijo. G. Tomaž Kodrič, ki danes v dobršni meri povezuje POT-nike, je obenem razmišljal o gibanju danes, Marko Pišljari pa je opisal zamisel in njeno uresničitev za doprsni kip, delo kiparja Mirsada Begića. Ob koncu akademije je pomožni škof Jurij Bizjak blagoslovil kip, ki so ga pred tem odkrili otroci godoviške žu-

pni. Še prej je povedal, da nam je vsem znano, da je g. Vinko ustanovil gibanje POT, zato je tudi ob tej priložnosti primerna misel o poti. Našel je različne poti, ki jih je brez števila. Citiral je tudi misli prerokov o poti in da je Maziljen rekel: "Jaz sem pot, resnica in življenje; nihče ne pride k Očetu, razen po meni." Tudi g. Vinko je verjel v pot in da je veliko poti tudi tam, kjer se zdi, da poti ni. Tudi Janez je slišal za seboj glas: "Tu je pot, po njej hodi!" In je šel in hodil. Pogosto po zelo strmi poti, kakor je naročil naš Učitelj: "Stopajte skozi ozka vrata. Kako ozka so vrata in tesna je pot..." Škof je poudaril, da je g. Vinko to pot našel. Našel je pot do Gospoda in pot do človeka. Našel je pot do Gospoda, ki sam hodi okrog in išče tiste, ki so ga vredni. Dobrohotno pokaže na njih poti in jim, ob vsaki misli, pride naproti, kakor pravi Salomon lepo o modrosti: "In našel je pot do človeka, čigar srce je skrivnostno..." In, kakor pravi pesnik: "Treba je mnogo preprostih besed,

treba je mnogo tišine, da ne bi v temi, na križpotjih zašli..." Zadnje besede g. Vinka so bile: "Bodite romarji še naprej!" Pred spomenikom so obljubili, da hočejo hoditi po poti, ki jim jo je pokazal in utiral. Doživetje akademije je čustveno bogatil dekleški pevski zbor Radost in mnogi prisotni so pesmim sledili v srcih ali mrmraje, saj so jih dobro poznali, ker so bila srečanja ob g. Vinku tesno povezana tudi s prepevanjem. Hvala Vinku, ker je ob sebi tudi tokrat zbral toliko živih spominov in žive vere v resnično povezanost prisotnih med seboj, z njim in Jezusom.

MM

Združenje cerkvenih pevskih zborov

Koncert cerkvenih pesmi v župnijski cerkvi v Štandrežu



Foto DP

V nedeljo, 11. junija, je Združenje cerkvenih pevskih zborov skupno z župnijo sv. Andreja v Štandrežu priredilo tradicionalni koncert cerkvenih pesmi. Nastopili so Mladinski pevski zbor Emil Komel pod vodstvom Damijane Čevdek in ob spremljavi Dalie Vodice, Pevska skupina Musicum, Cerkevni pevski zbor Kapela pod vodstvom Petra Piriha, Mešani zbor Podgora z zborovodjem Mirkom Špacapanom in Mešani pevski zbor Frančišek B. Sedej, ki ga vodi Mirko Ferlan. Zaradi nepredvidenih ovir je odpadel nastop Moškega pevskega zbora Mirko Filej.

Vsak zbor je odpel po tri skladbe slovenskih in tujih klasičnih avtorjev. Med njimi so bili Charles Gounod, Matija Tomc, Fran Gerbič, Vinko Vodopivec, Jacobus Gallus, Franz Gruber, Georg Friedrich Händel, Giovanni Croce, Marij Kogoj in Aleksander Vodopivec.

V svojem pozdravu je David Bandelli poudaril pomen in vlogo duhovne glasbe, ki pomirja in vznemirja.

Od prvih dveh, iz mladih pevki in pevcev sestavljenih skupin, ki sta samo potrdili svojo kakovost, pa do že izkušenih mešanih zborov, ki so nadvse dostojno in občuteno poustvarili vrsto izbranih pesmi, so nastopajoči navdušili številne poslušalce, ki so jih toplo nagradili z zasluženimi aplavzi. /AB



Duhovniki pomagajo vsem. Pomagaj vsem duhovnikom.

39 tisoč škofijskih duhovnikov vsak dan oznanja evangelij po župnijah med ljudmi in nudi vsem ljubezen, tolažbo in upanje.

Da bi lahko nadaljevali svoje poslanstvo, potrebujejo tudi tvojo konkretno pomoč: prispevek za vzdrževanje duhovnikov.

Te darove zbira Osrednji inštitut za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero), ki jih razdeli med vse duhovnike, zlasti med tiste, ki delujejo v najbolj potrebnih skupnostih in bodo tako lahko računali tudi na velikodušnost vseh.

Darovi za vzdrževanje duhovnikov. Podpora številnim za dobro vseh.

Svoj prispevek lahko nudiš na štiri načine:

- Poštni tekoči račun št. 57803009
- Kreditne kartice: s kartico CartaSi in s klicem na brezplačno telefonsko številko 800.82.50.00 ali prek interneta na naslovu www.sovvenire.it
- Bančno nakazilo na glavnih italijanskih bankah
- Neposredno na Inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Sostentamento Clero) v svoji škofiji.

Prispevki so odtegljivi

Kdor želi, lahko svoje prispevke Osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovnikov (Istituto Centrale Sostentamento Clero) v znesku do največ 1032,91 evrov letno odbije od celote svojih prihodkov za izračun davčne prijave Irpef ter povezanih deželnega in občinskega dodatka.

Če želiš vedeti, kako lahko prispevaš svoj dar, kliči brezplačno številko

Numero Verde
800.01.01.01



Kratke

Predstava o zadnjem goriškem grofu

V goriškem avditoriju je bila 26. maja na pobudo goriškega Pro loco za pomoč otrokom v Sudanu ponovitev predstave L'ultimo conte di Gorizia, ki jo je napisala in zrežirala Maria Rosaria De Vitis Piemonti, izvajala pa gledališka skupina Attori senza confini. Predstava je premiero doživela v goriškem Kulturnem domu 5. maja. Središnja oseba te uprizoritve z zgodovinsko tematiko je zadnji goriški grof Lenart, ki se že nekoliko v letih, bolehen in brez potomcev ne more odločiti, komu bi prepustil goriško grofijo, bogati beneški republiki ali avstrijski monarhiji. Njegovi spomini na brezskrbna otroška leta se prepletajo z mladostnim in zrelim življenjskim obdobjem, ko se je moral sprijazniti z dejstvom, da ne bo imel nasledstva. Predstavo z zanimivim skokom v krajevno zgodovino obremenjujejo dolgovezni dialogi, predvsem pa mučna statičnost, ki jo s smiselnimi gibi, premišljeno mimiko, spreminjanjem tona glasu in bolj poglobljeno karakterizacijo dramskih likov vsaj malce razgibata dva slovenska ljubiteljska igralca, člana Odra90, Robert Cotič v glavni vlogi poslednjega goriškega grofa in Marko Černič kot njegov zvesti sluga. Na gledališko neprimernem odru avditorija žal ni prišla na svoj račun scenska obdelava, za katero je poskrbel Adrian Feri. Več kot opazni pa so bili zelo razkošni in okusni stilni kostumi močnih barv. /IK

Komigo: lahkotna komedija Teatra 55

Letošnji program trijezičnega festivala komičnega gledališča Komigo 2006, v organizaciji goriškega Kulturnega doma in sodelovanju več slovenskih in italijanskih ustanov, se naglo bliža koncu. Dne 29. maja je bila v goriškem Kulturnem domu na sporedu že predzadnja predstava. Gostovat je prišel stalni gost Komiga, Teater 55 iz Ljubljane. Kot vselej se je predstavil z lahkotno, s cenjenim humorjem popoprano komedijsko vsebino, saj je gledališki izbor tega ljubljanskega gledališča naravnost na komercialne, plehke uprizoritve, vzbujajoče poceni smeh, tak pač, ki vzplamti in ugasne. Predstave so večinoma takšne, da se ob njih publika nasmeje in v naslednjem trenutku že pozabi njihovo plitvo vsebino. Prav tako je tudi komedija Robina Hawdona Elizabeta je razgreta, ki jo je Teater 55 v režiji Tanje Ribič predstavil abonentom Komigo. Slednji so se pozabavali ob zapletih, preobratih, odkritjih prevar in še marsičem, kar je poročen moški doživel v enem samem večeru, v katerem si je, sicer malce v strahu, nadejal okusiti sladkosti pohotnega presenečenja, ki mu ga je za njegov rojstni dan pripravil prijatelj. Toda vse se drugače zasuče in zaplete in gledalcem je postrženo s smehom. Tekstovno plitvino in pogosto banalno situacijsko komiko so z igralsko veščino spretno zastirali izvajalci Sebastian Cavazza, sin šarmančnega Borisa Cavazze, Primož Ekart, Janja Majzelj, Matej Recer in Barbara Kranjc. Očitno zadovoljna publika, ker ima rada nezahtevne predstave, je igralce obsula z dolgotrajnim ploskanjem. /IK

V nedeljo koncert v Doberdolu

SKD Hrast prireja v nedeljo, 18. junija, ob 19. uri v župnijski cerkvi sv. Martina v Doberdolu celovečerni koncert, na katerem bosta nastopala priznani slovenski zbor sv. Nikolaja iz Litije pod vodstvom Helene Fojkar-Zupančič in domači MePZ Hrast pod taktirko Hilarija Lavrenčiča. Gre za zanimiv glasbeni večer, ko bo na goriški Kras v goste prišel eden izmed najboljših slovenskih pevskih sestavov. V zadnjih letih so se namreč pevci iz Litije uveljavili na različnih tekmovanjih na domači in mednarodni ravni. Zbor sv. Nikolaja Litija je mlad tako po času delovanja kot tudi po povprečni starosti članov. Deluje kot litijski župnijski zbor. Prvič se je posebej izkazal na državnem tekmovanju v Mariboru marca 2003, kjer je poleg zlate plakete prejel številne posebne nagrade. Na 7. mednarodnem zborovskem tekmovanju v Mariboru aprila 2004 se je uvrstil na drugo mesto in prejel vse posebne nagrade. Na zadnjem državnem zborovskem tekmovanju Naša pesem aprila 2005 je prejel zlato plaketo in prvo nagrado tekmovanja. V Doberdolu se bo litijski zbor predstavil s programom, ki vključuje religiozne in posvete motive iz slovenske in svetovne zborovske zakladnice. Večer bo uvedel domači MePZ Hrast, ki bo goste pozdravil s tremi skladbami.

Spet Praznik na Britofu v Podgori

Na Britofu v Podgori se bomo srečali v soboto, 1. julija. Praznik, tudi letos v organizaciji PD Podgora, zablja že več let ljubitelje starih slovenskih tradicij in praznikov, tradicij, ki žal počasi odhajajo v pozabo in so mnogim mladim tuje. Tako smo si pred leti ogledali Lojtroc in kamro- večer na vasi, pred dvema letoma Kresno noč, lansko jesen pa tradicionalno slovensko trgatav. Ljudje so radi peli ob veselih in žalostnih dogodkih, pesem jih je spremljala vse življenje, od rojstva do smrti. Praznično leto je bilo v prejšnjih časih bogatejše, neizmerno bogata je zakladnica našega izročila. Iz korenin preteklosti raste prihodnost naše omike. Ko čriček in škržat zasvirata na zelenem travniku, se začne košnja. Sedaj je le kmečko opravilo, motorne kosilnice zabrnijo po travnikih, obračalniki travo primerno obrnejo, trava se posuši, kmetje jo odpeljejo domov s traktorji z nakladniki, s puhalniki spravijo seno na skedenj, nič posebno težko delo, a brez tiste nekdanje poezije, ki je spremljala ročno košnjo; ko so se že ob zori zbrali kosci in grabljice, praznično oblečeni. Oni v belih srajcah, z rdečo ruto, šopkom za klobukom in oslo za pasom, one v rožnatih krilih, belih bluzah, belih predpasnikih, na glavi pa bela ruto. Na travniku je odmevala pesem, starejši so pripovedovali zgodbe, rojevale so se ljubezni, fantje so zapeljevali, dekleta so jih izzivala; otroci so se kotalili po travi in ponagajali veseli družini. In peli so, peli... Lepo je bilo, res lepo... Na letošnji prireditvi, ki jo je kot vse ostale sestavila in zrežirala Lidija Jarc, bodo nastopili mladi igralci in otroci domače dramske skupine, pevci solisti, Moška skupina Akord, na harmoniko bo zaigral sam dirigent Mirko Špacapan. Gost večera pa bo zbor iz Bocna, s katerim naši pevci plejejo že več let lepe prijateljske odnose. Vabljeni torej v Podgoro v soboto, 1. julija.

OGLEJ Alessio Stasi in dva druga diakona bodo 24. junija posvečeni v duhovnike

Duhovniško posvečenje, praznovanje zavetnikov in koncerti v baziliki

Goriška Cerkev bo v naslednjih mesecih zaživela v pravem oglejskem duhu, ki združuje različne jezike in kulture.

Že ta petek, 16. t.m., se bo v Ogleju začel niz poletnih koncertov v baziliki: ob 20.45 bodo peli zbor in orkester iz Salzburga, Tržaški madrigalisti in Veliki zbor Concentus musicus Patavinus iz Padove.

Vse do 2. septembra bo sledilo še šest zborovskih in štirje orgelski koncerti, je povedal ravnatelj Fundacije Družbe za ohranitev oglejske bazilike Arnaldo Becci.

Drug pomemben dogodek, "trenutek milosti in veselja za krajevno Cerkev," je povedal generalni vikar msgr. Adelchi Cabass, je duhovniško posvečenje, ki bo potekalo v baziliki 24. junija ob 16. uri. Nadškof bo posvetil 30-letnega Slovenca Alessia Stasija iz Števerjana, Daria



Msgr. A. Cabass



Mauro Ungaro



Arnaldo Becci

Semina iz Gradišča, ki se je odločil za misijone, in Roberta Pianija iz Vidma, ki ga je Gospod poklical v Družbo Jezusovo. Torej poseben dogodek, saj bodo prišli do izraza slovenska, italijanska in furlanska duša naše nadškofije, je na tiskovni konferenci podčrtal član organizacijskega odbora oglejske bazilike Mauro Ungaro. Istega dne bo v kraju San Dona' di Piave posvečen še en Goričan, in sicer Gabriele Vrech, ki je stopil v red salezijancev. Samo Stasi bo

služil krajevni Cerkvi, je povedal Cabass in poudaril, da je vera dar, ki ga ni mogoče zadržati zase in se deli tudi drugim. Veliko slavlje v Ogleju bo tudi 12. julija ob že tradicionalnem praznovanju sv. Mohorja in Fortunata, ki sta obenem zavetnika goriške in videmske nadškofije ter vse dežele. Somaševanje vseh deželnih škofov in nekaterih škofov iz Slovenije bo vodil kard. Attilio Nicora, predsednik uprave premoženja Svete stolice. Vabljeni so predstavniki

oblasti, je še povedal generalni vikar, "predvsem pa Božje ljudstvo". Pred obredom bo ob 17. uri v Rimski dvorani v središču Ogleja na sporedu okrogla miza na temo formacije in vzgoje mladih. Ob praznovanju zavetnikov bodo predstavili tudi "mednarodno romarsko pot", za katero je dalo pobudo čezmejnemu društvu MOST v sodelovanju z Bratovščino Santiago de Compostela. V tednu od 8. avgusta dalje bodo romarji iz naše dežele, Slovenije in Avstrije odpotovali iz Ogleja, od Gospe Svete in z Brezij: srečali se bodo na Veliki šmaren, 15. avgusta, na Sv. Višarjah, v svetišču, ki je drago vsem trem narodom. Tudi to bo nadvse zanimiva pobuda, ki želi ljudi zbližati z naravo, umetnostjo, kulturo in vero v duhu skupnih oglejskih korenin.

DD

PD ŠTANDREŽ Praznik špargljev

Prepiri sosesčine zaradi smrdečih "škovac"



Foto DP

Zadnjega dneva Praznika špargljev, ki že mnogo let poteka v župnijskem parku pod lipami v organizaciji

delavnih članov Prosvetnega društva Štandrež, si ne moremo predstavljati brez dramskega kotička. Gledališki utrinek se je

letos utrnil v nedeljo, 4. junija, pod večer, kot zadnja točka letošnjega kulturnega sporeda. Janez Povše je za priljubljene štandreške komedijante - med njimi smo žal tudi tokrat pogrešali iskrivo prisotnost Majde Zavadlav - spisal šaljiv prizor v narečju, v katerega je sicer vrinjenih preveč italijanskih besed. Komedijski srč tega novega, izvirnega, kratkega teksta, ki so ga izvajalci z režiserjem Janezom Starino, članom Mestnega gledališča Ljubljana, malce prirojili, so smeti in vse težave, povezane z ločevanjem odpadkov. Zaradi slednjih se med sosedami bije pravi boj, saj se Sandi (Božidar Tabaj) pritožuje, da mu sosed Valerija (Danijela Puia), ki ima polno ljubimcev, in sosed Walter (Marko Brajnik), italijanskega rodu, ki rad pregloboko pogleda v kozarec, mečeta svoje smeti v njegovo posodo in celo pljuvata vanjo. Zato je vstal zelo zgodaj, da bi sam »varno« izročil

smetarjem svoje »škovace«. Njegovo namero zmotita prav oba sosed, ki se s isto mislijo, posamič, še vsa zaspana, pojavi na prizorišču vsak s svojimi smetmi in potožita čez neolikano sosesčino..., ki, skrita za reklamnim lepakom ločenega zbiranja smeti, posluša tožbe in jih pokomentira. Jalovo čakanje na smetarje se konča, ko se Walter, ki sta ga sosed kar »pošteno okrtučila«, spomni, da zaradi popravil na cesti zbiražo smeti na drugem koncu vasi. Z nekaterimi kosmatimi izrazi začne besedilo, katerega vsebina je zelo aktualna tudi zaradi znanih polemik okrog ločenega zbiranja raznih odpadkov, je kljub nekajkratni odpovedi ozvočenja zabavalo gledalce ob učinkoviti igri izvajalcev (v zakulisju jim je stala ob strani šepetalka Marinka Leban), ki jim ni bilo težko živeti se v preproste ljudi iz vsakdanjika in v njihove drobne prepirčke in privoščljivosti.

IK

Od 7. do 9. julija v parku med Borovci

Spored 36. festivala Števerjan 2006

Prvič je števerjanski festival potekal leta 1971. Festival narodno-zabavne glasbe v Števerjanu se torej prireja nepretrgoma 35 let. Stopamo v 36. leto kakovostnega glasbenega vzpona najvažnejše tovrstne zamejske manifestacije, ki se je je doslej udeležilo preko 300 glasbenih skupin. Od 7. do 9. julija se bomo popeljali v števerjanske večere in se zasanjali ob zvoku zapeljivih polk in valčkov v svežini Borovcev župnijskega parka. Gostoljubje organizatorjev, kapljica briškega vina in založeni kioski pa bodo poskrbeli za prijetno družabnost, ki se večkrat rada zavleče pozno v noč. Organizatorji trdijo, da je pri zrežiranju praznika potrebnih ogromno moči, rok in dobre volje. Toda vdušje, ki se ustvari v treh dneh na tem pravokotniku briške zemlje ob števerjanskem trgu, poplača vse delo in napore. Upati je samo v lepo vreme.

S števerjanskih desk so se uveljavili kot najboljši Fantje z vseh vetrov, Štajerskih sedem, Slapovi; če se osredotočimo le na Primorsko, pa Primorski fantje, Vrtnica, Zamejski kvintet in še mnogi drugi. Absolutni zmagovalci števerjanskega festivala so v vseh teh letih bili tudi zamejski ansambli: Mejaši iz Gorice leta 1980, Iga Radoviča iz Nabrežine leta 1981 in Taims z Opčin leta 1983 in 1990.

Prvi dan festivala bo v petek, 7. julija. S pričetkom ob 20.30 bodo stopili na oder ansambli: Veseli Gorenjci, Trio Šibanc, Vrhovci, Špas, Spev, Notranjci, Roka Žlindre, Parižani, Afrodit, Bratov Gašperič, Šmarski muzikanti, Korenine, Čepon, Krajcarji, Šestica, Unikati, Šranjari. Dan kasneje, 8. julija, se bodo ob isti uri pomerili ansambli: Veseli svatje, Najlepši cvet, Tapravi faloti, Rimljani, Ta pravih 6, Dolenjski muzikanti, Ceglar, Cvet, Jerneja

Kolarja, Iskra, Zreška pomlad, Ojstrica, Brežski flosarji, Slap, Objem, Štrk. Finalni del Festivala, ki bo gotovo privabil v briško vas pravi naval ljudi od vsehovsod, bo v nedeljo, 9. julija, in sicer z začetkom ob 17.30. Krona nedeljskega srečanja pa bo, po podelitvi nagrad, nastop ansambla DIE MOOSKIRCHNER. Komisijo za glasbo bodo sestavljali Bertl Lipusch, Danilo Čadež, Jože Burnik, Tullio Možina, Jan Leopoli, Denis Novato, Mihael Corsi, komisiji predseduje Matej Pintar; komisijo za besedilo pa Milan Jež, Leonard Katz ter Franka Padovan in Martina Valentinčič kot predstavniki organizatorja. Za ozvočenje sta zadolžena Mice Karov in Niko Klanjšček, za

prijetno sceno bo poskrbel Jože Napotnik. Napovedovalca sta že ustaljeni sliki tega tekmovalnega trodnevnja, in sicer Betka Šuhel in Janez Dolinar. Naj ne pozabimo, da bosta letos, v pevski sobi Sedevega doma, Giuliana in Sonia Prasel razstavljali keramične izdelke in decoupage, domačinka Anastazija Bajt pa punčke "Pigotta" za Unicef. Vsi ljubitelji narodnozabavne glasbe in vesele družbe ste torej vabljeni od 7. do 9. julija med Borovce v Števerjan. Organizator pripravlja prijateljem števerjanskega festivala prijetno presenečenje dan prej, pred uradnim pričetkom tekmovalnega trodnevnja, in sicer v četrtek, 6. julija. Kaj več o tem pa prihodnji teden!

Marjan Drufovka

SD Sončnica vabi na Dan družine

Skupnost družin Sončnica v sodelovanju s Kulturnim društvom Sabotin prirčno vabi v **nedeljo, 18. junija 2006**, v Štmaver na 11. dan družine. Spored se bo začel ob 9. uri s sv. mašo v župnijski cerkvi, ob 10. uri bo zbor uredelženec na sedežu društva (nekdanja osnovna šola), ob 10.30 pohod na Sabotin in orientacijska igra, ob 13. uri skupno kosilo, ob 14.30 pa skupinske igre. Informacije na tel. številkah: 0481 536455 (dopoldne) ali v večernih urah 0481 882726 (Mojca Terčič), 0481 809377 (Emanuela Mažgon).

Odšel je organist in zborovodja

V spomin na prof. Gabrijela Devetaka

Kakor je na šol list že poročal, nas je proti koncu maja ptiho zapustil Gabrijel Devetak, profesor glasbene vzgoje, dolgoletni organist in zborovodja v rodnom Štmaru, skladatelj, zavedni Slovenec in kristjan, ki je prispeval k napredku domačega kraja in k rasti naše glasbene kulture.

Rodil se je 6. novembra 1924. Oče Hektor je bil vodni inštalater in je šel delat v Ameriko, zato je za družino skrbela v glavnem mati Valerija Radinja. Kot trileten otrok je Jelko -tako so ga klicali domači in pozneje tudi prijatelji in sovaščani- zgubil vid, ko se je pred njim raztreščil naboj iz prve svetovne vojne. Od 1933 do 1939 je v tržaškem Zavodu Rittmeyer obiskoval šolo za slepe. Že od malega je kazal nagnjenje in veselje do glasbe. Na tržaškem konservatoriju se je učil klavirja pri znanem pedagogu Constantinidesu. Uspešno je opravil tudi tečaj za orgle. V letih 1945-47 je orgljal v goriški stolni cerkvi. Zatem je študiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani in se izpopolnjeval v Benetkah, kjer je leta 1949 diplomiral iz klavirja na konservatoriju Benedetto Marcello. Z izpopolnjevanjem je nadaljeval v Sieni in v Salzburgu. V tem času in tudi pozneje je veliko koncertiral v Italiji, Sloveniji in Avstriji ter snemal za različne radijske postaje.

V ljubljanskih letih se je zblizal s sovaščanko Ivanko Velušček, ki je tedaj študirala v slovenski prestolnici. Poročila sta se leta 1956 in živela v Štmaru. Rodili so se jima trije otroci. Leta 1974 se je družina preselila v Gorico. Gabrijel Devetak se je že v šestdesetih letih posvetil poučevanju na goriških šolah. Od leta 1962 do 1970 je bil profesor petja in glasbene vzgoje na slovenskem učiteljsku in na srednji šoli, nato pa na italijanski srednji šoli Ascoli, kjer je poučeval do upokojitve leta 1985. Na šoli Ascoli je dal pobudo za zaključne šolske prireditve ter jih nekaj časa tudi sam načrtoval. Profesor Devetak se glasbi ni posvečal samo kot pedagog in koncertant, temveč je s svojim bogatim znanjem krepko posegel na področje našega zborovskega petja. V Štmaru je že v težkih voj-



nih letih skrivaj vodil ženski pevski zbor, potem pa je ustanovil mešani, otroški in mladinski zbor. Največ moči je posvetil moškemu zboru, ki ga je tudi sam ustanovil in ga vodil celih trideset let. S svojimi zbori je nastopal ob raznih priložnostih, z moškim pa redno na vsakoletni Cecilijanki in še druge, tudi izven naše dežele. Snemal je za tržaški, koprski in celovski radio. Priredil je vrsto pesmi, predvsem cerkvenih (Riharjeve, Cvekov, Premrove in druge), komponiral pa je tudi originalne skladbe. Med njimi so npr. Jutranja pesem ribičeva na Aškerčevo besedilo in razne cerkvene pesmi.

Za svoje premožne zasluge je prof. Devetak leta 1996 prejel papeško odlikovanje Pro Ecclesia et Ponti-

fice. V svojem poslovnem govoru na goriškem pokopališču je Ivan Valentinčič dejal: "Dragi Jelko, z vami polagamo v grob del naše vasi, katero ste zelo ljubili in veliko žrtvovali zanjo."

Gabrijel Devetak zapuša svoji rojstni vasi in tudi širši skupnosti dediščino trajne vrednosti. Štmaver, malo vasio pod Sabotinom, je kulturno tako razgibal, da se nove pobude rojevajo še naprej in omogočajo najrazličnejše dejavnosti, zlasti na področju prosvete (prireditve, publikacije idr.) in zborovskega petja. Že ustaljene dejavnosti, tiste, ki si jih je zamislil in s tolikšno vnemo vodil on sam, pa se utrjujejo in širijo. Za vse, kar nam je dal, smo mu iskreno hvaležni.

Lojzka Bratuž

Obvestila

Društvi Jadro in Tržič vabita v četrtek, 22. junija, ob 20.30 na družabni svetoivanski večer v parku v Selcah, kjer potekajo šagre in športna tekmovanja. Sodelovali bodo vsi, tako da bo praznovanje uspelo kot vedno. Vzdušje bo obogatila slovenska narodna glasba. Lepo bi bilo, ko bi pripravili venčke iz primerne travniškega cvetja; prireditelji bodo nagradili najlepše. V primeru dežja prireditve odpade.

Darovi

Za kip msgr. Kazimirja Humarja: Bogomil Breclj 100,00 evrov.

Za cerkev v Pevmi: v spomin na Ladkoto Mikluža družina Klanjšček in Marica iz Števerjana po 50,00 evrov.

Za števerjansko cerkev: Damijan Hlede 50,00; N.N. 50,00; namesto cvetja Davidu Pintarju družina Pintar iz Solkana 160,00, Simon Komjanc z družino 50,00, Jožica Jager vd. Pintar 100,00; Lojze in Milka Hlede v spomin na sestro Terezo 100,00; N.N. ob blagoslovu novega avta 20,00; N.N. romarji iz Avstrije 100,00; N.N. 100,00; N.N. 100,00; N.N. 25,00; N.N. 50,00; N.N. 50,00; N.N. 50,00 evrov.

Za cerkev na Jazbinah: N.N. 50,00; sestra v spomin na Narcisa Tomasija 100,00; N.N. 50,00; N.N. ob krstu Tomaža 60,00 evrov.

Za lačne otroke v misijonih: v spomin na Gajo nonoti, teta in strica 50,00; N.N. 30; v spomin na Davida P. družine Zniderčič, Kovic, Boških 60,00 evrov.

Za Sveto Goro: N.N. 25,00 evrov.

Čestitke

V soboto, 10. junija, sta si v števerjanski cerkvi obljubila večno zvestobo Silvan Škorjanc in Katrin Komjanc. Obilo sreče, zdravja in medsebojnega razumevanja na skupni življenjski poti jima iz srca želita MePZ in PD Štandrež. Najbližji prijatelji želijo Katrin in Silvanu, da bi ju v skupnem življenju vedno spremljal Božji blagoslov.

V soboto, 10. junija, sta stopila na skupno življenjsko pot Irena - Klepetava puma in Matija - Bistri tiger. Z njima se veseli celotna SZSO-GO.

V soboto, 10. junija, sta stopila na skupno življenjsko pot Irena in Matija. S svojo nekdano sodelavko se vsi pri Mladinskem domu veselimo in novoporočencema želimo obilo sreče in Božjega blagoslova.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 16.6. do 22.6.2006)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97,5, 91,9 Mhz; za Furlanijo 103,7, 103,9 Mhz; za Kanalsko dolino 95,7, 99,5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98,2 Mhz; za Karnijo 97,4, 91, 103,6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 16. junija (v studiu Andrej Baucon): Ob domačem ognjišču: Slovenska narodnozabavna in zabavna glasba včeraj in danes. - Zanimivosti in obvestila. - Iz krščanskega sveta. - Zborovska pesem.

Ponedeljek, 19. junija (v studiu Andrej Baucon): Sodobni sound z Andrejem: moderna glasba včeraj in danes. - Zanimivosti in obvestila.

Torek, 20. junija (v studiu Matjaž Pintar): Evropska pobuda Interreg: "Od vzhoda do juga: različni glasovi sveta" - V intervjuju odgovarjata Pino Cacucci in Bruno Arpaia, pisatelja, globoka poznavalca južno-ameriške kulture. - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 21. junija (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Žabe svatbo so imele I. del. - Izbor melodij.

Četrtek, 22. junija (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditev. - Glasba iz studia 2.

Snovanja 2006

Dne 15. junija bo ob 20. uri v mestnem avditoriju zaključni šolski nastop gojencev različnih oddelkov (solisti, komorne skupine, šolski orkester, pevske skupine in plesni oddelek) z naslovom Glasbeni mozaik. Dne 25. junija pa bo ob 20. uri cerkev sv. Ivana prizorišče poklona Mozartu. Nastopili bodo solisti, komorne skupine, zbor in orkester Arsateljeja pod vodstvom Marca Feruglia. Vabljeni!

SCGV KOMEL Snovanja 2006: Simone Peraz

Zrela klavirska igra

Pianist Simone Peraz, gojenec prof. Sijavuš Gadžijeva na Slovenskem centru za glasbeno vzgojo Emil Komel, je v zadnjih letih na raznih nastopih že opozoril nase. Na klavirskem recitalu v dvorani Pokrajinskega muzeja na Goriškem gradu, na katerem je predstavil svoj repertoar za diplomu, ki jo bo opravil na konservatoriju v tem mesecu, pa se je izkazal za res zrelega in obetavnega pianista, ki dela čast sebi in naši glasbeni šoli.



Peraz, rojen v Pordenonu leta 1982, je začel študij klavirja v rojstnem kraju, po maturi pa se je vpisal na muzikološko smer videmske fakultete DAMS v Gorici. Glasbeno ostaja dejaven bodisi na Goriškem kot na Pordenonskem; glasba mu pomeni res veliko, saj je pozoren na različne glasbene izraze. Kot je v koncertni list zapisal ravnatelj SCGV Komel Silvan Kerševan, Simone brez pridržkov prislunke bodisi gregorijanskemu kot renesančnemu petju, pa tudi sodobnemu eksperimentiranju na področju elektronske glasbe. "Zvok je zanj idealna prвина, ki oživilja njegov emocionalni svet s poetičnimi podobami in ga sili v estetska iskanja ter filozofska razmišljanja." Že to veliko pove o pianistu, ki mu je glasba ne le študijska snov in konjiček, ampak prava življenjska sopotnica, ki jo jemlje zares in vanjo verjame.

V četrtek, 8. junija, je bil Simone ob velikem črnem instrumentu ves utopljen v vsako noto, vsak takt, vsak stavek in skladbo. Diplomski obvezni re-

pertoar vsebuje avtorje različnih obdobij, tako da pridejo do izraza diplomirane sposobnosti soočanja z interpretacijo različnih slogov; to je Perazu izvrstno uspelo. Beethovnova *Sonata v As duru op. 110 št. 31* je izzevala v vsej svoji klasični lepoti z romantičnimi prvini in prekipevajočo energijo. V Chopinovih *Nokturnu, Mazurki in Baladi* je privrela na dan duša poljskega genija, ki je bil sposoben preliti na notno črtovje rahlo nežnost in vehementno strast. V drugem delu večera so tri čudovite Debussyjeve *Estampes* zaživele kot prefinjene impresionistične "zvočne slike" različnih harmoničnih barv: priklicale so tonalnost Daljnega vzhoda in španske habanere, pa tudi nagajivo škrebljanje dežja v bujnih vrtovih. Peraz je briljantno sklenil recital s poznoromantično pianistično kompozicijo francoskega skladatelja Cesarja Francka, *Preludij, koral in fuga*, polno bohotne in čutne zvočnosti.

DD

ŠZ OLYMPIA V telovadnici v Gorici

Zaključna akademija

Športno združenje Olympia je v ponedeljek, 5. t.m., pripravilo v društveni telovadnici na Drevoredu 20. septembra zaključno telovadno akademijo, na kateri je nastopilo skoraj vseh 100 gojencev društva, ki so v več kot enournem programu prikazali, kaj so se v tem šolskem letu naučili. Program je obsegal 24 točk: najmlajši otroci skupine Gymplay so se predstavili v poligonu pod nadzorom vaditeljic Veronike Vizintin, Valentine Kristančič, Marije Jussa in Damijane Češčut. Majša in starejša skupina športne ritmične gimnastike sta pod vodstvom trenerke Mije Ušaj Češčut in pomožne vadiateljice Maje Devetak pripravili vajo z obroči, s trakovi in poletno točko Netopirčki. Majša in starejša skupina športne gimnastike sta predstavili serijo preskokov na kanvasu ter preko kože z asistenco trenerja Mihe Vogrinčiča in pa akrobatske talne elemente ob pomoči Valentine Kristančič; z gosti, orodnimi telovadci iz Nove Gorice (trener Duško Gabrijelčič) pa so vsi prikazali še kratke sestave na moški bradlji. Dekleta skupine Hip Hop so izvedle približno 10 točk, od katerih je bila skupna Grease, pripravljena za tekmovanje na Mednarodnem turnirju plesnih skupin F-Jk, v ostalih pa so dekleta plesala ob



pomoči mize, stolov in še marsičesa. S "Pon Pon girl"-navijaško točko so dekleta predala telovadni prostor še trenerjema minivolleyja in under 12/14/16 Ivanu Markiču in Diegu Polettu, ki sta pripravila prikaz dela med vadbenimi urami in treningi. Na akademiji so bili prisotni tudi "odrasli", t.j. igralci 1. moške divizije in Olympiine ekipe Tmedia, in pa telovadke letos ustanovljene skupine 3. mladosti. Na prireditvi je predsednik ŠZ Olympia Gregor Šfiligoj poudaril letošnje uspehe tega najstarejšega slovenskega goriškega telovadnega društva, ki v tej sezoni slavi 45-letnico nepretrganega delovanja. Vsem sta bila na voljo še "paštašuta" in prijeten družabni večer.

DC



KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

vabi na predstavitev pesniške zbirke

David Bandelli RAZPRTI SVETovi

O poeziji bo spregovorila mag. Ana Toroš.

Na večeru bodo sodelovali Sara Miklus, recitatorka in pevska skupina Musicum.

Kulturni center Lojze Bratuž

Petek, 16. junija 2006, ob 20.30.

GLASBENA MATICA

POKLON W.A. MOZARTU

Odlomki iz opere "Figarova svatba"

Izvajajo solisti in orkester Glasbene matice

DIRIGENT: Boris Švara

v petek, 16. junija 2006, ob 20.30

v Kulturnem domu v Gorici

Vstop prost!



PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

Gledališče pod zvezdami

Poletno srečanje manjšinskih gledaliških skupin iz Avstrije, Italije, Slovenije in Madžarske
ŠTANDREŽ, IGRIŠČE OB ŽUPNJSKI DVORANI
OD 28.6. DO 15.7.2006

■ Sreda, 28. junija, ob 21. uri

Gruppo filodrammatico della Comunita' degli Italiani "G. Tartini" di Pirano, Gledališka skupina Skupnosti Italianov "G. Tartini" iz Pirano Ruggero Paghi *De qua e de la'* (del confin) in dialetto istro-veneto *Na tej in na oni strani* (meje) v istrsko-beneškem narečju

■ Ponedeljek, 10. julija, ob 21. uri

Gledališka skupina KPD Planina Sele - Koroška Marcel Achard *Odkritosrčna lažnivka*. Režija Franci Končan

■ Četrtek, 13. julija, ob 21. uri

Beneško gledališče Čedad Jean Anouilh (priredba Marina Cemetig) *Orkester*. Režija Marjan Bevk Fred Frinton - L. Gariup *Večerja za enega*

■ Petek, 14. julija, ob 21. uri

Trio cabarettistico Trigemini - Manzano "Muri' di ridi" o "Sganassa" (nuovo spettacolo)

■ Sobota, 15. julija, ob 21. uri

Gledališka družina iz Porabja (Madžarska) Miki Roš *Male vojne*

V primeru slabega vremena bodo predstave v župnijski dvorani Anton Gregorčič
POD POKROVITELSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Uresničitev oporoke grofa Viljema v prid vsega mesta

Goriška vila Coronini zablestela v novi luči



Končno sta zeleni park in prelepe dvorane vile Coronini v Gorici ponovno oživele. Po šestletnem obnavljanju prostorov palače iz 11. stoletja je vanjo v četrtek, 8. junija, spet posijalo toplo sonce. Zadnji grof, Viljem Coronini Cronberg, je ob smrti leta 1990 zapustil goriškemu mestu vse svoje premoženje, ne samo posestev, ampak celo starinsko pohištvo in druge umetnine. V

Zaradi slabega stanja zgradb, ki je ogrožalo tako obiskovalce kot pohištvo iz obdobja med 11. in 18. stoletjem, so številna podjetja posegla pri popolni prenosi razpadajočih sten in strehe, potem ko so seveda skrbno katalogizirala, preučila in zavarovala vse umetnine. Največje težave so nastopile pri zavarovanju številnih peči znotraj grofovega stanovanja. Vsa poslopja so še opremili s televizijskimi kamerami in posebni-

mi napravami za zaznavo požarov in vdorov. Omogočili so dostop tudi prizadetim osebam, obnovili sistem za ogrevanje in poskrbeli za nočno osvetljavo stavbe. Nazadnje so vse predmete spet postavili na svoja mesta. Nekdanjo konjušnico so preuredili v primeren prostor začasne razstave, dvorano ob kapeli pa so namenili upravnim uradom.

Na odprtje vile, ki jo je pred rezom traku blagoslovil župnik s Placuta g. Giuliano, je prišlo preko tisoč obiskovalcev. Predsednik Fundacije palače Coronini, župan Vittorio Brancati, je z velikim navdušenjem spregovoril o obnovitvi stavbe, ki je pravi biser kulture in umetnosti. Za njim je arh. Giulio Valentini povedal nekaj vtisov o tem, kako je okrog 100 delavcev uresničilo grofov sen. Deželni odbornik Roberto Antonaz, ki je poskrbel za odločilno deželno

finančno podporo, je še enkrat poudaril, kako pomembno je, da Goriška prevzame svojo umetniško dediščino. Največ aplavzov pa je požel umetnostni kritik in učinkovita medijska zvezda Vittorio Sgarbi. Poklonil se je spominu grofa, "moža nekdanjih časov," ki je želel, da bi bilo nje-



Foto DPD

govo dragoceno premoženje po smrti na razpolago Goričanom. "To ni mrtev muzej," je pojasnil Sgarbi, ampak "zgodovinski dom", v katerem umetnine niso eksponati, ampak vsakdanja, grofova hišna oprema v najprimernejšem kontekstu. Medtem ko je muzej "pokopališče umetnin", je taka vila "živ prostor": v vsakem predmetu je odtisnena sled življenja. Obnovljena dela so bila po Sgarbijem mnenju mojstrsko opravljena, saj vila še nikdar ni bila tako lepo urejena, niti tedaj, ko je bil grof še živ, "njegov dom pa čudovito zaprašen". Vsem udeležencem odprtja je bila na voljo knjižica s povzetkom obnovitve in z opisom

zgodovine grofove družine. Ob kozarcu vina ali drugih pijač je publika še strastneje uživala koncert na odprtem skupine Gorizia Guitar Orchestra pod izrednim vodstvom dirigenta Claudia Pia Liviera. Trinajst odličnih kitaristov je izvedlo skladbe Brouwerja, Villa-Lobosa, Tortore, Leharja in Mozarta; nastopila sta še solista Francesca Moretti (sopran) in njen brat Salvatore Moretti (tenor) v znamenitem duetu La' ci darem la mano. Žal, so pogostitvene mize v bližini glasbenikov privabile mnogo klepetavih glasov, ki so se po prehodu po negovanem vrtu zaustavili pri natakarih. Prisotni so medtem lahko obiskali in občudovali očarljivo bogastvo notranjih prostorov. Na vhodnih stenah v pritličju visijo namreč štiri personifikacije vladarjevih kreposti - spes, fortitudo, preparatio in prudentia - ob njih pa še portreti raznih plemičev. V sosednji dvorani se hranita dragocena Messerschmidtova portreta Mož, ki gleda sonce in Kih ter drugi predmeti, kot so zibelke, puške in sablje, pogrnjena miza ipd. V gornjih prostorih je ena izmed najlepših sob, ki se še dodatno odlikuje po krasnem razgledu na Kostanjevico. Neoklasičen salon hrani pod portretom Karla X. znamenito Pallo d'Atena, to je kip boginje, ležeče na uri, ki simbolično ponazarja zmago slave nad časom. V istem nadstropju visi med krasnimi gobelini še študij glave iz poslikave I miracoli di Sant' Ignazio di Loiola. Nešteto drugih dragocenosti nastopa v logičnih kompozicijah, ki jim je res treba posvetiti nekaj časa.

Od 9. junija dalje si lahko obiskovalci ogledajo vse prostore za ceno 5 evrov, osebe nad šestdeset let za 3 evre; kdor praznuje rojstni dan na dan obiska ali se imenuje Guglielmo v kateremkoli jeziku, pa vstopi brezplačno.

Marta Lombardi

Kratke

Koncert na meji 2006 z latinskoameriško glasbo

Zagnano potekajo, kot je povsem razumljivo, priprave na letošnji koncert na meji - tretji po vrsti -, ki bo, kot napovedano, na sporedu na "skupnem goriškem trgu" v petek, 23. junija 2006, s pričetkom ob 21.30. Vstop v letošnje poletje bo torej v ritmu salse in latinskoameriške glasbe. Kozmopolitski duh nam bodo na trgu obah Goric (Trg Transalpina - Trg pred železniško postajo) posredovali pristni latinskoameriški ambasadorji salse, petnajstčlanski orkester Mercadonegro (na sliki) s Kube in iz Brazilije.



Po Bregoviču, Elisi in Tinkari je torej na vrsti Mercadonegro s svojo tipično latinskoameriško glasbo, ki je tesno vezana na afro-ameriške glasbene korenine. Vsekakor je Mercadonegro pravi ambasador dobre volje, in to za vse generacije. Med pestre priprave gre za beležiti, da bo naslednji petek (16. t.m. ob 11. uri) uradna tiskovna konferenca neposredno na skupnem trgu obah Goric.

Nositelja letošnjega čezmejnega glasbenega projekta, edinega tovrstnega v Evropi, sta Kulturna domova iz Gorice in Nove Gorice, s pokroviteljstvom obeh goriških občin, Dežele F-Jk, družbe Hit iz Nove Gorice in Fundacije Goriške hranilnice. Med osrednje organizatorje koncerta sodita tudi Zveza slovenskih kulturnih društev (ZSKD) in Zveza slovenske katoliške prosvete (ZSKP) iz Gorice. K letošnji izvedbi so pristopili tudi razni goriški in novogoriški predstavniki sredstev javnega obveščanja, med katerimi tudi trije zamejski osrednji mediji Primorski dnevnik, Novi glas in Novi Matajur.

Poletna muzejska noč 2006

Poletna muzejska noč predstavlja muzejske in galerijske institucije kot prostore sproščenega preživljanja prostega časa, pomeni način neformalnega srečevanja z občinstvom v lokalnem prostoru in sooblikuje utrip javnega kulturnega življenja. Program akcije je celodnevni, v dopoldanskih in popoldanskih urah je namenjen zlasti družinam; največ obiska pa sodelujoče ustanove doživijo v večernih in zgodnjenočnih urah. Od 10. ure pa do ponoči so na ogled zbirke, stalne in druge razstave ter številni dogodki. Letos v akciji sodeluje 13 mest oziroma 51 ustanov, ki so skupaj pripravili približno 130 dogodkov.

Za nas jezik

Še enkrat o "svojem"!

Napisali smo, da se povratno-svojilni zaimek "svoj" uporablja v vseh sklonih razen v imenovalniku. Da bo trditev bolj jasna, bomo navedli nekaj primerov, v katerih je ta zaimek napačno uporabljen.

Kmalu po drugi svetovni vojni je bilo znanje slovenščine v Trstu šibko, saj nismo celo dvajsetletje imeli slovenskih šol. Takrat se je zgodilo, da je dijak prinesel v šolo dijaško knjižico z materinim opravičilom, ki se je glasilo takole:

"Prosim, da opravičite mojega sina XY zaradi..." (pripisano na roko) *ker zatoker je bila svoja mati bolana.* (Pravilno:... **ker je njegova mati bolna.**)

Napačen je tudi stavek: *Svoja tašča govori večkrat slabo o njej.* Pravilno: **Njena tašča govori večkrat slabo o njej.** Ali: *Svoja mati je umrla pred desetimi leti.* Pravilno: **Njegova (njena) mati je umrla pred desetimi leti.**

Vsi trije primeri so bili napisani ali izrečeni pod vplivom italijanščine.

"Razbiranja"

NAKLJUČJE, KI SMRDI PO NENAKLJUČJU

Milan Petek: *Saga o ribiču in morski ženi.* Nova Gorica: Ma-no, 2006.

S podnaslovom "nenavadne zgodbe", je pretežno nepoznan avtor pri pretežno nepoznani založbi letos objavil zbirko kar petinidesetih kratkih zgodb, ki svoj naslov nosijo po prvi, Sagi o ribiču in morski ženi.

Zgornji odstavek naj ne bo mišljen negativno, češ, kar je neznano ali manj znano, je tudi apriorno označljivo za slabo ali slabše. A da opravimo s formalnostmi, najprej nekaj podatkov: Milan Petek je pisatelj (rojen leta 1960), doma iz Štajerske, že vrsto let živi v Novi Gorici in je član Društva slovenskih pisateljev. Objavil je vrsto knjig, od pravljic do mladinskih zgodb, prek satir in humoresk, novel in kratke proze. Literarna kritika ga označuje za postmodernista, kar v pravem pomenu besede Milan Petek tudi je in to aplicira na nenavadnost zgodb iz najnovejše knjige *Saga o ribiču in morski ženi*.

Nenavadnost zgodb se kaže od samega začetka. Zgodba, ki daje knjigi naslov *Saga o ribiču in morski ženi* je prevzeta po znameniti pravljici Hansa Christiana Andersena. To je poseben hommage, ki ga Petek poklanja pravljicarju, istočasno pa kaže na poetiko sodobnega avtorja, ki ga verjetno osrednja slovenska književnost mora še odkriti. Poigravanje z zgodbami, ki že obstajajo (od legend z vzhoda do Svetega pisma), nenehna uporaba metafikcijskih postopkov, klicanje bralca v zgodbo, so le eni izmed Petkovih načinov pisanja in nam prikazujejo avtorjevo obzorje pisanja. To je seveda najprej uperjeno v zgodbo, v njeno nenavadnost in njeno prepletanje raznih naključij, ki so včasih absurdno človeška, včasih pa tako komplicirana, da se ne zdijo več naključja. Petek najde v

naključnosti največji vir navdih. Zaveda se, da je svet, v katerem smo, presenetljivo naključen v svoji ... nenaključnosti. In to mišljenje prihaja na dan v domala večini zgodb, ki sestavljajo zbirko.

Postmodernistični način pisanja, do katerega se je avtor dokopal čisto izkustveno in ne intelektualistično, kar je dokaz o pristni pisateljski nadarjenosti Milana Petka, je paradoksalno povezan z ne-postmodernističnim mišljenjem, prevetavajočim iz avtorjevih zgodb, kar kaže na antirelativizem. Petek se z relativizmom šali, kot bi vedel, da nekaj, kar vodi človekovo delovanje na tem svetu, vpleta svoje prste v stvarstvo tako, da je njegova naključnost posledica nekaterih točno določenih vzrokov.

Saga o ribiču in morski ženi je tako knjiga, ki bralca prevzame, ker ga vključuje v dogajanje. Omogoča mu, da si o zgodbah ustvarja svoje mnenje, da tudi on sam ustvari svojo zgodbo, ki bo gotovo vsaj tako zanimiva kot pričujoče.

Vpliv različnih postmodernističnih avtorjev od Jorgeja Luisa Borgesa do Miorada Pavića je jasno viden v uporabljenih proznih postopkih, ki na en ali drug način prikazujejo človekovo bojevanje z življenjem in zanimive zgodbe, ki ob tem nastajajo z ironijo, distanco in včasih tudi z grenkim sarkazmom. Stil pisanja je za trenutno slovensko moderno prozo izredno nenavaden, zato se gre čuditi, da avtor ni prodrl na slovensko literarno obzorje s širšim odzivom.

Kratka zgodba kot oblika pisanja v času, v katerem človek "nima časa" za pisanje romana in se zato zateka v zavetje časovno omejene pripovedi, utrinka, momenta, literarnega "torza",

je močen adut v Petkovih rokah. Pisatelj nam v paleti likov ponuja ogromno situacij in jih s pazljivim skiciranjem spreminja v verodostojne zgodbe, ki ohranijo svoj realizem tudi v magičnem vzdrušju, v katerem so napisane nekatere izmed njih.

Na prvi pogled je vseh 35 zgodb med sabo nepovezanih. Od legend in pravljic do potopisov, kronik, psihodram ter kriminalk so liki, ki se pojavljajo v teh zgodbah, nenavadni, a povezani

v presenetljivi vsakdanjosti. Človek, ki se včasih igra z lastnim bivanjem in hodi po vrhovi obstoja, se ne zaveda, da je življenje grozovito težka igra, a - kot vsaka igra - tudi prijetna. To doživljamo iz dneva v dan, če pogledamo okoli sebe. In ker je Milan Petek izredno dober opazovalec, ve, da je njegovo literarno snovanje le interpretiranje včasih preveč krute realnosti, ki objema človeka.

Saga o ribiču in morski ženi lahko prebiramo kot literarno igrano ali kot literarni poskus definiranja človekove nezmogljivosti totalnega in celovitega bivanja na tem skrivnostnem, pisanem, a čudovitem svetu. Če se bo bralec odločil za prvo branje, bo ostal prazen in bo lahko občudoval prefinjen in tekoč avtorjev jezik in smisel za zgodbo. Če se bo odločil za drugo, bo v njem knjiga pustila grenak priokus. Tak, da v naključja ne bo hotel nikoli verjeti, ker so za človeka včasih res neznosna.

In v tem je Milan Petek pisatelj, ki se iz dneva v dan bojuje pred največjo tragiko našega sveta: pozabo.

David Bandelli



Milan Petek

GRUPPO
KB
1909
GRUPPO

RAZPISUJE

NAGRADNI LIKOVNI NATEČAJ
OKNO V SVET

Prireditelji vabijo vse mlade umetnike
naj se prepustijo kreativnosti in
sodelujejo na nagradnem natečaju.

Oddaja izdelkov je predvidena do
08.07.06 na naslov: »Kulturni dom«
ul. Brass 20, 34170, Gorica

Pravilnik in informacije natečaja:
www.kb1909.it

Vabilo na natečaj Okno v svet

Dragi mladi umetniki, spoštovani mentorji! KB1909 Societa' finanziaia per azioni - Finančna delniška družba vas vabi k sodelovanju na drugem nagradnem natečaju OKNO V SVET. Po lanskoletni izredno uspešni prvi izvedbi nagradnega natečaja se je upravni odbor KB1909 Societa' finanziaia per azioni - Finančne delniške družbe odločil, da natečaj ponovi ter ga kakovostno dopolni. Končna razstava prispelih del bo sočasno v Kulturnem domu v Gorici in galeriji Artes v Novi Gorici, nagrajena dela bodo nato razstavljena v Mestni galeriji Ljubljana ob razstavi izbranih del umetniške zbirke Skupine KB1909. Dodatna novost letošnje izvedbe je razširitev natečaja na kiparstvo in sodelovanje dveh novih članov žirije: Dragana Abrama z galerije Artes in Aleksandra Bassina, direktorja Mestne Galerije Ljubljana. V Skupini KB1909 svoj tesni stik z družbenim okoljem razvijamo na vseh ravneh našega delovanja. Posebno poglavje v našem odnosu do družbenega okolja predstavljajo številna sponzorstva preko povezanih družb Skupine KB1909, namenjena kulturi, izobraževanju, športu in socialnim ustanovam. Delovanje Skupine KB1909 je usmerjeno v izoblikovanje boljše skupne bodočnosti. Poleg osnovnega gospodarskega poslanstva, naša družba namerava posvečati posebno pozornost tudi umetnosti. Z zbiranjem likovnih del, predvsem primorskih umetnikov, želimo prispevati k ohranitvi pomembne kulturne dediščine. V poslovnih prostorih družbe je postavljena stalna razstava slik umetniške zbirke Skupine KB1909. Natečaj

KB
1909

mesna galerija ljubljana

smo priredili z željo, da poiščemo mlade talente, ki se skrivajo med vami in jim damo možnost, da se predstavijo javnosti. Mlade želimo spodbuditi h kreativnosti in jih primerno nagraditi. Pravilnik: natečaj je namenjen mladim umetnikom do 35 leta starosti. Tema natečaja je prosta. Vsak avtor lahko sodeluje z največ 3 likovnimi ali kiparskimi deli. Dela morajo biti unikatni. Tehnika: likovna dela: olje na platnu, akril, tempera, akvarel, ipd. Kiparska dela - mala plastika - klasični materiali. Format: največji dovoljen format cca. 1,5 x 2,0 m; kiparska dela: 60x60x60 cm. Žirija: prejeta dela bo ocenila strokovna žirija v sestavi Joško Vetrh, umetnostni kritik, Klavdij Palčič, slikar, Jurij Paljk, pesnik, publicist, odgovorni urednik Novega Glasa, Klavdija Figelj, umetnostna zgodovinarica, novinarka Primorskih Novic, Dragan Abram, galerist Artes Nova Gorica, Aleksander Bassin - direktor Mestne galerije Ljubljana. Odločitev komisije je dokončna in brez možnosti priziva. Oddaja

GALERIJA

ARTES
Nova Gorica

izdelki morajo biti primerno zaščiteni in imeti priloženo izpolnjeno in podpisano prijavnico z naslovom avtorja, priložen krajši življenjepis z dosedanjim dejavnostjo. Izdelki se po pošti ne sprejemajo. Nagrade: nagrajena dela - prva tri likovna ter prvo kiparsko delo - bodo odkupljena in bodo postala del stalne umetniške zbirke skupine KB1909. Nagrajenci bodo prejeli denarno nagrado za odkup dela v višini 700,00 evrov. Končna razstava najboljših izbranih del bo sočasno v Kulturnem domu v Gorici in v galeriji Artes v Novi Gorici, nagrajena dela bodo nato razstavljena v Mestni galeriji Ljubljana ob razstavi izbranih del umetniške zbirke Skupine KB1909. Odprtje razstave in razglasitev nagajencev bosta v petek, 1. septembra, 2006. Pridržujemo si pravico, da ne podelimo vseh nagrad. Nenagrajena dela bodo avtorji lahko prevzeli po 15. septembru 2006 v prostorih Kulturnega doma v Gorici.

Simon Gregorčič ob 100-letnici smrti



Srce človeško - sveta stvar,
ne šali z njim se mi nikar,
v njem pekel naš je in naš raj,
s srcem našim ne igrati!

En gorek rek - srce odpre,
en ljub pogled - srce se vžge,
en hud pogled - srce mrje,
en trd izrek - srce se štre...

(Srce človeško sveta stvar)

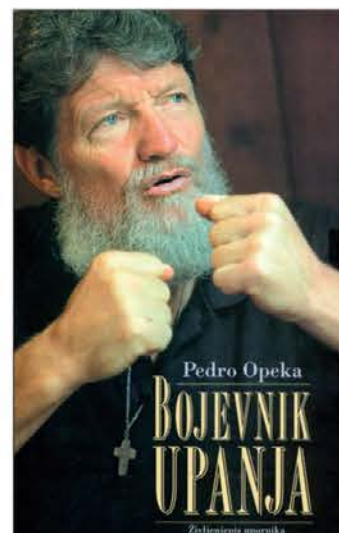
Knjižna novost treh Mohorjevih družb
Bojevnik upanja –
misijonar Peter Opeka

V petek, 2. junija, je bila v salonu Orhideja Grand Hotela Union v Ljubljani predstavitev knjige p. Petra Opeke Bojevnik upanja s podnaslovom Življenjepis upornika. Knjiga je lani izšla v francoskem izvirniku Combattant de l'espérance. Autobiographie d'un insurgé. S sodelovanjem p. Opeke sta jo napisala časnikarja Carole Escaravage in Gregory Rung, poslovenil jo je Tone Hočevar, izdala pa Celjska Mohorjeva družba v sozaložništvu Celjske in Goriške Mohorjeve družbe. Dogodek je bil nekaj posebnega, saj se ne zgoj pogosto, da misijonar predstavlja svojo knjigo sredi Ljubljane. Prireditvi je sledila celotna delegacija monaške kneževine (razen princa Alberta, velikega prijatelja in dobrotnika p. Opeke), ki je bila tiste dni na uradnem obisku v Sloveniji in katere član je bil tudi p. Opeka. Po pozdravih predstavnika Celjske Mohorjeve in krajši predstavitvi g. Jožeta Kopainiga je povzel besedo p. Opeka. Pozdravil je pomožnega škofa Antona Jamnika, svojo družino, in sbrate z Madagaskarja in se še posebej zahvalil delegaciji, ki mu je omogočila potovanje. Nato se je pomudil pri spominu na očeta, zidarja, ki se je čudežno rešil smrti iz enega izmed brezen in pristal v Argentini kot na tisoče Slovencev, ki so morali bežati pred komunističnim nasiljem. Hvala se ga je spomnil predvsem, ker mu je

znal vliti smisel za delo in pomoč bližnjemu. Na kratko je orisal vsebino knjige, ki je v bistvu pričevanje njegovega dolgoletnega bivanja v misijonih na Madagaskarju. Njegovo delo bi lahko označili za »nemogoče je mogoče«, saj je več tisoč ljudi iztrgal revščini in duhovnemu propadanju, predvsem z neomajno voljo, vztrajnostjo in močjo, ki jo vsak dan črpa iz globoke vere v Božjo Previdnost.

Peter Opeka se je rodil l. 1948 v S. Martinu, predmestju Buenos Airesa. Petnajstleten je stopil k lazaristom, pri dvajsetih letih prišel na študij v Slovenijo, po dveh letih pa odšel na Madagaskar, kjer je v župnijah pod vodstvom lazaristov pomagal pri zidarskih delih. V teh letih se je dokončno odločil za delo v misijonih. Med nekajletnim študijem teologije na Katoliškem inštitutu v Parizu je tudi veliko potoval po Evropi in delil življenje z brezdomci in drugimi ljudmi na robu družbe in tako spoznaval tudi težave in stiske evropskega človeka. L. 1975 je bil v Buenos Airesu posvečen za duhovnika in odpotoval na Madagaskar, eno najrevnejših držav na svetu. L. 1989 je bil imenovan za predstojnika lazaristovskega semenišča v prestolnici Antananarivu. Prav tu pa se je srečal z najrevnejšimi in sklenil, da se bo boril, dokler ne bodo vsi ti ljudje dosegli človeka vrednega življenja. Prvi stik z mestom je bil po njegovih besedah »elektrošok«. »Bil sem na

vrhu enega izmed sedmih gričev Antananariva (...). Če je bil pogled na malgaško prestolnico, kjer si čutil ozke in vijugaste uličice, prav imeniten, je bilo prizorišče pred mojimi očmi, skoraj pod mojimi nogami, podobno prizoru iz apokalipse: muhe so se v tisočih zbirale okrog teh



brezmejnih grmad gnijočih odpadkov, medtem ko so ženske, moški in otroci skrbno brskali po njih», je zapisal na začetku knjige in dodal, da je trenutek kasneje spoznal še krutejšo resnico: to ni bilo samo odlagališče odpadkov, tja so s kamioni odvažali tudi reveže, da ne bi kvarili videza mesta. »To je bil torej kraj, ki ga je županstvo Antananariva l. 1985 izbralo za odlagališče smeti in hkrati tu-

di za odlagališče teh revežev«. Iz te neizrekljive bede je p. Opeki po vztrajnem prepričevanju in skoraj brezupnem delu uspelo iztrgati skoraj 300.000 brezdomcev, jim zagotoviti delo in dostojno življenje v lepo urejenih vaseh s cerkvami, šolami, z dvoranami, igrišči in zdravstvenimi domovi, kar je lahko za zgled državnim oblastem. Med predstavitvijo je p. Opeka povedal marsikatero pikro na račun malgaške vlade, ki se ne glede na politično usmeritev, prav imeniten, je bilo prizorišče pred mojimi očmi, skoraj pod mojimi nogami, podobno prizoru iz apokalipse: muhe so se v tisočih zbirale okrog teh

V živahnem pogovoru po predstavitvi je p. Opeka povedal še marsikaj zanimivega. Pohvalil je Slovence, ki so ohranili čut za solidarnost in pomoč bližnjemu v stiski, in tudi sproščenost ter odprtost slovenskih vladnih predstavnikov. Ob njegovi pripombi, da po ljubljanskih ulicah pogreša otroški smeh, pa bi se morali zamisliti tudi Slovenci v matični domovini in pri nas.

Na vprašanje, do kdaj misli na Madagaskarju graditi, je odgovoril, da dokler ne bodo vsi brezdomci dobili strehe. Pomembne in drzne misli! P. Opeki, ki je zaradi svojih nadčloveških naporov in prizadevanj med najrevnejšimi znan že domala po vsem svetu, želimo, da bi s svojo jekleno voljo in trmasto vztrajnostjo zgradil še mnogo hiš in tudi trdnih osebnosti na Madagaskarju in da bi se njegov zgled dotaknil tudi src presitega, razvajenega in vsega naveličanega zahodnega človeka.

Verena Koršič

Svetovni slovenski kongres / Odprtje razstave

Trideset umetnin Marte Jakopič
Kunaver za 16. Drago mladih

Marta Jakopič Kunaver, uveljavljena svobodna slikarka, se odlikuje ne samo po izrednem umetniškem čutu, pač pa tudi po občutljivosti za družbena in narodnostna vprašanja ter po radodarnosti. To se je nazadnje izkazalo, ko je umetnica ponudila 30 svojih del organizatorjem Drage mladit, da bi si z izkupičkom prodanih slik pomagali pri kritju stroškov organizacije. Odprtje razstave, ki nosi naslov Preplet svetlobe in senc, je potekalo 6. junija v dvorani Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani. Predstavitve avtoričinih slik sta s svojima kitaro in violino popestrili sestra Mira in Sara Gregorič iz glasbene šole iz Celov-



ca, o avtorici in njenih delih pa sta spregovorila mag. Danijel Šturm - eden glavnih organizatorjev letošnje Drage mladit - in likovni kritik prof. dr. Mirko Juteršek, ki sta posebej poudarila avtoričino mednarodno uveljavljenost, o kateri pričajo številne nagrade in priznanja, ki jih je prejela za svoje slikarske storitve, in razstave v Sloveniji ter tujini. V svojem govoru pa sta se tudi zahvalila umetnici Marti Jakopič Kunaver, ki

je svojo razstavo namenila podpori projekta 16. Draga mladit. O njem je podrobneje spregovorila Breda Susič in se tudi osebno zahvalila slikarki za njen velikodušen podvig. Razstava bo na ogled v Ljubljani do 23. junija, potem pa bo obiskala še Koroško, točneje Tinje, kjer bo od 14. do 16. junija potekala 16. Draga mladit. Nato se bo selila še k nam, v Italijo, za jesenski del Drage mladit in študijske dneve Draga. Razstavo, ki je res vredna ogleda, lahko obiščete v zgoraj omenjenih krajih in se morda odločite, da kakšno delo tudi kupite, s čimer boste podprli pobudo, ki že 16 let združuje mlade Slovence iz zamejstva, zdomstva in matične domovine, jih oblikuje v ljubezni do slovenstva ter v duhu demokratičnih in krščanskih vrednot. Za podrobnejše informacije o razstavi in Dragi mladit nas lahko obiščete na spletni strani www.dragamladih.org.

Patrizia Jurinčič

Pesniku Alešu Štegru
makedonska nagrada

Aleš Šteger je prejemnik ugledne mednarodne književne nagrade Književno žezlo 2006. Nagrado Književno žezlo podeljuje Društvo makedonskih pisateljev vsako leto enemu domačemu in enemu tujemu pesniku za izjemne dosežke v poeziji. Med prejemnike te, najbolj prestižne makedonske nagrade, poleg nagrade Struških večerov poezije, ki se podeljuje za življenjsko delo, se uvrščajo npr. Kristina Frostenson iz Švedske in Sreten Petro-

vič iz Črne gore. Šteger je prvi slovenski prejemnik nagrade in najmlajši nagajenec doslej. Podelitev nagrade je potekala v petek, 9. junija, v prostorih Društva makedonskih pisateljev. Ob prisotnosti Kira Gligorova, prvega predsednika Republike Makedonije, Blagoja Stefanovskega, makedonskega ministra za kulturo, predstavnikov slovenske ambasade in več kot stoglave publike, je Šteger poleg književnega žezla iz rok župana Skopja Trifuna Krištovskega prejel tudi posebno

plaketo in postal častni občan mesta Skopje. Ob tej priložnosti je izšel tudi izbor iz njegove poezije v prevodu Bistrice Mirkulovske.

O pomenu Štegrove poezije v kontekstu sodobne evropske poezije se je z obširno pohvalo razgovorila dr. Kristina Nikolaidovska.



Z desne: Aleš Šteger, Jovan Pavlovski in Bistrica Mirkulovska

Ob sklepu sezone

Trije nabrežinski zbori na zaključnem koncertu

V petek, 9. junija, je bil v Nabrežini zaključni koncert letošnje pevske sezone. Prijetna novost je bil predvsem nastop otroškega zbora OŠ Virgila Ščeka, ki je nastal pred kratkim v sodelovanju med šolo in društvom Igo Gruden. V dobrih dveh mesecih so se osnovnošolci pod vodstvom mladega dirigenta Mirka Ferlana naučili tri pesmi, ki so jih odlično predstavili na zaključnem večeru. Pobuda se bo nadaljevala tudi drugo leto, tako da bodo vaje v prostorih osnovne šole, vendar izven šolskega pouka in jih torej lahko obiskuje tudi kdo od učencev, ki sicer obiskuje kako drugo šolo v občini.

Številno občinstvo je na začetku pozdravila predsednica društva Mariza Škerk in je izrazila zadovoljstvo, da se petje v Nabrežini lepo razvija, in je podčrtala predvsem uspehe, ki jih prinese sodelovanje. To je tudi dokazal v svojem krstnem nastupu otroški zbor. Drugi na vrsti pa je bil deklški zbor Kraški slavček pod vodstvom Alenke Radetič; ta je dosegel v zadnjem letu kar nekaj uspehov na revijah in tekmovanjih, npr. na tekmovanju v Riva del Garda je dosegel srebrno

priznanje, na Corovivo 2005 pa je skupaj z mešanim zborom Igo Gruden prejel zlato priznanje. Nastopil je tudi na državni reviji v Zagorju, katere se udeležujejo le najboljši slovenski zbori. Petkov nastop je potrdil vitalni značaj skupine, ki je publiko najbolj navdušila z zadnjo pesmijo I will follow him ob spremljavi klavirja (Beatrice Zonta) in baterije (Rok Košuta).

Zadnji del koncerta je oblikoval mešani zbor Igo Gruden pod vodstvom Janka Bana, ki je predstavil program šestih skladb iz obrobni slovenskih pokrajin v uglasbitvah avtorjev, kot so Pavle Merku', Aldo Kumar, Lojze Lebič, Jakob Jež in Mojca Prus, poleg teh pa je razveselil občinstvo z novo skladbo Adija Daneva, ki je po melodiji Stanka Maliča uglasbil Grudnovo pesem Sinku. S to pesmijo, ki je pustila globok vtis pri poslušalcih in pri izvajalcih, se je program, ki sta ga ves čas povezovala mlada napovedovalca Karin in Ivo Radovič, prijetno zaključil. Prav tako prijetna pa je bila po koncertu še družabnost v prenovljenem pritličnem prostoru ob dvorani, kjer bo nastala nova kavarna.

vrt

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA Sestanek z deželno funkcionarko

K Sv. Ivanu le v primeru, da bodo prostori primerni

Narodna in študijska knjižnica bo vstopila v prostore nekdanjega svetoivanskega Narodnega doma le v primeru, da bodo popravila poslopja izvršena v skladu s strukturalnimi in lokacijskimi potrebami, ki jih tovrstna ustanova potrebuje. To je bila glavna iztočnica pogovora ravnatelja NŠK Milana Pahorja z deželno funkcionarko arh. Nocoletto Zennaro, ki je bila v sredo, 7. junija, gostja odbora knjižnice. Srečanja sta se udeležila tudi deželni predsednik SSO Drago Štoka in predsednik SKGZ za Tržaško Igor Gabrovec.

Ravnatelj NŠK je deželni funkcionarki v pogovoru pojasnil tudi prostorno stisko, ki pesti zgodovinski odsek NŠK v ul. Petrovni in knjižnico v ul. sv. Franciška. "Skupna površina ene in druge lokacije šteje nekaj manj kot 800 kvadratnih metrov.



Foto IG

V primeru, da bi se naša ustanova preselila v stavbo pri Sv. Ivanu, bi resno upali na to, da bi uporabljivo površino podvojili na 1.600 kvadratnih metrov." Dodatno prostornino bi lahko po mnenju funkcionarke pridobili tako, da bi stavbo povečali, oziroma, da bi poslopju dodali še eno podzemno etažo. Pri tem

pa se odpira še eno vprašanje, ki je za prihodnjo uporabljivost strukture bistvenega pomena: na parceli, ki pripada nekdanjemu Narodnemu domu in meri v celoti 1.900 kvadratnih metrov, so pred leti člani košarkarskega društva Libertas zgradili šotor, v katerem potekajo tekme njihove ekipe. To strukturo so namreč

postavili brez ustreznih dovoljenj, "vedeti pa je vendar treba, ali so odgovorni pri društvu Libertas pridobili s pravnega vidika določeno pravico, s katero tolmačiti njihovo prisotnost na parceli", je dodal pravnik Drago Štoka.

Prisotni so deželni funkcionarki izrazili tudi zaskrbljenost, da ne bi denar (milijon tristo tisoč evrov), ki ga je dežela namenila popravilu poslopja zašel v "neznanost": "Na srečo je poslopje v lasti dežele, dobro pa bi bilo pospešiti sanacijska dela, dokler je na čelu odbora uprava, ki je nam naklonjena", je pristavil Igor Gabrovec. Arh. Zennarova pa je glede tega razblinila vsakršne pomisleke in že nakazala potrebne birokratske postopke, da bodo popravilna dela lahko stekla: "Leto 2007 bomo imeli dovoljenje za obnovo stavbe in zunanjsčine, sredi prihodnjega leta bomo ta načrt dali v zakup, nakar predvidevam še leto dni, potrebnih za obnovo". Predsednik SSO Drago Štoka je pri tem še opozoril na potrebo po parkirišču, Gabrovec pa je dodal, da bo kljub morebitnemu vstopu knjižnice v svetoivansko stavbo morala imeti NŠK še izpostavo v samem mestnem osrčju.

IG

Povezovanje med mladimi Prvi etno festival Stik/Incontro

Vzpostavljane stikov med mladimi jezikovnih, kulturnih in narodnih pregrad je najbolj aktualna težnja vseh kulturnih delavcev in ena od vodilnih smernic delovanja Zveze slovenskih kulturnih društev, ki je prav z željo po izmenjavi in spodbujanju povezovanja med mladimi priredila prvi etno fest z zgodovnim naslovom Stik/Incontro. Od 1. do 4. junija so številna kulturna društva iz Brega ob podpori dežele F-Jk, Generalnega konzulata RS, občine Dolina, Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti in Slovenske kulturno gospodarske zveze združila moči pri prirejanju štiridnevnega praznika folk-revivala treh držav.

Etno-rock bendi iz Italije, Slovenije in Hrvaške so predstavili svoje avtorske pesmi na različnih odrih, od dvorane društva Valentin Vodnik v Dolini in gledališča Prešeren v Boljuncu do sprošče-

nega okvira šagre v Zabrežcu. Festivalni program je obsegal nastope že uveljavljenih skupin in je ovrednotil delo mladih bendov, kot so na primer Benečani Genjido, ki iščejo v ustvarjalnem procesu bolj zavestno in trdno povezavo z rodno Tersko dolino. Glasba balkanskega in ciganskega izvora je s svojimi ritmi zaživela v izvedbah pravega odkritja festivala, skupine Etno klarinetno, v kateri Slovenci, Srbi in Makeдонci s priznanim klarinetistom Andrejem Zupanom na čelu izvajajo tradicionalne speve in ples. Bolj raznolik in manj ljudsko obarvan pa je zabavni program dolgoletnega istrskega benda Gustafi, ki je popestril sobotni festivalni večer skupaj z domačini rock-skupine Dirty fingers. Kot predstavnik tržaške glasbene stvarnosti je nastopil tudi znani balkan-rock bend Kraški ovčarji, ki je v nedeljo uvedel v najbolj



Foto Kroma

pričakovani nastop festivala, ko je slovenska skupina Brina zaigrala uspešnice iz svojega prvega albuma, Mlado leto in z nove zgoščenke z naslovom Pasja legenda.

Festival Stik/Incontro je obsegal poleg koncertov tudi celodnevni mednarodni laboratorij, v katerem so folklorne, pevske in plesne skupine italijanske in slovenske narodnosti iz cele dežele in Koroške izmenjale svoje znanje in izkušnje. Folklorna skupina Primavera iz kraja Capriva del Friuli, Mešani mladinski zbor Tr-

st, Mladinska tamburaška skupina F. Prešeren iz Boljunca, otroški zbor F. Venturini od Domja, otroška skupina Kremenjak iz Jamelj, dramsko društvo Jaka Štoka s Proseka in Kontovela, Znanstveni licej G. Oberdan iz Trsta in glasbeno gledališka skupina SPD Zarja iz Koroške so ob koncu delavnice priredili produkcijo v režiji Martine Kafol. Vsak je predstavil samostojno točko in nekaj skupnega programa, ki je bil sad ustvarjalnega druženja in delovanja.

RP

Kratke

30. redni občni zbor SDGZ v Devinskem gradu

Veliko število članov (kot priča slika) in gostov se je udeležilo 30. rednega občnega zbora Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, ki je zaradi jubileja organizacije (letos poteka njena 60-letnica) potekal v slikovitem okolju Devinskega gradu.

Uvodni pozdrav je imel vladni podsekretar za trgovino s tujino Miloš Budin. Šlo je za prvi uradni nastop predstavnika italijanske vlade na občnem zboru organizacije, ki je sicer v dolgi zgodovini že gostila predstavnike rimske vlade. Predsednik Edi Kraus je podal osrednje poročilo predsedstva o delovanju organizacije v zadnjem letu. Po sklopih je analiziral izvajanje programa, ki si ga je novo predsedstvo zadalo pred dvema letoma: svetle in kritične točke. Predsednik nad-



zornega odbora Marino Pečenik je poročal o poslovanju združenja in organov, direktor Andrej Šik pa orisal bilančne in premoženjske postavke. V razpravi je direktorica SERVISA Nadja Prašelj omenila delež in vlogo servisnega podjetja organizacije ter vabila člane, da posegajo po tradicionalnih in novih storitvah Servisa, pomembnega dejavnika v tukajšnji krajevni in deželni stvarnosti. Na prijetnem slavlju, ki je sledilo občnemu zboru na grajskem dvorišču, so pozdravili udeležence, tudi družinske člane in goste, ki so se pridružili, krajevni župan Giorgio Ret, predsednik tržaške trgovinske zbornice Antonio Paoletti in seveda predsednik Kraus. / Dav. D.

Srečanje o inovaciji

SDGZ vabi vse zainteresirane podjetnike in mlade z obeh koncev meje na srečanje z izvedencem Isaacom Getzom, predavateljem menedžerstva o ustvarjalnosti in inovacijah na pariški evropski šoli za menedžerstvo ESCP-EAP, ki bo v petek, 16. junija, ob 9.30 v dvorani ZKB na Opčinah. Naslov srečanja je Inovacije, Ključ tvoje prihodnosti. Prof. Getz je svetovalec, ki ga je deželna uprava izbrala za širjenje inovacijskega duha in prakse v naši stvarnosti, od javnih uprav do gospodarstva in drugih sredin F-Jk, in je imel že več podobnih srečanj na to temo po vsej deželi. Odbornik za delo Roberto Cosolini je ponudil možnost srečanja s prof. Getzom tudi slovenskim podjetnikom in drugim zainteresiranim. SDGZ zato vabi na to pomembno srečanje zlasti svoje člane, ki so pred izzivi rasti, obrtnike in zaposlene v drugih dejavnostih (kmetijstvo, turizem itd.), ki tehnološko ali organizacijsko rastejo in si postavljajo nove komercialne cilje. V naših obrtnih conah, v Brdih in Še kje, je več takih pozitivnih in tudi izredno kakovostnih primerov, kjer je beseda inovacija doma. Vabljeni so tudi gospodarstveniki in zbornice iz obmejnih krajev na slovenski strani, saj postaja to naše skupno območje vse bolj propustno in le s skupnimi močmi in povezavami lahko računamo na zadostno in kritično množico za bolj ambiciozne gospodarske načrte, ki naj bi bili izraz tega razširjenega prostora. Srečanje, na katerem bo prisoten tudi deželni odbornik za delo in izobraževanje Cosolini, bo potekalo v jutranjih urah, prirejata pa ga skupno SDGZ in Zadržna kraška banka s prispevkom in sodelovanjem Dežele F-Jk v okviru dejavnosti Socialnega evropskega sklada FSE in drugih javnih ustanov. / Davorin Devetak

DSI Peterlinova dvorana

Sodelovanje med Slovenci

Skupni imenovalec večera Društva slovenskih izobražencev, ki je bil v ponedeljek, 5. junija, je bilo sodelovanje med zamejstvom, zdostvom in matico, kot je uvodoma naglasil društveni predsednik Sergij Pahor, saj je vse štiri protagoniste večera družila velika navezanost na slovenstvo in

slovensko identiteto.

Ustvarjalni večer v znamenju umetnosti, glasbe in vezane besede so namreč sooblikovali brat in sestra Zalka in Ivan Andress Arnšek (ki je nastopil ob spremljavi pianistke Tatjane Jerkog), Evelina Umek in Darka Zvonar Predan, ki so ob opisanju junakovih sentimentalnih prigod dotika tudi bistveno bolj zapletenega vprašanja narodne identitete in osebnostnega odnosa do sveta. Roman nam odkriva dileme in dvome mladega para, ki ga ločujejo popolnoma različni življenjski izkušnji in dokaj oddaljeno gledanje na svet, predvsem v zvezi s problemom jezika, tradicije in nekaterih življenjskih vprašanj, s katerimi se vsi, ki živijo ob meji, zelo pogostokrat ukvarjajo. Kot je med predstavitvijo poudarila tudi Nadja Roncelli, v imenu založniške hiše Mladika, je delo Eveline Umek "še eno

izkušenje, predvsem pa spoznanje, ki se tako ali drugače vežejo na problem slovenstva in narodne identitete, osvetlili marsikatero plat svojega odnosa do matice.

Razlog debatnega večera je bila predstavitev zadnjega knjižnega dela "nadvse plodne pisateljice", kot so jo označili takoj na začetku večera, Eveline Umek, ki je svojemu zadnjemu romanu dala naslov Hiša na Krasu. V njem pripoveduje, pri Svetem Ivanu rojena avtorica, ljubezensko zgodbo med Barbaro in Rudijem, hkrati pa se ob opisanju junakovih sentimentalnih prigod dotika tudi bistveno bolj zapletenega vprašanja narodne identitete in osebnostnega odnosa do sveta. Roman nam odkriva dileme in dvome mladega para, ki ga ločujejo popolnoma različni življenjski izkušnji in dokaj oddaljeno gledanje na svet, predvsem v zvezi s problemom jezika, tradicije in nekaterih življenjskih vprašanj, s katerimi se vsi, ki živijo ob meji, zelo pogostokrat ukvarjajo. Kot je med predstavitvijo poudarila tudi Nadja Roncelli, v imenu založniške hiše Mladika, je delo Eveline Umek "še eno

verodostojno ogledalo časa in prostora, v katerem živimo, ki hkrati preslikava to, kar tudi smo", saj se loteva tistih vprašanj, ki so blizu vsem nam. Takih vprašanj, ki so bila v marsičem skupna tudi ostalim gostom večera, saj sta o odnosu do slovenstva, seveda z argentinskega zornega kota, spregovorila tudi kiparka Zalka Arnšek in njen brat Ivan Andres, ki sta pred nekaj leti zapustila rodno Argentino in se preselila v Slovenijo. Spet z različnega zornega kota pa je problem osvetlila tudi Darka Zvonar Predan, marioborska novinarka, ki je za nekaj let zapustila rodno Štajersko in se preselila v Trst, kjer je seveda, kot je tudi sama kar nekajkrat podčrtala, "spoznala popolnoma različno doživljanje slovenstva in identitete, ki ju do takrat nisem poznala".

Umetniško obarvan večer je torej bil predvsem razlog za temeljito razmišljanje o narodni identiteti, ki se, kljub dejstvu, da je bila vsem štirim oblikovalcem skupna, se pravi slovenska, spreminja ob vsakem prehodu meje. Iz države v državo, kot tudi iz celine na celino.

Iga

TPK SIRENA Programski sestanek o slovenskem zamejskem športu

Slovenski jezik lastnost naših športnih društev

V Tržaškem pomorskem klubu Sirena je v četrtek, 8. junija, potekal letni programski sestanek o slovenskem zamejskem športu. Posebno pozornost so prisotni namenili slovenskemu športu v Furlaniji-Juljski krajini. Široko omizje je gostilo predstavnike slovenskih zamejskih športnih organizacij iz Avstrije, Madžarske in Italije; člane IO Olimpijskega komiteja Slovenije, olimpijca Miroslava Cerarja, mag. Toneta Jagodica in Sonjo Poljšak, ki je ob enem predsednica komisije za zamejski šport, državnega sekretarja Zorka Pelikana, generalnega konzula RS v Trstu Jožeta Šušmelja, podpredsednika Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Mira Petka, deželnega predsednika SSO Draga Štoka in predsednika SKGZ za Tržaško Igorja Gabrovca in druge goste, ki so na Slovenskem in v zamejstvu vezani na športni milje.

Posamezni delegati, tako iz Slovenije kot tudi iz posameznih zamejstev, so najprej podali svoja izčrpna poročila, ki so jemala v pretes različne vidike in težave športnega življenja in športne politike. Ob sklepu sestanka je bilo izrečenih kar nekaj ugotovitev, v prvi vrsti ta, da zamejske športne organizacije ocenjujejo odnos OKS do slovenskega športa v zamejstvu kot primeren in potreben. Šport mora imeti pomembno mesto znotraj

manjšine in vsebovati pravi in primeren odnos do matične države ter ohranjati stike z njo. Komisija za zamejski šport pri OKS uspešno gradi sodelovanje z Olimpijsko akademijo Slovenije, ki je izpeljala že vrsto odmevnih aktivnosti v obojestransko korist; zagotoviti je treba večjo strokovno pomoč in sodelovanje ministrstva za šolstvo in šport RS

svetu ter športnim strukturam v RS odpira nove možnosti oblikovanja skupnega športnega prostora. V svojem poročilu je predsednik ZSSDI Jurij Kufersin med drugim poudaril specifičnost zamejskega športa v primerjavi z vsedravnim. "Danes je naša šolska populacija sestavljena že za preko 50% od otrok iz mešanih zakonov ali

rodnostni čut in jezik, kar ni enostavno, če vemo, da so v naših sredinah prisotni tudi športniki, ki ne obvladajo slovenskega jezika. Tu moramo biti zelo pazljivi, saj se zavedamo, da je prav jezik diskriminanta, ki nas ločuje od drugih športnikov, tistih, ki ne pripadajo neki manjšinski skupnosti in bi lahko s svojo prisotnostjo celo izkrivili osnovno nalogo naših športnih društev." Jezik kot značilnost našega zamejskega športa. Kako torej postopati? Med omenjenimi rešitvami gre gotovo poudariti večjo povezanost med našimi športnimi društvi in vseslovenskimi, pa tudi večje zanimanje slovenskega prostora za zamejski šport. Podpredsednik Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, Miro Petek, je poudaril potrebo po spodbujanju večjega zanimanja slovenskih medijev za poročanje o zamejskem športu. Drago Štoka je pristavil, da je vidljivost slovenske televizije pri nas majhna. Predstavnik Društva športnih novinarjev Slovenije Jože Židar je dodal, da bodo odslej zamejski športniki lahko kandidirali za posebno priznanje v sklopu prireditve Športnik leta.

Ravno zato je bilo med sklepi povedano še to, da "je treba izboljšati potrebno izmenjavo informacij prek spletnih strani, in sicer tako, da bi k spletni mreži lahko pristopili vsi slovenski športniki po svetu. Doseči je treba tudi večjo naklonjenost pri medijskih hišah v Sloveniji, da bi več poročali o zamejcih, saj so prav informacije osnova za boljše sodelovanje in medsebojno spoznavanje".

Igor Gregori



Foto IG

ter Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu v obliki potrebnih ukrepov na področju krepitev in vzdrževanja športne infrastrukture in športnih ustanov zamejskih Slovencev, saj le-te igrajo pomembno vlogo pri vzgoji mladine in ohranjajo ter krepijo slovenski jezik. RS bo v prihodnje športnim društvom v zamejstvu aktivno pomagala pri iskanju pokroviteljev v vseslovenskem gospodarstvu. Članstvo RS v EU Slovincem v zamejstvu in po

celo iz čisto neslovenskih zakonov, kar nas sili, da se moramo stalno vračati k osnovnim vprašanjem. Kot celotna skupnost k vprašanjem obstoja, kot športniki pa k vprašanjem etične vsebine naše dejavnosti", je dejal Kufersin. "Mi se ne moremo ukvarjati samo s tehničnimi problemi in naši trenerji ne morejo biti strokovnjaki na svojem ozkem področju, ampak in predvsem pravi pedagogi. Znati morajo prenesti na svoje gojence tudi na-

lastnemu zastopniku, da se ravna proti pravilom delovanja občine same, kar ni zakonito. V tem smislu je bilo tudi izdano mnenje državnega urada občine Dolina, dne 30. 5. 2005. Res je, da je ta občina sama pripravila vso davčno dokumentacijo in tudi vse položnice v dvojezični obliki. Ker občinska uprava, kateri danes načelujete, ni vnesla v pogodbo z Uniri-scossioni nobenega določila o spoštovanju dvojezičnega poslovanja pri izterjevanju in plačevanju občinskih davčin, pričakujem, da bo to takoj storila, z novo pogodbo ali z aneksom k obstoječi pogodbi. Pričakujem tudi, da boste izdali v čim krajšem času vso dokumentacijo in položnice, vezane na občinske terjatve, saj ne morete vztrajati v položaju, ki pomeni kršitev veljavnih predpisov v korist slovenski manjšini, ki zbira v občini, ki jo danes vodite, še najmanj pa preko zastopnika. Prepričan sem, da vam je znano, da zaščitni zakon, v normah, ki so že danes veljavne, sankcionira, vse do kazenske obsodbe, sprenevanje do pripadnikov manjšine in žalitev njihovih pravic. Zato sem tudi prepričan, da kot upravitelj in občan dvojezične občine si ne želite čelnega spopada z zakonom in s pravicami slobočanov, čeprav so bili do tu sklepi Vaše Uprave v to usmerjeni.



sklene iz izterjevalno službo, obvezo, da bo moral izterjevalec poskrbeti za dvojezične pole, položnice, obvestila, dopise, itd.. Če občina tega ne stori, mora sama poskrbeti za iste naloge, saj bi drugače dovolila

Odv. Peter Močnik / Pismo županu Retu O pravicah slovenskih občanov v devinsko-nabrežinski občini

Odvetnik Peter Močnik je pred nedavnim v imenu občanke gospe Živke Marc pisal devinsko-nabrežinskemu županu Giorgiu Retu. "Z raznimi dopisi, ki si že vrsto let sledijo, je zastopana zahtevala, da bi Občina izstavila dvojezične, slovensko – italijanske akte v zvezi z raznimi občinskimi davščinami, med katerimi so davek za odvoz smeti, kazni za cestnoprometne prekrške itd. Občina, kjer ste Vi danes župan, je bila slovenska, nato dvojezična občina do fašistične zakonodaje in je to ponovno postala od maja leta 1945 dalje; vključena je v teritorij, kjer se izvajajo pravice slovenske manjšine na podlagi določil Londonskega memoranduma in Osimskega sporazuma; njeni občinski svetniki so zahtevali, da se jo vključi v seznam občin, kjer se izvajajo norme zaščitnega zakona za slovensko jezikovno manjšino št. 38 iz leta 2001; občina je tudi v seznamu, ki ga italijansko notranje ministrstvo posreduje vsako leto Svetu Evrope, ko poroča o izvajanju zaščite manjšin na državnem teritoriju; v njenem statutu so jasno zakoličene pravice pripadnikov slovenske manjšine v odnosu do

občinske uprave, kot upravitelji (npr. prevajalec na sejah sveta) in kot občani (npr. dvojezično osebje in poslovanje); občina je podvržena predpisom iz zakona št. 482 iz leta 1999 in št. 38 iz leta 2001 ter izvršnega pravilnika OPR št. 345 iz leta 2001; po mnenju vseh italijanskih sodnikov, od Ustavnega do Kasacije in od okrožnega do upravnega sodišča na krajevni ravni, minimalna zaščita vsake manjšine, tudi če bi manjkala katerakoli norma v njeno korist, je v tem, da se lahko vsak njen pripadnik poslužuje materinega jezika v odnosih z javno oblastjo in da dobi odgovor s prevodom v istem jeziku. Vsega tega v občini, kjer ste danes župan, ne spoštujejo, čeprav ste na začetku mandata pred občinskim svetom zaprisegli zvestobo ustavi in zakonom. Isto pravilo velja po ustavi najprej za občinske funkcionarje, nato za vse ostale uslužbenke. Izrecno se sedaj sklicujem na občinsko službo za vodenje in izterjevanje občinskih davkov, taks in raznih pristojbin. Gre za službo, ki je v pristojnosti občine in ki se mora torej voditi po veljavnih

predpisih, med katerimi so pravice slovenske manjšine, ki zbira v občini. Zato, če se občina odloči, da podeli drugi ustanovi to službo, mora tudi poskrbeti, da bo ta ustanova spoštovala iste predpise. To pomeni, da mora občina vnesti v pogodbo, ki jo

lastnemu zastopniku, da se ravna proti pravilom delovanja občine same, kar ni zakonito. V tem smislu je bilo tudi izdano mnenje državnega urada občine Dolina, dne 30. 5. 2005. Res je, da je ta občina sama pripravila vso davčno dokumentacijo in tudi vse položnice v dvojezični obliki. Ker občinska uprava, kateri danes načelujete, ni vnesla v pogodbo z Uniri-scossioni nobenega določila o spoštovanju dvojezičnega poslovanja pri izterjevanju in plačevanju občinskih davčin, pričakujem, da bo to takoj storila, z novo pogodbo ali z aneksom k obstoječi pogodbi. Pričakujem tudi, da boste izdali v čim krajšem času vso dokumentacijo in položnice, vezane na občinske terjatve, saj ne morete vztrajati v položaju, ki pomeni kršitev veljavnih predpisov v korist slovenski manjšini, ki zbira v občini, ki jo danes vodite, še najmanj pa preko zastopnika. Prepričan sem, da vam je znano, da zaščitni zakon, v normah, ki so že danes veljavne, sankcionira, vse do kazenske obsodbe, sprenevanje do pripadnikov manjšine in žalitev njihovih pravic. Zato sem tudi prepričan, da kot upravitelj in občan dvojezične občine si ne želite čelnega spopada z zakonom in s pravicami slobočanov, čeprav so bili do tu sklepi Vaše Uprave v to usmerjeni.

Obvestila

Zveza cerkvenih pevskih zborov poziva pevke in pevce včlanjenih zborov naj čimprej potrdijo svojo prisotnost za letošnji poletni seminar, ki bo v termah Čatež pri Brežicah. Zborovski tečaj bosta vodila Aleksandra Pertot iz Trsta in Gregor Klančič iz Ljubljane, tečaj za organiste pa prof. Angela Tomanič. **Društvo slovenskih izobražencev** in Založba Mladika vabita v četrtek, 15. junija, v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, na predstavitev knjige Milana Gregoriča "Razpotja, izbire, spopadi". Začetek ob 18. uri. **Izkladi Mitja Čuk** vabi na odprtje razstave Odstiranja Marka Faganela v galeriji Milko Bambič na Opčinah v četrtek, 15. junija, ob 20.30.

Darovi

V spomin na dragega moža in očeta Pepija Raseni daruje domača družina 50,00 evrov za cerkev na

Pesku.

V spomin na pokojnega Pepija Raseni daruje Joris Tul 50,00 evrov za cerkev na Pesku.

V spomin na pokojnega Pepija Raseni daruje družina Bernetič iz Gročane 10,00 evrov za cerkev na Pesku.

V spomin na pokojnega Pepija Raseni daruje družina Racman iz Gročane 10,00 evrov za cerkev na Pesku.

V spomin na pokojnega Pepija Raseni daruje Guido Grandue 15,00 evrov za cerkev na Pesku.

Ob poroki Marjana in Martine daruje družina Rencelj 100,00 evrov za cerkev v Bazovici.

V spomin na pokojne starše daruje Zora Ražem 20,00 evrov za cerkev v Bazovici.

V spomin na pokojnega moža daruje Karla Mahnič 40,00 evrov za cerkev v Bazovici.

V spomin na pokojne Grgič darujeta Marija in Danica Marc 20,00 evrov za cerkev v Bazovici.

V spomin na pokojne Marc darujeta Marija in Danica Marc 20,00 evrov za cerkev v Bazovici.

OTROŠKI ZBOR LADJICA

vabi otroke na

lutkovno delavnico v okviru pobude **Devinski vrt ustvarjalnosti**, ki bo **od 19. do 23. junija na sedežu devinskih zborov**

V nedeljo, 18., ob 20. uri bo lutkovno gledališče Zapik uprizorilo predstavo **Mali potepuh v poklon 250-letnici W. A. Mozarta**. V petek, 23., ob 19.30 pa bodo udeleženci predstavili svojo gledališko stvaritev

JUNIJSKI VEČERI V priredbi društva Valentin Vodnik

Dolina: vas, ki združuje vse

Junijski večeri je naslov pobude, ki jo že več kot dvajset let prireja društvo Valentin Vodnik iz Doline. Gre za splet petih večerov, ki so ob petkih v različnih krajih brežanske vasi. Gonila ideja letošnje izvedbe, ki se je pričela 1. junija z nastopoma skupin Genjido in Etno klarinetno in se nadaljevala 9. t.m. s koncertom domačega moškega pevskega zbora Valentin Vodnik, je mednarodno sodelovanje najrazličnejših avtorjev in skupin ter prizadevanje za spoznavanje in promocijo domačih ustvarjalcev in kulturnih delavcev, kot tudi ponudba najkakovostnejšega in najbolj sproščenečega načina preživljanja prostega časa.

Če upremo pogled v program, vidimo, da bo 16. junija, ob 21. uri, na Kaluži na sporedu kabaret z naslovom **Zafrkon** priljubljenih tržaških ustvarjalcev Borisa Kobala in Sergeja Verča. Teden zatem (23.6.) pa bosta na vaškem trgu Gorica prisotne zabavala folklorna skupina Cere iz Berama pri Pazinu in ansambel Štrace iz Roča

pri Buzetu; ob sklepu večera prireditelji vabijo prisotne tudi na sve-toivanski kres na Dolgi Kroni. 30. junija bo pri cerkvi sv. Martina ob 21. uri nastopil prekmurski kantavtor Vlado Kreslin. Prireditelji dolinske manifestacije, ki je nastala s podporo ZSKD, so se odločili vključiti v že pester program še dva trenutka, ki sta za Dolinčane še kako pomembna. 25. junija, ob 16. uri, bo namreč proslava ob 60. obletnici postavitve spomenika padlim v organizaciji sekcije Dolina-Mačkolje-Prebened VZPI-ANPI. Slavnostna govornika bosta deželni predsednik VZPI-ANPI Federico Vincenti in predsednik ZZZB-NOV Janez Stanovnik; nastopila bosta TPPZ Pinko Tomažič in Pihalni orkester Breg. 4. julija pa bo v domači župnijski cerkvi ob 19.00 uri slovesna evharistija v čast vaškega zavetnika sv. Urha. Somaševanje bo vodil škedenjski kaplan g. Dušan Jakomin. Sledila bo kulturna prireditev v organizaciji Mladinskega krožka Dolina. Na predvečer pa bodo slovesne večernice ob 19. uri.

V okviru Projekta razvoj podjetništva

Srečanja mladega in zrelega rodu

Mladi so se dejavno in polnoštevilno odzvali vabilu SDGZ in ZKB, da sodelujejo pri prvi fazi Projekta za razvoj podjetništva, na dveh srečanjih v petek popoldne in soboto zjutraj v dvorani Zadržne kraške banke na Opčinah. Pod taktirko izvedenca Orazia Musmecija in sodelavcev podjetja Coman so se seznanili s predstavniki podjetništva, šol, športa, medijev in drugih sredin manjšinskega življenja. Generacijsko mešane skupine so dobile v pogled vprašanja, ki se tičejo podjetništva, nastanka ali gojenja podjetniške žilice, vizije glede razvoja in drugih dinamik krajevnega in drugih kontekstov, v katerih živimo, lastne percepcije o vlogi in umestitvi v tem prostoru. Na osnovi razmišljanja po skupinah, kjer so bili študenti in mladi podjetniki, zaposleni ter predstavniki srednjega podjetniškega rodu in starejšega, ki je še vedno dovteten za izziv, so udeleženci posamezno izrazili svoje poglede. Slovenščina se je mešala z italijanščino, saj so v skupinah sodelovali tudi prijatelji iz večinskega okolja, ki so kakorkoli vezani na našo stvarnost oz. na sam projekt. Naslednja etapa projekta bo predstavitev rezultatov teh dvodnevnih pogovorov, nekakšne radiografije občutij, pričakovanj in pogledov mlade generacije v povezavi s srednjo, ki bo služila kot izhodišče za nove korake ambicioznega projekta.

NEMČIJA Svetovno prvenstvo v nogometu

Naskok na trdnjavo zelenorumene sambe

Nogomet je že spet tu. Ni se nam uspelo še dovolj zgroziti zaradi Moggiopolija ter afere o podkupljenih sodnikih in zasovražiti usnjene žoge ter dvaindvajsetih žrebcev, ki se za njo podijo. Pa se je že začel največji nogometni spektakel, kar jih premore nogometna javnost. Žogobrcarji so spet največji junaki in spet vsi govorijo samo o offside-ih in o tehničnih postavitvah na igrišču. Navsezadnje je strašna afera zajela samo Apeninski polotok. V vseh drugih državah sveta je nogomet še vedno z avreolo odeta športna panoga, ki se blešči

Kako bi jim torej lahko zamerili? Nemško SP za nemške navijače in nostalgike Nemci si seveda veliko obetajo. Tehnološki infrastrukturni biserčki morajo biti v načrtih organizatorjev samo estetski dodatek k splošni nogometni mrzlici, ki je zajela vse Nemce in njihova pričakovanja okoli nemške reprezentance. Objektivno gledano so Nemci, tako kot na zadnjem SP na Japonskem in Južni Koreji, vse prej kot glavni favoriti. V svojih vrstah imajo dejansko enega samega zvezdnika, Michaela Ballacka. Reprezentanca panzerjev se

Khanu. V zadnjih mesecih ga je prekosil Arsenalov prvi mož Jens Lehmann. Kljub vsem dobrim na-



meram so bili obeti pred prvo tekmo za domačine vse prej kot pozitivni. Zvezdnik Ballack je zaradi poškodb s klopi lahko le navijal. Kljub temu so Nemci svoj krstni nastop opravili pohvalno. Izkazali so se predvsem v ofenzivni igri, kar je za Nemce zelo nenavadno. Nogometni strokovnjaki namreč razlagajo, da Nemci (tako kot Italijani) zelo radi gojijo obrambno igro in se zapirajo v defenzivne "bunkerje". Na prvi tekmi s Kostariko je bila slika nekoliko drugačna: Slo je za dopadljivo tekmo. Nemci so jo zaslužno osvojili, čeprav so ravno v obrambi proizvedli nekaj cvetk. V napadu pa je po štirih letih ponovno zablestel Miroslav Klose: v Koreji je bil prvi nemški strel, po azijskem SP-ju pa je poniknil. Letošnje SP je začel z dvema zadetkoma: očitno mu ozračje mundiala dobro dene.

Če pokukamo v zgodovino, je domače SP zelo zanimivo tudi za nemškega selektorja Jurgena Klinsmanna. Če se bo njegova pot uspešno nadaljevala, se bo v četrtfinalu pomeril z večnimi nasprotniki Nizozemci. Nemčija-Nizozemska je tradicionalni evropski derbi, ki ima svoje korenine v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. V epskem finalu nemškega SP-ja leta 1974 sta si namreč takrat stala nasproti panzer



ne Zidane v svojem nogometnem labodjem spevu. Veliko pričakovanje velja seveda za Brazilce, ki so vnaprej določeni zmagovalci. Petkratni svetovni prvaki se namreč letos lahko ponašajo z eno najboljših ofenzivnih vrst zadnjih desetletij. Kaka' - Ronaldinho - Adriano - Ronaldo je za mnoge poznavalce močan približek najnapadalnemu triu vseh časov

azzurri dokaj ugodna, ker jim Afričani niso bili tehnično dorašli. Na italijanskem prvenstvu je svoj pečat pustil vezist Andrea Pirlo, režiser in "geometer" italijanske igre. V napadu je svojo nalogo dobro opravil tudi Toni, kljub temu, da se sam ni vpisal med strelce. Ognjeni krst je z golom uspešno preстал "Furlan" Iaquinta. Pozzo se bo tega ognjenega kr-



v svoji nedolžni lepoti. In kako to zameriti ostalim državam? Vzemimo npr. Nemce. V svoje svetovno prvenstvo so vložili vsa razpoložljiva sredstva. Na noge so postavili tak infrastrukturni sistem, na katerega bi bila ponosna celo NASA. Obnovili in posodobili so vse stadione, ki so tako postali pravi tehnološki biserčki.

dejansko vrti okoli njega. Ballack je prva zvezda, edini tehnično dobro podkovani nogometaš. Druga nemška zvezda je pravzaprav že močno pojemajoča in jo je zato trener Klinsmann posadil na klop. Govorim seveda o dolgoletnem kapetanu in najboljšem posamezniku na zadnjem svetovnem prvenstvu, vratarju Oliverju

Beckenbauer, najboljši libero v nogometni zgodovini, in genialni orange Johann Cruyff. Epski dvoboji so se nadaljevali konec osemdesetih: Nemci so takrat imeli svojo gonilno silo v Interjem triu Matthaus - Brehme - Klinsmann, medtem ko so nizozemski motor poganjali Milanovi Rijkaard - Gullit - Van Basten. Če se bosta nizozemska in nemška reprezentanca pomerili tudi na tem SP-ju, si bosta nasproti stala sestavna dela teh mitov. Klinsmann bi se namreč v trenerskem dvoboju pomeril z Van Bastenom, ki je na čelu reprezentance svoje matične domovine. Navsezadnje bi se ponovil zanimiv zgodovinski milanski derbi.

Svetovni podvigi V trenutku, ko zapis nastaja, na igrišču še nista stopili dve veliki reprezentanci, Francija in Brazilija. Francozi veljajo sicer za reprezentanco starčkov, ki nima ustreznih in kakovostnih menjav med mlajšo generacijo nogometašev. Kljub temu da potencialno spadajo v sam svetovni vrh, jih malokdo uvršča med ožje favorite za naslov. K temu so seveda posebej pripomogle negativne izkušnje galskih petelinov pred štirimi leti na SP na Japonskem in Južni Koreji in pred dvema letoma na EP v Grčiji. Svet vsekakor z veliko vneto pričakuje, kaj bo nogometnim sladokuscem zapustil Zinedi-



Didd' - Vava' - Pele. Poleg tega se Brazilci letos lahko zanašajo tudi na čvrsto obrambno vrsto, ki ima svoje stebre v defenzivnem vezistu Emersonu, branilcih Luciu in Alexu in vratarju Didi. Nekoliko bolj tehtno lahko pogledamo na reprezentance, ki so krstni nastop že opravile. Prijetno so presenetili Čehi, ki so že dalj časa zvezda stalnica na svodu evropskega nogometa. Na prvi tekmi so zmleli ZDA, zelo skromno reprezentanco. Čehi so zelo dobro strukturirana ekipa. Na igrišču so postavljeni zelo sistematično, a so kljub temu zelo nepredvidljivi. Napadalec, dvomeč Jan Koeller (na tekmi proti Američanom se je resno poškodoval) je predvsem referenčna točka za prave zvezdnike ekipe, polšpice, kakršni sta Nedved in Rosicky. Zelo dobro so se odrezali tudi Italijani. Tekma proti Gani je bila za

sta posebej veselil, saj bo svojemu napadalcu v poletni kupoprodajni borzi lahko dodal kako ničlo. Nekaj velikih reprezentanc je prvi izpit SP-ja izdelalo pogojno, z zvezdico. Angleži so se proti Paragvajcem namučili, kljub temu da jih domači bookmakerji uvrščajo na drugo mesto tik za Brazilci. Tudi talentirani Portugalci so le s težavo premagali Angol. Popravni izpit bi si po prvi tekmi zaslužili še Argentinci. Po zelo dobrem prvem polčasu, ki sta ga z dvema zadetkoma kronala Crespo in Saviola, so južnoameričani nekoliko popustili. Njihovi nasprotniki, Slonokoščena obala, so se ob tem izkazali kot dobra ekipa, ki ima svojega liderja v mladosti, a že zelo dobro uveljavljenem in bojevitim napadalcu Chelsea Didieru Drogbaju. Za Argentinec je to lahko le delno opravičilo.

Andrej Černic

POGOVOR Dr. Vincenc Rajšp, direktor SZI na Dunaju

"Naš cilj je predstaviti dosežke slovenske kulture"

Konec maja in v začetku junija sta v prostorih Slovenskega znanstvenega inštituta (SZI) na Dunaju potekala dva pomembna posveta. V torek, 30. maja, so se na Dunaju srečali predstavniki znanstvenih institucij, ki se ukvarjajo z zamejstvom, prvega in drugega junija pa je bil simpozij o slovenistiki na Dunaju, ki sta ga priredila Inštitut za slavistiko dunajske univerze in Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju. Srečanja so se udeležili docenti in raziskovalci graške in celovške slovenistike. Dr. Vincenc Rajšp, direktor SZI na Dunaju, je z veseljem ugotovil, da je do teh dveh posvetov prišlo prvič, in sicer prav pod okriljem ustanove, ki jo on vodi.

Že dalj časa smo imeli v načrtu srečanje oziroma predstavitev dela vseh zamejskih znanstvenih inštitutov. Z veseljem ugotavljam, da nam je to vendarle uspelo. Tudi sodelovanje z dunajsko univerzo je že dobro utečeno, vseeno pa smo posvet o slavistiki v Avstriji prvič priredili tudi v naših prostorih.

Delovanje našega inštituta pa je tudi sicer zelo pestro.... Res je. Vsak mesec se v naših prostorih zvrstita dve prireditvi ali več, s katerima želimo dunajski publiki predstaviti našo ustvarjalnost. Naš glavni cilj je prav ta, da predstavimo in posredujemo dosežke slovenske kulture v tem prostoru. Nekajkrat smo z našimi prireditvami gostovali

tudi po Avstriji, npr. v Innsbrucku. Omeniti pa velja tudi, da v SZI deluje tudi Dunajski krožek, ki je namenjen zlasti povezovanju Slovencev na Dunaju. Sicer pa imamo tudi veliko stikov s Koroško in tudi z zamejstvom v Italiji - leta 2004 so se v teh prostorih predstavile vse slovenske založbe iz Italije.

Tudi sama lokacija v dunaju



Z leve: prof. Gerhard Neweklowsky (slavistika na Dunaju) in dr. Vincenc Rajšp (SZI Dunaj) - foto MH

skem prvem okraju omogoča vidnost in dober obisk. Kaj načrtujete v bodočnosti? Od leta 2000 inštitut deluje v teh prostorih, v hiši, kjer je tudi Knafljeva ustanova. Kot inštitut sodelujemo z avstrijskimi znanstvenimi ustanovami in podobnimi ustanovami drugih držav, ki imajo svojo sedež na Dunaju. Za leto 2008 načrtujemo na Dunaju t.i. Trubarjevo leto, znotraj katerega bo potekal tudi mednarod-

ni posvet, ki bo tisti čas osvetlil z širšega evropskega zornega kota. Šlo bo za niz prireditev, ki jih bomo priredili v sodelovanju z avstrijsko državno knjižnico in z avstrijskim Inštitutom za jugovzhodno Evropo. V bližnji prihodnosti bomo priredili posvet o Prežihovem Vorancu, in sicer 25. in 26. junija, sledil bo posvet o Anastasiusu Grüradi.

Obeležili pa bi tudi Stritarjev jubilej. Poleg tega pa bi še omenil, da smo kot SZI na Dunaju pred dvema letoma dali pobudo za stike med šolami iz Slovenije in z Dunaja. Izmenjave potekajo v projektu Znanost mladini, ki omogoča, da mladi Dunajčani spoznajo našo kulturo prav med raziskovanjem v Sloveniji.

Hvala za pogovor!

Peter Rustja

Nasveti varčevalcem

Drsenje navzdol pomembnejših svetovnih delniških indeksov, od polovice maja naprej, je prineslo določen pesimizem in zaskrbljenost med vlagatelje. Investitorje je dodatno prestrašil guverner ameriške centralne banke Ben Bernanke s komentarji o naraščajoči inflaciji. Porastek slednje namreč sili centralne banke v dodatno zvišanje ključne obrestne mere, s posledično upočasnitvijo gospodarske rasti. Taka perspektiva seveda ni ugodna za delniške tečaje. Iz zadnje ankete mednarodnega podjetja za ocenjevanje in analize investicijskih skladov "Morningstar" sicer izhaja določena previdnost upraviteljev skladov, vendar brez konkretnih znakov razširjenega pesimizma. Kljub neugodnemu trenutku ostaja namreč odstotek negativno navedenih "fund managerjev" zelo skromen (6 %). Več kot polovica od skupnih 36 anketiranih analitikov za skupno premoženjsko maso v portfelju v vrednosti 44

Preplah na svetovnih borzah

milijonov evrov si pričakuje nadaljnji porastek delniških tečajev v prihodnjih 12 mesecih v višini od 5 do 10 %. Manjša skupina analitikov (17 %) meni, da bodo delniški tečaji v istem obdobju narasli za več kot 10 %. "Fund managerji" vidijo predvsem v Evropi in Japonski perspektivna območja za nova vlaganja. Nejasna makroekonomska slika ter nekatere rizične spremenljivke, kot naraščanje cene nafte, nestabilnost tečaja dolarja ter negotova mednarodna politika, narekujejo določeno previdnost za nove naložbe v ZDA. Iz različnih razlogov so analitiki prepričani, da ni posameznega gospodarskega sektorja, ki bi lahko v bližnji prihodnosti posebno zablestel. Krize borznih indeksov silijo večino varčevalcev v sistematično vlaganje v oblike varčevanja z zajamčeno donosnostjo in kapitalom. Z racionalnega vidika pa predstavljajo padci delniških tečajev enkratne priložnosti za nove borzne investicije po zelo

ugodnih cenah. Na "Wall Streetu" namreč že od nastanka ameriške borze kroži rek: "Kupuj, ko ceste krvavijo". Skratka obdobja po strahovitih drsenju navzdol so najugodnejša za vstop na borzo. V takem trenutku so posebno primerna vlaganja preko investicijskih skladov v obliki varčevalnega programa. Slednji omogoča varčevalcu dostop do delniških trgov z zelo nizkimi vstopnimi določen odstotek delniške komponente. Če so si borze namreč tako silovito opomogle iz zadnje finančne krize (obdobje 2001-2003), potem ... Bralci lahko sodelujejo pri naši rubriki z vprašanji in pripombami. Elektronska pošta: unipolbanca@stojanpahor.com

Stojan Pahor

Svetovno prvenstvo v nogometu zasenčilo druge dogodke v Sloveniji

Premier Janša se bo srečal z Bushem

Svetovno prvenstvo v nogometu, ki je po neki opredelitvi "več kot najbolj pomembna postranska stvar na svetu", je tudi v Sloveniji vzbudilo strasti in duhove ter je iz javnega zanimanja odrinilo skoraj vse druge dogodke, tudi tiste v svetu politike. Samo malo ljudi se ne navdušuje nad igrami z žogo, med njimi pa je, nemara zaradi svoje duhovne preobrazbe, državni poglavar dr. Janez Drnovšek. Za mariborski časnik Večer je dejal, "da je nogomet za neumneže", ustrezno temu mnenju pa je opredelil tudi navijače. V Sloveniji smo nogomet sicer prevzeli od Avstrijcev in Čehov. Naša nacionalna Nogometna zveza je bila ustanovljena leta 1920, po osamosvojitvi Slovenije l. 1991 pa je bila sprejeta v mednarodne nogometne organizacije. Čeprav zdaj zaradi nogometne evforije ni večjega zanimanja za dogodke s kronike, se bodo Slovenci z le-temi soočili pozneje oz. v prihodnosti. Zelo pomembna vest je prišla iz Washingtona, kjer je Tiskovni

dvostranska prizadevanja kot tudi prizadevanja v okviru zveze Nato in EU, ko gre za podporo demokraciji in zavarovanju svobode v južni Evropi, Afganistanu in Iraku."

Slovenija se medtem kot članica Nata prizadeva, da ne bi poslala svojih vojakov na krizna, to je nevarna območja v Afganistanu. V tej deželi je sedaj 49 pripadnikov slovenske vojske, ki sodelujejo v operacijah na bolj mirnih območjih te azijske države. Obrambni minister Karl Erjavec pa je napovedal drugačno obliko pomoči zvezi Nato v Afganistanu. Slovenija bo tja poslala del pušk, ki jih

danja župnijske cerkev sv. Nikolaja. Ta bo še naprej cerkveni zavetnik, za zavetnika nove škofije pa so izbrali sv. Jožefa. Slednjega zaradi tega, ker je bil ta zavetnik

funkcionar jugoslovanske vlade, komunistične partije in nekdanje Socialistične zveze, je menda hudo bolan. Ogroža ga rak.

V Sloveniji je vzbudilo močno zgražanje izginotje maturitetnih pol iz psihologije, nemščine in biologije. Obstajala je nevarnost, da bo moralo okoli tisoč dijakov ponoviti maturo. Vendar se je Državna komisija za splošno maturo odločila, da matura ne bo razveljavljena. Prvotna vprašanja so razveljavili. V obsežni preiskavi, ki so jo vodili kriminalisti z območja Nove Gorice, so ugotovili, da predčasno razkritje maturitetnih nalog ni



kranjskih dežel v času Habsburžanov, ko so bile Novemu mestu podeljene mestne pravice.

Za prvega škofa novomeške škofije je bil imenovan dosedanjí ljubljanski pomožni škof in generalni vikar Andrej Glavan. Škofija mu ni tuja, saj se je rodil v Soteski pri Dolenjskih Toplicah, kjer je preživel tudi mladost.

Preiskovalna sodnica v primeru Mitja Ribičič je zavrnila zahtevo vrhovnega državnega tožilstva po preiskavi. Svoje odločitve sodnica ni utemeljila. O preiskavi zoper 87-letnega nekdanjega drugega človeka Ozne (tajne politične policije) bo v nadaljnjem postopku odločal tričlanski zunajobravnavni senat okrožnega sodišča v Ljubljani. Vrhovno državno tožilstvo je v aprilu zoper Mitjo Ribičiča vložilo zahtevo za preiskavo sprčo suma kaznivga dejanja hudodelstva proti civilnemu prebivalstvu. Ribičič naj bi bil kriv za smrt 217 ljudi. Nekdanji visoki

bila napaka v sistemu, pač pa zlo namerno dejanje posameznikov ali skupin.

Rekordna gospodarska rast v Sloveniji

Letošnja gospodarska rast v Sloveniji je najvišja v preteklih šestih letih. V prvih štirih mesecih tega leta je znašala 5,1 odstotka. Zaposleni v Sloveniji delajo več, kot je povprečje v petindvajsetih državah članicah EU. Toda ob tem se dogajajo krivice in kršitve delavske in socialne zakonodaje. Kar 74 odstotkov vseh novih zaposlitev je sklenjenih za določen čas. Delodajalci zaradi tega lahko s pridom izkoriščajo možnosti za zmanjševanje stroškov. Žrtve takega stanja pa so predvsem mladi ljudje, ki se prvič zaposlijo. Kljub zakonsko urejenemu 40-urnemu delovnemu času delodajalci kar v 62 odstotkih podjetij pričakujejo, da bodo zaposleni delali od 41 pa do 50 in celo do 60 ur na teden.

Marijan Drožbež

Zniževanje cen letalskih prevozov

Povratna karta za Rim že za 89 evrov

Največja slovenska družba za letalski promet, Adria Airways, pričakuje velik promet na novi liniji Ljubljana-Rim-Ljubljana, ki jo je nedavno odprla skupaj s svojim letalskim partnerjem, italijansko družbo AirOne. Na

novi progi opravijo štiri poletne na teden. Ta letalska povezava je pomembna tudi zaradi dobrih povezav Rima z drugimi turističnimi območji v Italiji. Na novi progi Ljubljana-Rim-Ljubljana naj bi že v letošnjem letu prepeljali več kot 9.000

potnikov. Predsednik uprave slovenske letalske družbe Tadej Tufek je izjavil, da sprčo zniževanja stroškov poslovanja, postopno lahko znižujejo cene letalskih prevozov. Cena potovanja z letalom z Brnika v Rim in nazaj v



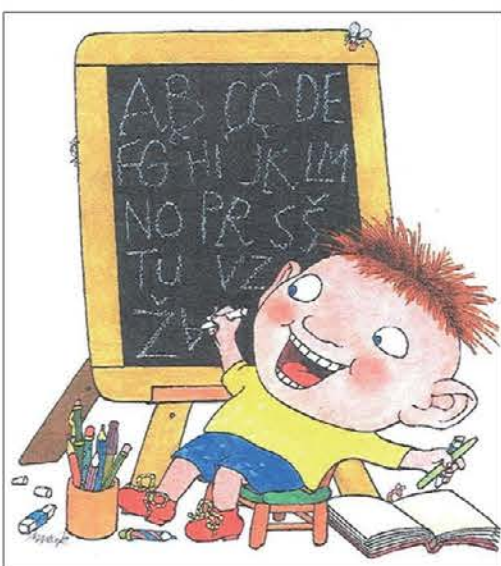
Slovenijo znaša samo 89 evrov. **M.**

AMO SNG Nova Gorica / Premiera otroške predstave

Iskrivost neugnanca Pedenjpeda

Nekaj zlatih jubilejnih drobcev so v iztekajočo se 50. sezono SNG Nova Gorica želeli nasuti tudi prizadeti člani Amaterskega mladinskega odra (AMO), ki pod okriljem novogoriškega gledališča s svojim dragocenim vodjo, mentorjem in pedagogom Emilom Aberškom že trideset let pomaga mladim odrskim zagnancem ubirati prve stopinje po poteh zlahtne modrice Talije. Po predstavi za najstniško publiko, Ne imejte me za norca, so se mladi igralci zagrizeno zazrli še v neizmerljivi svet otroške domišljije s pomočjo čudovitih pesmic pesnika, esejista, urednika in prevajalca Nika Grafenauerja, ki razigrano opisujejo dogodivščine fantička Pedenjpeda, v katerem se zrcalijo zvedavosti, porednosti in nedolžne "lumparije"

slehernega otroka, ki mu je dano brezskrbno preživljati lepo otroštvo. Po uspešni uprizo-



ritvi Dogodivščin Pedenjpeda v sezoni 2004/05 v domiselni

režiji Emila Aberška so letos spet segli po ljubkih Grafenauerjevih stihih in se z njimi premierno predstavili na odru SNG v torek, 23. maja. Tokrat so iz dvanajstih pesmic spletli Pedenjped-pravljico, venček petih prizorov z uvodom, s katerim so mlado publiko, ki je izjemoma sedela kar na odru – do tega je vodil skrivnostno temčen "predorček", prekrit z rdečim blagom –, že takoj vpletli v dogajanje. Mladi igralci, Ana Žbota, Tanja Srednik, Sara Kenda, Aja Komel in Marko Kebe, poredni Pedenjped, so pokazali, da jim tudi

improvizacija ne dela prevelikih preglavic, saj so otroke naravno in sproščeno vodili v dogodivščine. Ob Aberšku so dobili zanesljivo podlago in se s pridobljenim znanjem lahko prožno prepustili režiji čilškega režiserja Marca Monsalva in njegovemu pogledu na otroški svet. Gost je slovenskim verdom prillil nekaj pristnega južnoameriškega soka, kateremu sta glasbeno barvitost pričarala avtorja glasbe Luka Manojlovič in Matej Doljak z glasbenikom Carlosom Valderramom in Alexom Pitichocom. Koreografinja Ana Robida je razgibala uprizoritev s plesno-gibalno slikovitostjo, ki se je odražala tudi v kostumih Nury Nunez. Emil Aberšek si je zamislil primerne rekvizite in scenografske pripomočke na sicer golem odrskem prizorišču. Strokovno pomoč pri plesno glasbenem popotovanju v vselej žuboreče osupljivi domišljiji svet je nudila Alida Bevk. Sporazumevanje z režiserjem pa je omogočila prevajalka Teja Hrovat.

Iva Koršič

Kratke

Slovenska vlada predlaga strožji zakon proti kajenju

Slovenska vlada je pripravila strožja določila o kajenju v javnosti. O spremembah ustreznega zakona bo kmalu razpravljala tudi parlament. Po predlogu ministrstva za zdravje bi prepovedali kajenje v vseh zaprtih prostorih, kar pa je sprožilo ugovore zlasti zasebnih gostincev. Le-ti se namreč boje, da bi prepoved kajenja povzročila manjši obisk gostov in s tem znižala promet in dohodke. Ob tem pa je Bolnišnica za pljučne bolezni na Golniku postala eden izmed svetovnih centrov pri izvajanju mednarodne raziskave Eclipse o škodljivosti kajenja. Analizirala bo slovenske kadilce. Raziskava, ki jo financira farmacevtsko podjetje GlaxoSmithKline, vključuje 150 bolnikov, trajala pa bo najmanj tri leta. S tem naj bi Slovenija pomembno prispevala k spoznavanju mehanizmov nastanka in napredovanja kronične obstruktivne pljučne bolezni, ki v Sloveniji ogroža okoli 50.000 bolnikov, večinoma dolgoletnih kadilcev.

SNG NG / Gostovanje v Novem Sadu

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica je v nedeljo, 28. maja, s predstavo Srečka Fišerja Medtem, po motivih iz romana Prima Levija Premirje, gostovalo na 51. Sterijevem pozorju v Novem Sadu, gledališkem festivalu, ki je potekal od 26. maja do 3. junija. Ansambel SNG z gosti se je s presunljivo dramo, ki je bila krstno uprizorjena v SNG Nova Gorica novembra 2004 in je na lanskoletnem Borštnikovem srečanju v Mariboru prejela veliko nagrado BS za najboljšo predstavo, igralce Radoš Bolčina igralno nagrado za vloge, odigrane v predstavi, avtor Srečko Fišer pa nagrado Dominika Smoleta za dramsko besedilo, predstavil v spremljevalnem programu tega festivala, poimenovanega po srbskem komediografu Jovanu Steriji Popoviću, čigar 200-letnico rojstva in 150-letnico smrti obhajajo prav letos. Selektor festivala, teatrolog in kritik magister Ivan Medenica je za tematsko izhodišče spremljevalnega programa pod naslovom Krogi izbral problematiko narodne identitete, zlorabo narodne zavesti za osebne interese, spopade, ki jih povzroča nacionalna nestrpnost in kontroverzna dediščina narodne zgodovine.

V nedeljo, 4. junija, je SNG NG z isto predstavo šlo v goste tudi v St. Peterburg, v Državno gledališče Vere F. Komisarževske. To gostovanje je plod medsebojnega dogovora o izmenjavi predstav med SNG NG in Državnim gledališčem iz St. Peterburga. Gledališči sta namreč vključeni v novoustanovljeno mednarodno gledališko mrežo NETA (Nova evropska teatarska akcija), ki povezuje gledališča Evrope z namenom spoznavanja različnih gledaliških estetik in navezuje stike z državami - članicami EU in tistimi, ki bodo to v prihodnje tudi postale.

Dopust v tujini še zmerom najbolj privlačen

Nekatere slovenske družine, predvsem tiste brez otrok, so že začele odhajati na počitnice. Večina bo to storila sicer v juliju in avgustu, najbolj dopustniških mesecih. Že več let ugotavljajo, da polovica Slovencev svoj dopust preživi v domačem okolju, druga polovica pa odhaja na počitnice drugam v Slovenijo ali pa v tuje države. Leta 2005 je bil odliv denarja zaradi potovanja v tujino za 6% višji kot leto prej. Znašal je dobrih 748 milijonov evrov. Po porabi turističnih deviz za potovanja v tujino so v Sloveniji s 347 evri na prebivalca na prvem mestu med novimi članicami EU. Med turističnimi cilji je še zmeraj najbolj zaželjena Hrvaška, s svojo dolgo in razčlenjeno obalo in otoki. Tam vsako leto beležijo približno milijon turistov iz Slovenije, ki ustvarjajo kakih 5 milijonov 200 tisoč prenočitev. V tem letu napovedujejo še 3 do 5-odstotni porast števila gostov iz Slovenije. Naj opozorimo, da letovanje na Hrvaškem postaja čedalje dražje, zaradi česar se veliko Slovencev na dopust odpravlja drugam. Številne potovalne in turistične agencije ponujajo cenovno ugodne poletne počitniške programe v Grčiji in Turčiji. Čedalje večje pa je zanimanje tudi za Italijo ter za najnovejši turistični hit, tunizijski otoček Džerba.

Nova Gorica s poletno plažo

Družba Hit je predstavila projekt poletne plaže v centru Nove Gorice. Plaža je zasnovana kot osrednji mestni prireditveni in zabavišni prostor, ki bo obsegal gostinsko ponudbo in različne objekte za rekreacijo in zabavo ljudi vseh starosti. Plaža bo delovala od 10. junija do 2. septembra. V času trajanja svetovnega prvenstva v nogometu bodo obiskovalci plaže lahko na velikem zunanjem LED zaslonu in v klimatiziranem šotoru spremljali tekme svetovnega nogometnega prvenstva. Plaža bo v svoji končni obliki zavzemala večino prostora (travnika) pred stavbo Mestne občine Nova Gorica. Dela v tem trenutku še potekajo, (na prireditvenem prostoru bo zaradi ureditve ustreznega peščenega dela več kot 300 ton mivke), zaključena pa bodo v soboto, ko bo plaža tudi uradno odprla vrata. Obiskovalcem bodo na voljo gostinske storitve, peščene, lesene in travnate površine, otroško igrišče, v času svetovnega prvenstva v nogometu bo mogoče tekme vse dni spremljati tudi v klimatiziranem šotoru velikosti 12 x 25 metrov. Koncept plaže omogoča nadgraditev osnovne ponudbe in dodajanje različnih športno-zabavnih elementov, že od začetka pa bo možno igranje odbojke na mivki, nogometa na mivki, poskrbljeno bo tudi za ljubitelje ročnega nogometa, za najbolj ogrete bodo na voljo tudi tuši.

Plaža bo tudi osrednji prostor za večje glasbene prireditve in druge večje dogodke v Novi Gorici. Družba Hit je v projekt pritegnila številne lokalne organizatorje, ki so v preteklosti dogodke pripravljali vsak zase, sedaj pa se bo poskušalo čim več stvari združiti in v Novi Gorici zagotoviti zabaven poletni utrip. Plaža bo delovala vsak dan od dopoldanskih ur do večera. Dnevno glasbeno in športno dogajanje bodo popestrili številni DJ-i in koncerti glasbenih skupin. Program dogajanja do 15. julija je že znan in potrjen. Ko bo plaža zaživela, se bodo seveda dodajali tudi nove vsebine in dogodki, ki bodo lahko dodatno popestrili poletno dogajanje v Novi Gorici.

Več informacij: mag. Tilen Majnardi, vodja korporativnega komuniciranja, t + 386 51 359 646, tilen.majnardi@hit.si

Šolske prireditve na Goriškem ob koncu učnega leta

Vnet, ustvarjalen pozdrav velikih in malih šolarjev

Te dni se kot na tekočem traku vrstijo prireditve, s katerimi bi radi šole raznih stopenj pokazale čim več tega, kar so ustvarjale v tem odhajajočem šolskem letu, in tudi to, kar so z marljivim učenjem in s pridnostjo dosegli posamezni dijaki na literarnih in znanstvenih tekmovanjih, na katera se zadnja leta naši veliki in mali šolarji radi prijavljajo.

V Kulturnem centru Lojze Bratuž so v veliki dvorani prejšnji teden potekala kar tri taka šolska srečanja, polna mladostne zagnanosti in energije.

Licejski pol Trubar – Gregorčič Prepolni dvorani KCLB so se v ponedeljek, 29. maja, predstavili višješolci liceja Trubar – Gregorčič, ki so jih letos ustvarjalne žilice usmerjale predvsem na gledališke poti. Z energično, v gledališko umetnost zagledano mentorico in režiserko Vesno Tomsic so v lepih kostumih, s premišljeno sceno in glasbeno kuliso odrsko izrazili splet Prešernovih poezij in ga naslovili Povodni mož in še kaj, saj so z merico hudomušne ironije in domišljije prikazali tudi, kakšno je bilo Urškino "podvodno" zakonsko življenje. Dramska umetnost je prevzela tudi prof. Davida Bandellija, ki je zašel v Shakespearove mreže in z dijaki drugega razreda znanstvenega liceja samozavestno pripravil prizor iz zapletenega Hamleta. Ob napovedovanju Noemi Cristiani in Marlenke Petejan so gledalci spremljali še videoposnetek poklona tankočutnemu pesniku Simonu Gregorčiču, dokumentarec o resnih in smešnih utrinkih s šolskega izleta na Sicilijo, pa tudi podeljevanje nagrad Cankarjevega in Gregorčičevega tekmovanja. Zaslužne učence so nagovorili in nagradili prof. Andreja Duhovnik, pedagoška svetovalka za zamejske šole na Ministrstvu za šolstvo RS, in profesorici Lojzka Bratuž ter Marija Česčut.

Mlada publika se je najbolj razživela med bučnim nastopom ansambla Live Killers, ki ga sestavljajo brhki višješolci. Njihova izvirna glasba in zimele an-

gleške popevke so segle tudi do najvišjega kotečka dvorane, kjer je bila slišnost ob dramskih izvedbah bolj šibka. **Otroški vrtec iz ul. Brolo v Gorici** V četrtek, 1. junija, dopoldne

je dvorana KCLB kar prekipevala od prenatrpanosti gledalcev, ki so prihiteli, da bi videli svoje malčke na odru. Šolska prireditev je bil en sam spev otroški razigranosti in veselju. Veliko rumeno sonce črnih, zvedavih oči je viselo v ozadju, metuljčki pa z odrskih višin; zeleni grmički in rožice so ustvarjali prikupno sceno ozadje, ko so malčki, oblečeni v polčke, zajčke, kose, veveričke, stonoge s pesmicami predstavili svoje živalske junake ob klavirski spremljavi Michele De Castro, ki je v letošnjem letu vodila delavnico glasbene vzgoje. Na odru so nastopali prav vsi, tudi najmlajši, ki so med drugim zapeli ob spremljavi orff-instrumentov, medtem ko jih je Alessandra Schettino spremljala na klavir. Pojavili so se tudi s simpatičnimi papirnatimi pajacki in kartonastimi sadeži ter zapeli slavospev vrlinam sadija in zelenjave. V več kot dobro uro trajajočem programu so ob zvečine živahnih pesmicah Romane Kranjčan pokazali tudi, koliko plesnih spretnosti so si prisvojili z učiteljico Da-

starši pridno prebirali knjižice. Za lepo prireditev jim je čestitala ravnateljica Mirka Brajnik, ki se je iskreno zahvalila vsem učiteljicam, Odboru staršev za pomoč in odboru KCLB za brezplačno uporabo dvorane ter gostom, malčkom iz vrtca Kurirček iz Nove Gorice, s katerimi že dve leti uresničujejo čezmejno sodelovanje, ki je zado- bilo širše, repu-



Polčki iz vrtca ul. Brolo (foto DPD)



Učenci OŠ Oton Župančič iz Gorice (foto DPD)



Osnovnošolci iz doberdobskega ravnateljstva (foto Bumbaca)

nijelo Simčič iz plesne šole Urška. Otroci, ki se letos poslavljajo, so iz rok učiteljice Rite prejeli kar dve priznanji: diplomu ob sklepu vrtca in predšolsko bralno značko, Ostržek, ker so med letom s

bliške in evropske razsežnosti. Tudi ravnateljica novogoriškega vrtca Teja Pelicon Weber je poudarila to skupno delo in še sama izročila spominski dar. Skupna pesem Poj z menoj je sklenila prirčno prireditev.

razlagi Vesne Tomsic, voditeljice gledališke delavnice, pokazali vrsto začetnih vaj temeljnega pomena za osvajanje osnov gledališkega nastopanja.

Zadnji so na odru zakraljevali četrto- in petošolci z igro Kre-

v Kulturnem domu v Gorici srečale vse štiri osnovne šole doberdobskega ravnateljstva (Romjan, Vrh sv. Mihaela, Prežihovega Vranca iz Dobrodo in Petra Butkoviča - Domen iz Sovodenj) na prazniku bralne značke. Letos jih je povezal Levstikov junak Martin Krpan. Delo so obravnavali po vseh razredih in ga pridno prebirali. Za končno srečanje so v svojo sredo povabili znano plesno-akrobatsko skupino Flip iz Pirana, ki je nastopila z nekakim musicalom o tem slavnem junaku. Sodelovali so otroci, mladi, pa tudi odrasli, ki so povedali, da vadijo trikrat tedensko po dve uri, da dosega tako izredne uspehe na tekmovanjih po Evropi. Gojijo petje, ples, gledališče in specifično akrobatske vrvine. Pri vsem tem imajo seveda kar nekaj sodelavcev na slovenski obali. V Gorico so se v sredo pripeljali že pred deveto uro, postavili svojo odrsko sceno, se ogrevali za nastop in prikazali zelo uspešno igro, pri kateri so stalno povezani z občinstvom. Videlo se je, da so zelo povezana skupina, v kateri vsi sodelujejo. Ta inačica Martina Krpana je takoj osvojila naše otroke: bos, kmečko pristen, šegav in veseljak med "napihnjeno" du-najsko gospodo, ki ga je ob koncu kar zafrkljivo borno želela nagraditi in odsloviti. A zaradi tega se ni pretirano vznemirjal ali užalil. Mladi igralec, ki je nastopil v vlogi slavnega junaka, je tudi pokazal neobičajno fizično moč in spretnost. Enako njegov tek-mec Brdavs. Kobilico pa je šaljivo predstavljala nežna in hudomušna deklica, ki je bila Krpanu prava zaveznica. Pred odhodom se je "Martin Krpan" še rokoval z otroki na dvorišču in jim zaupal, da je bil do osemnajstega leta atlet, šele nato se je posvetil plesno-akrobatski dejavnosti pri skupini Flip, kjer je sedaj že trener.

Pred nastopom skupine Flip so bili seveda uradni pozdravi: ravnateljice Sonje Klanjšček in pedagoške svetovke Andreje Duhovnik, ki je tudi organizirala gostovanje piranske skupine. Lahko rečemo, da so bili naši osnovnošolci nad predstavo navdušeni, saj je polna dvorana kar "poka-la" od veselja in razigranosti. Mogoče je Martin Krpan, ta Levstikov in kar slovenski junak, v otrocih nekoliko utrdil samozavest o pripadnosti slovenskemu narodu... Ob poplavi raznih tujih in umetnih junakov, ki jih ponuja televi-

zija (gl. "wrestling"), je lik pristnega, kmečkega Krpana dobrodošel, nekaka alternativa otroški domišljiji. Dobro pa je tudi, da se od časa do časa otresemo običajnih nagajevanj ob bralni znački, poudarjanja uspešnih prvkov v branju, večkrat - za otroke - dolgočasnih statičnih nastopov in dolgih uradnih govoranc. Da ostane le veselje ob branju z junaki iz knjig in užitek, kar pač branje je, mar ne? **T.S.**

sna noč. Trdinovo pripovedko o modrem tlačanu Martinku, ki mu je kresna noč razkrila skrivnosti zdravilnih zelišč in studencev, in nasilnem grofu Ravbarju je Tomsicova spretno dramaturgizirala in domiselno, upoštevajoč sodobne dramaturške in postavitvene pristope, režijsko obdelala s pridnimi igralci, od katerih so se še posebej izkazali Anthena Custrin-grofica, Jan Mauri-grof in Matija

Zorzut -Martinek. Vsi izvajalci, oblečeni v stilno-stilizirane kostume, so poslušno in marljivo izvedli njene želje, da je na odru učinkovito zaživela celotna zgodba. Tomsicovi, ki je poskrbela tudi za koreografijo in glasbo, so pomagali likovna vzgojiteljica-umetnika Silvan Bevčar in Danila Komjanc (scenografija) ter David Vižintin (luč in ton).

OŠ O. Župančič iz Gorice

Veliko dvorano KCLB so v četrtek, 1. junija, v popoldanskih urah zasedli starši šolarjev OŠ O. Župančič iz Gorice, da bi si ogledali svoje otroke, ki so pod vodstvom priljubljene »gledališke zasvojenke« Vesne Tomsic in ob pomoči drugih učiteljev ustvarili prijetno prireditev. Najprej je na oder stopila ravnateljica Mirka Brajnik,



Dijakinje licejskega pola Trubar-Gregorčič (foto Bumbaca)

ki je nanizala vrsto uspešnih pobud v letošnjem letu in izrazila zahvalo vsem, ki so pripomogli k njihovim uresničitvam (Čedajska banka, družba KB 1909, Carigo, Odbor staršev...), in vodstvu KCLB za brezplačno dodelitev dvorane. Za njo je mogočen pevski zbor šolarjev pod vodstvom učitelja Martina Srebrničja zapel šaljivi pesmici Šmentana muha in Čuk se je oženil. Potem pa so oder osvojili učenci prvih treh razredov, ki so ob napovedi-

V ti zadnji dve z radostnim živzavom prepojeni prireditvi kane žal grenka ugotovitev, da je polovica ali še več nastopajočih otrok iz mešanih ali povsem italijanskih družin in da je bilo med gledalci slišati več italijanske kot slovenske govornice.

Iva Koršič

**Praznik bralne značke učen-
cev doberdobskega ravnatelj-
stva**

V sredo, 7. junija, zjutraj so se

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Poljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Viale della Navigazione Interna, 40 - 35129 Padova PD, tel. 049 8073263 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, Korzo Verdi 51 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebnostne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.



Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tiskov v Italiji FISC



Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

To število smo poslali v tisk v torek, 13. junija, ob 14. uri.

IZ MOJE KUHINJE

gospa.rosa@email.it

Ne spomnim se, kdaj in kje sem spoznala gospo Roso. Gotovo smo takrat kaj jedli in pili. Pijača, predvsem če je alkohol, rahlja človeško psihično obrambo in navezovanje stikov je lažje. Iz vsakega stika sicer ne nastane prijateljstvo, a to srečanje je bilo začetek lepega in sproščenega nadaljnjega druženja, ki mu daje predznak ljubezen do dobrega vina in hrane. Da ne bo pomote, v prvi vrsti je prijateljstvo. Gospa Rosa je prijetna in zgovorna gospa srednjih let, ki je od nekaj rada kuhala. Z leti jo je želja po nadgrajevanju svojega kulinaricičnega znanja zapeljala v širši svet, kjer je pomembno, kako se k hrani postreže tudi pravo vino, torej v svet someljejev.

To nikakor ni svet razvratnega uživanja v hrani in pijači. Vinski svetovanci se morajo v treh letih naučiti osnov vinogradništva, kletarjenja, kemije v kleti, degustacije, strežbe, poznati morajo vsa svetovna vinorodna območja, vinske sorte in usklajevanje vina s hrano, čemur pra-

vijo "marriage", poroka. Gospo Roso zdaj kličejo na predavanja, na predstavitve vin in na vinske sejme. A kar je pri njej najbolj zanimivo, je to, kako se predstavi v slovenski družbi. "Jaz govorim slovensko z napoletanskim naglasom". Njen s je bolj podoben z-ju, a prav zato je njena govorica simpatična. Gospa Rosa se je



namreč rodila v Sorrentu, ker pa že dolgo živi v Trstu, se ji je zdelo naravno, da se nauči slovenščine. Pa ne samo to: hodi v slovensko gledališče, na slovenske prireditve, v slovensko knjigarno... in seveda na pokušnje vina. Našemu svetu se gospa Rosa ni približala samo tako, deklarativno, lotila se je tu-

di našega jezika, ki ga dobro razume, čeprav jo pri govoru spremlja še neka zadržanost, ki je bolj sad skromnosti kakor neznanja.

"Kaj če bi zblížali Slovenijo in Kampanjo?" je nekega dne pomislila gospa Rosa. Zamisel se je izkazala za zelo posrečeno. Treba ji je bilo dati še naslov, poiskati gostilno in narediti primerno reklamo. Večerja na temo "Kampanja na krožniku, Slovenija v kozarcu" je privabila najbolj izbrane sladokusce in pivce, prišli so briški vinarji, ki so predstavili svoja vina, in kar je prišlo na krožnike, je bilo za bogove: hobotnica na bučkah "alla scapece", "paccheri" z napoletanskim ragujem, ocvrta polenovka na tortici iz paprike... in na koncu še tradicionalna sladica "pastiera". Briška vina so se častno poročila z mediteranskimi okusi. Vzdušje se je kmalu segrelo, malo zaradi poletne temperature, malo zaradi

vina, mnogo pa zaradi dobrega počutja gostov. Pri mizi, ob dobri hrani in pijači, so se izravnale vsakršne razlike, ljudje so govorili isti jezik, jezik prijateljstva. Veliko zaslug je imela za vse to ravno gospa Rosa, ki je pripravila jedilnik, pomagala pri izbiri vin in vodila delo v kuhinji. Meni pa je povedala, kako se pri-

pravi hobotnica na bučkah na način scapece.

Bučke tanko zrežemo, jih rjavo ocvremo, posujemo s sesekljanim česnom, dodamo metine lističe in okisamo. Tako marinirane naj počivajo nekaj ur. Skuhamo hobotnico, (v ekonom loncu je kuhana v 15 minutah), jo močno ožmemo, ne da bi jo olupili, in v obliki štručke zavijemo v prozorno folijo. Damo jo v hladilnik. Ko je dobro ohlajena, jo razrežemo na tanke lističe. Bučke položimo na krožnik, jih posujemo z lističi hobotnice, pokapljamo z oljčnim oljem in okrasimo z zrnici debele soli.

Priprava je enostavna, jed pa taka, da si lahko obližemo prste. Od gospe Rose sem se naučila, da hobotnici ne odstranimo pri-seksov, ki so dobri tako kot ostalo meso. Barva mesa seveda ni rožnata, kot če bi hobotnico olupili, a če niste preveč delikatni, poskusite. Prihranili si boste čas in ne boste metali stran dobrega mesa. Gospa Rosa me je nekajkrat tudi povabila na večerjo. Za vsako jed je izbrala primerno vino, tako da je bila uskladev idealna. Vse je bilo tako izvrstno, domiselno in lepo, da sem si tudi zapisala v beležko. Zelo rada bi povedala, kako izvrstna gostiteljica je gospa Rosa, a snovi je toliko, da bi iz tega nastala že druga zgodba.

Avguština

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Kazinoji in mati Terezija

Čim prekoračiš mejo, se znajdeš v kilometru, ki je povsem različen od življenja kilometer prej in kilometer potem. Ura ima 24 ur in zato so obrati na tem kilometru odprti, zakaj ne, vseh teh 24 ur. Neonske luči in Arlehini na umetnih balkonih, rdeče, rumene in modre palme, zasteklena vrata in laserska reklama, zadimljene šipe in veri-

ga parkiranih avtomobilov. Sreča v ljubezni se mi je pač morala začeti nasmihati, ker v igri sem bila, sem in bom totalna nula. Posledično se mi tudi smerokazi za igralnice niso nikoli zdeli zanimivi. Ker je življenje navsezadnje vedno ironično, se mi je v lanskem poletju pripetilo, da sem študijsko morala vstopiti v eno največjih primorskih igralnic in opazovati goste in uslužbence. S kolegom antropologom, ravno tako slušateljem na Poletni šoli vizualnega, sem bila v študijski dvojici, dejansko pa se mi je ta študij občasno zdel kot nekakšna "Bonnie & Clyde" dogodivščina. Med različnimi temami sva torej morala sociološko preučiti vrvež v igralnici. Da sem absolutna ničla v igri, z absolutno nikakršnim poznavanjem ambienta, se je videlo že takoj na začetku, ko mi je za hrbtom začel iz ene od slot-machine bruhati drobiž. "Mašinka" pa je bila...prazna, jaz pa seveda brez kakega igralniškega refleksa, da bi si drobiž prisvojila, preden bi to opazila urneja ženska.

Pač pa sem svoj pogled uperila v to, kar se mi je razgrinjalo pred očmi: zdolgočasene gospodinje v kričevih barvah, tridesetletniki z oprijetimi kavbojkami, nekaj strastnih igralč lepega videza, tako samotarskih in tako oddaljenega pogleda, da me je spreletel srh.

Če bi ne bilo Simone, ravno tako slušateljice na tečaju in uslužbenke igralnice ob vikendih, bi s kolegom nikoli ne bila zmožna videti več podrobnosti. Opazila bi, da se v glavni igralnici kretajo uslužbenke "navadnega videza" in čim se bližam raznim zaprtim durim manjših pokerskih miz postaja ta videz prikupnejši in krila krajša. Ne uspelo pa bi mi opaziti obveznih gest, ki jih uslužbenici pri mizah morajo vsakih nekaj minut storiti: popravljanja las in za druge neznavnega dvigovanja dlani, da bi skriti kameri pokazali, da nimajo v roki ničesar, različnih minimalnih kretanj, vsakih s svojo simboliko. Predvsem pa bi verjetno ne spoznala tiste bede, ki jo lahko uvidi le uslužbenec, ki je tam vsakič po kakih 10-12 ur, vikend za vikendom. Osebe, ki sedijo pred strojčki, uro za uro, cel dan ali celo noč ali cel dan in celo noč, brez pijače, brez jedače, s fiziološkimi sokovi vzdolž hlače ali krila. Če bi mi Simona tega ne povedala, bi enostavno tega ne mogla verjeti.

Še danes se čudim, tako nepopisno se čudim napisom služb, ki so pristojne za odvajanje od zasvojenosti in ki ravno igralništvo štejejo za izredno močno zasvojenost današnjega časa. Čudim se, ker sem morala končno razumeti, da je odvisnost, zasvojenost, zaslepljenost z nečim, stanje, ki ni nujno vezano na kako substanco ali predmet. Navsezadnje si lahko zasvojen s tveganjem lastnega življenja, drugače si ne razlagam oseb, ki skakajo z motorjem od enega nebotičnika do drugega in morajo povrh tega ob pristanku čez zid iz opek; lahko si zasvojen z napačnim načinom ljubljenja, pojmovanem kot nekakšno posesivno žrtvovanje za drugega, v imenu tega, da "se bo lahko z mojo ljubeznijo spremenil/a", drugače si ne razlagam milijonskih naklad Norwoodovih "žensk, ki preveč ljubijo"; lahko si zasvojen s kakim iskanjem oblastniške, ali kake druge vloge – drugače si ne razlagam klavnega življenja, ki si ga lahko kdo sam zase zavestno izbere – lahko si zasvojen z dajanjem ali iskanjem nasvetov, z marsičem. A verjetno edina prava je zasvojenost z dajanjem ljubezni, ne da bi si za to v zameno ničesar pričakoval.



ČLOVEK JE PRISTAL NA LUNI? DA, DA, NEDVOMNO...

Kako se spreminjajo navede...italijanski nogometaši govorijo prvorazredno nemščino. Cannavaro, reprezentančni kapetan, se izraža s takim besednim zakladom, da bi mu bil nevoščljiv sam Goethe. Očitno je svoje znanje nemščine dobro "tempiral". Baje bo tudi pred Borrelliju in ostalimi nogometnimi zasljevalci spregovoril po nemško. Zaradi pregovornega italijanskega poznavanja tujih jezikov ga bodo sodniki v hipu oprostili. Samo, da se jim ne bo treba ukvarjati z visokodonečnimi germanskimi razpravami. In pomislite na uboge Brazilce..., vajeni so bili na sambo, njene vroče ritme in še bolj vroče na pol gole plesalke. Naenkrat pa se Kaka', sin brazilskega vročega temperamenta, oblači v tipično tirolsko uniformo s kratkimi dokolenskimi zelenimi hlačami, belimi nogavicami tik pod koleno, velikanskimi gojzarji in čepico, ki jo imajo pri nas alpinci. Skratka: zdi se najbolj zagret pripadnik Zveze Haiderjevih

jodlarskih mladincev.

Za zdaj sta nemški Cannavaro in jodlarski Kaka' samo namišljeni figuri, ki ju je v televizijskem oglasu ustvarila pomembna multinacionalka, sponzor skorajšnjega nogometnega SP v Nemčiji. Kaka' ima za zdaj še vedno raje brazilsko sambo in vročerkvno goloto plesalk kot Haiderjevo jodlanje (hvala Bogu!). In tudi Cannavaro ne zna nemščine, tako da se Borrelliju ne bo treba mučiti s prevajalci in nemško govorečimi nogometaši. Tudi v tem primeru lahko z olajšanjem vzdihnemo "hvala Bogu!". Italijanski ritmi so itak dobro znani. Zaradi afere Moggiopoli italijansko prvenstvo še ni dobilo dokončne lestvice, kljub temu da smo junija in se v teh dneh začneja SP. Po dobri stari navadi se bo zadeva vlekla naprej tja do Božiča, če seveda ne bo UEFA bolj drastično ukrepala. No, pomislite, kako bi kazala vsa zadeva, če bi bilo treba

še prevajati nogometaše. Sodni postopek bi zapadel zaradi "dotrajnosti". In spet bi lahko govorili o dobrih starih italijanskih navedah...

Pred nami pa je SP! Juhej!!! Tega se še najbolj veseli ženski del populacije, ki bo dober mesec prisilno preživel pred ekranom z možmi, s fanti, z brati ali očeti. Kot bi bile zaprte v kako poboljševalnico: pomislite na Kubrickov A Clockwork orange (Peklenska pomaranča, nam bolj znana v italijanskem prevodu Arancia meccanica). Pa bomo spet govorili o tem, ali ima bolj zvit zobe Ronaldo ali Ronaldinho. Slavili bomo nova afriška in azijska odkritja. Navijali bomo za nogometaše Slonokoščene obale in Gane. Nekateri bodo še bolj navijali za Južne Korejce, ker so nazadnje izločili Italijane.

Sočasno bo Borrelli sedel v svoji pisarni, prebiral dosjeje, preiskoval in raziskoval. Bogue, če bo hk-

rati prikloplil televizor na program Sky in spremljal Azzurre. Istočasno bo gledal tekmo in preiskoval preteklost oseb, ki tekmo igrajo. Alternativno doživljanje SP, ni kaj! Cannavaro, Buffon in ostali se bodo med tem mučili in si na igrišču skušali priboriti naslov svetovnih prvakov. Saj veste, motivacije so zelo velike. Pa ne govorim o slavi in velikem zmago-slavju, ampak o bolj preprostem dejstvu. V primeru, da bodo v Rim prileteli z zlatim pokalom, bodo Italijani nogometašem takoj izglasovali nogometno imuniteto ad personam. Berlusconi in Previti bosta sicer tako izgubila izključno pravico nad uporabo te italijanske demokratske pogruntavščine, a bosta v to privolila. Tako bosta namreč rešila nogomet ter jesenske in zimske nedelje vseh Italijanov. Postala bosta junaka!

Borrelli pa bo ponovno brezposeln. Morda se bo po SP v svoji pisarni zadovoljil z gledanjem preiskovalca Derricka.

Andrej Čermic

Nemški Cannavaro, Borrelli pa v pokoj!

Vremenska napoved ARPA-OSMER za Furlanijo - Julijsko krajino

SPLOŠNA SLIKA:

Ciklonsko območje se iznad srednje Evrope blizu Alpam, zato se bo povečala nestanovitnost. Njegovo pomikanje je sicer še nekoliko negotovo.

ČETRTEK, 15. junija 2006:

Večinoma bo delno jasno, v popoldanskih urah bo v gorah spremenljivo z možnostjo posameznih neviht. Pihali bodo okrepljeni krajevni vetrovi. V ravninskem pasu po tople.

PETEK, 16. junija 2006:

Ob morju bo večinoma delno jasno, pihali bodo okrepljeni krajevni vetrovi. V ravninskem pasu bo spremenljivo z možnostjo posameznih večernih neviht. V gorah bo spremenljivo ali oblačno, v popoldanskimi in večernih urah se bodo pojavljale posamezne nevihte.

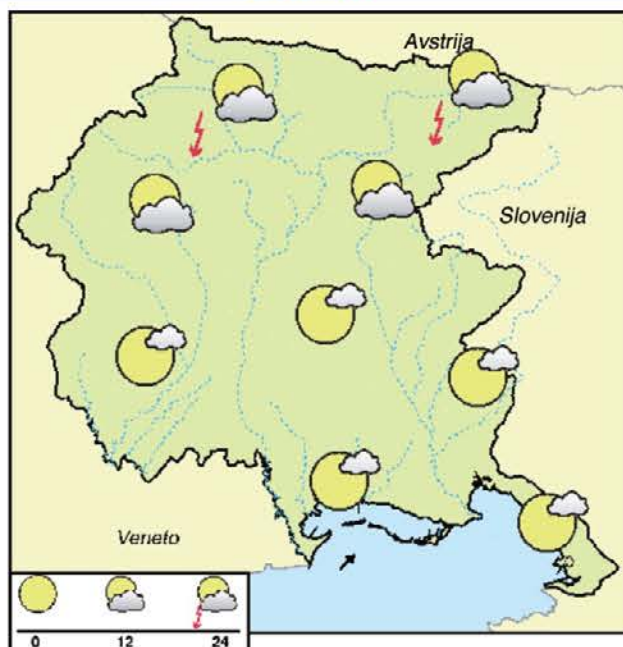
OBETI ZA KONEC TEDNA:

Nadaljnja evolucija je zaenkrat še negotova.

Vremenska napoved je - zaradi tehničnih rokov objave - pripravljena že v terek, zato je možna njena nadaljnja evolucija. Za najbolj sveže podatke:

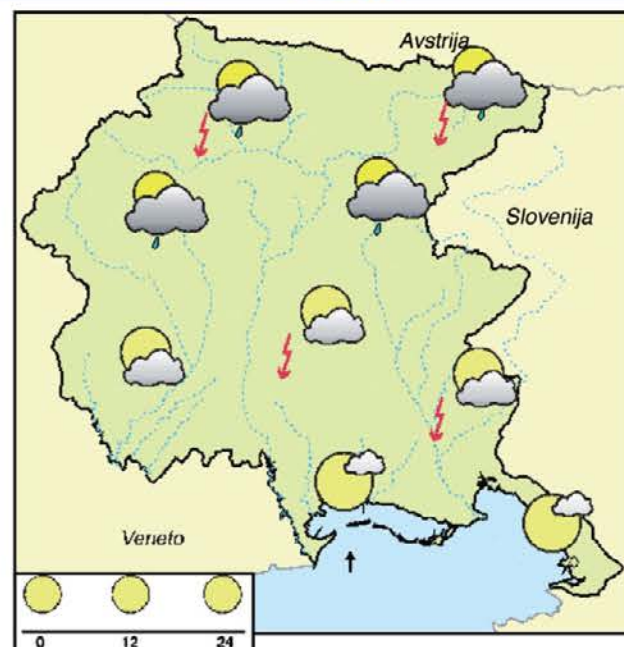
www.meteo.fvg.it, slovensko@osmer.fvg.it,
tel 0432 934148 oz. 348 7546981

ČETRTEK



	Nižina	Obala
Najnižja temperatura (°C)	14/17	17/20
Najvišja temperatura (°C)	27/30	23/26
Srednja temperatura na 1.000 m (°C)	18	
Srednja temperatura na 2.000 m (°C)	11	

PETEK



	Nižina	Obala
Najnižja temperatura (°C)	14/17	17/20
Najvišja temperatura (°C)	26/29	23/26
Srednja temperatura na 1.000 m (°C)	18	
Srednja temperatura na 2.000 m (°C)	11	

Veliko praznovanje za uradno odprtje kulturnega, izobraževalnega in finančnega središča KB center, novo pomembno središče za Slovence na Goriškem

Slovesnim in prazničnim odprtjem je bilo v petek, 9. junija, predano namenu prenovljeno slovensko kulturno, družbeno in gospodarsko središče na Verdijevem korzu, v samem osrčju Gorice. Krst KB centra so so svojo navzočnostjo pozdravili številni gostje iz vse dežele in Slovenije, saj gre za pomembno in sodobno pridobitev, ki je med drugim le nekaj desetnih metrov oddaljeno od - za slovensko narodno skupnost simbolično pomembnega - Trgovskega doma.

"Smo družba, ki hoče biti vraščena v ta prostor in se v tem prostoru poslovno razvijati," je v imenu upravnega odbora finančne družbe KB1909 povedal Boris Peric. Bližina Trgovskemu domu, je še povedal, nam nalaga obvezo, da bomo ohranjali in razvijali tradicijo in poslanstvo Trgovskega doma, ki je simbol obdobja, ko so bili Slovenci protagonisti gospodarskega in družbenega razvoja Goriške. Mavrične barve napisa KB center pa naj bodo simbol miru in odprtosti, kulturne in jezikovne raznolikosti, ki je edinstvena in zato zanimiva, je sklenil Peric. Goriški župan Vittorio Brancati je z navdušenjem pozdravil novo središče in poudaril pomen kulturnih naložb v mestu, ki mora še naprej graditi na ovrednotenju razlik, ki so bogastvo za vse. V imenu slovenske vlade je prinesel pozdrav državni sekretar Zorko Pelikan: "Skrb



Foto JMP

za kvalitetno delo ob istočasnem iskanju novih ustvarjalnih priložnosti in idej je pravilna pot do večjega pomena in ugleda slovenske skupnosti med pripadniki večinskega naroda in tudi pri nas, v Republiki Sloveniji." V imenu slovenskega ministra za kulturo Simonitija je državna sekretarka Jelka Pirkovič pohvalila podvig in poudarila, da je "sedaj čas povezovanja, časa preseganja in sodelovanja." Predsednik SKGZ Rudi Pavšič je podčrtal, da sta smisel in sporočilo KB centra tudi v naporih za hitro in uspešno udejanjanje duha nove Evrope v malem pri nas. Novo središče krepi slovensko prisotnost v mestnem središču in ureničuje širši načrt SKGZ-ja, po katerem naj naša dejavna prisotnost pripomore k temu, da postaneta Gorica in Nova Gori-

ca s širšim območjem "laboratorij sožitja in večjezične interakcije." KB center je nekaj več od golega poslopja, v katerem domujejo organizacije, ustanove in finančno bančna jedra, je še povedal Pavšič: v idealni povezavi z drugimi kulturnimi središči in Trgovskim domom, "kateremu moramo zagotoviti sodoben vsebinski naboj, naša skupnost ponuja viden prispevek k splošnemu bogatjenju in rasti večjezične in večkulturne identitete Gorice." Med številnimi javnimi upravitelji in uglednimi gosti so bili prisotni vladni podtajnik Miloš Budin, slovenski gen. konzul v Trstu Jože Šušmelj, deželna svetnika Tamara Blažina in Igor Dolenc, v imenu pokrajinske uprave pred-

sedež trinajst slovenskih ustanov, o delovanju in razvoju njih načrtih spregovorili predstavnikom sredstev družbenega obveščanja že nekaj dni prej. Predsednik finančne delniške družbe KB1909, ki je pravna naslednica Kmečke banke, Boris Pe-



ric, je povedal, da si bo družba tudi v prihodnje prizadevala, da "še bolj utrdi vlogo v gospodarstvu in širšem pomenu, ki jo je nekoč imela Kmečka banka, in bo tudi v prihodnje steber slovenskega vsebinskega gospodarstva v Italiji." Povedal je še, da je danes družba KB1909 holdinška družba istoimenske mednarodne skupine podjetij, ki delujejo na trgih srednje in jugovzhodne Evrope, še posebej je izpostavil prisotnost v Srbiji, na Hrvaškem, v Armeniji in Rusiji, zelo dobro pa seveda sodelujejo s Slovenijo. Peric je tudi nakazal razvoj družbe KB1909, ki jo sestavlja 26 družb, katerih dejavnosti gredo od upravljanja finančnih naložb, proizvodnje in razvoja elektronskih sestavnih delov do prehrabnih artiklov, upravljanja nepremičninskih investicij in kinematografske dejavnosti; družba se ukvarja tudi z mednarodno trgovino in drugimi storitveni-

mi dejavnostmi. "S solidno finančno in organizacijsko strukturo spodbujamo razvoj slovenskega gospodarstva na obmejnem področju ter njegovo vključevanje v evropski gospodarski sistem in s podpiranjem aktivne vloge slovenskih gospodarskih dejavnikov ohranjamo prisotnost na robu slovenskega prostora. Tako utrjujemo slovensko prisotnost v videmski, goriški ter tržiški pokrajini," je povedal Peric. Lansko poslovno leto so zaključili z dobičkom v višini 613 tisoč evrov, medtem ko ima družba kapitalsko vrednost 19 milijonov evrov; prihodki skupine so lansko leto znašali skoraj 50 milijonov evrov, prihodnje leto pa naj bi znašali že 80 milijonov evrov. Peric je z zadovoljstvom poudaril dejstvo, da družba danes zaposluje 420 ljudi. Povedal je, da je za družbo KB1909 najpomembnejši dogodek leta prav gotovo obnova nekdanjega poslopja Kmečke banke, v katerem bo odslej KB center; v njem bodo doma slovenske kulturne, socialne, gospodarske in politične ustanove, od knjižnice Damira Feigla do SLORI-ja, SKGZ-ja in drugih ustanov. Peric je še povedal, da je tik pred realizacijo projekt kablanske povezave za električno energijo med Vrtolbo in Redipuglio, povezave,

v Italijo.

Pooblaščen upravitelj družbe KB 1909 Mitja Bavcon je povedal, da družba načrtuje širjenje predvsem na področje jugovzhodne Evrope; na Hrvaškem in v Srbiji bodo prihodnje leto ustanovili finančne družbe, v Armeniji prav tako, dejal pa je, da so pred kratkim italijanski banki Intesa prodali poseben softver program in projekt za potrošniške kredite.

Tomaž Petaros je predstavil hčerinsko podjetje Neonseven, eno od 26 povezanih družb skupine KB1909, ki se že nekaj let uspešno ukvarja z načrtovanjem in proizvodnjo prototipov za mobilno telefonijo ter z načrtovanjem komponent programske in strojne opreme. Tudi to podjetje, v katerem je zaposlenih 59 ljudi, od teh jih ima univerzitetno izobrazbo 47, deluje na območju, kjer živi slovenska narodna manjšina, saj ima sedež na Proseku pri Trstu. Prisotni so na celotnem svetovnem tržišču, saj so samo v zadnjem času vložili za 4,5 milijona evrov v razvoj in širjenje podjetja, ki sodeluje predvsem z velikimi proizvajalci mobilne telefonije in avtomobilsko industrijo.

Peric je med pogovorom z novinarji tudi povedal, da se bo



ki jo KB1909 pripravlja z Istra-benzom v Sloveniji in družbo Iris v Italiji. Projekt, ki bo stal 30 milijonov evrov, bo omogočal za 200 megavatov večji izvoz električne energije iz Slovenije

družba KB1909 aktivneje vključila v slovenski finančni trg v trenutku, ko bo RS sprejela evro; razmišljajo pa tudi o odhodu na slovensko borzo.

JP in DD



Peš po Korziki (7)

Med morjem in gorami

5. Tra Mare e Monti

Po skoraj 48 urah, ko sva jedla pretežno energetske tablice in nič toplega (če odmislim pašto s tuno v planinski koči), se je vroča kava na terasi pred hotelom Auberge de la Foret še kako prilegla, pa tudi sendvič z močnim korziškim kozjim sirom je bil odlični. Kljub dežju je vse potekalo po idealnem scenariju, in ko nama je eden od uslužbencev razkazal Gite d' etape, prostorček s tremi pogradi, deset korakov stran od restavracije, se nama je kar smejalo. Takoj sva se odločila, da je to najboljša varijanta, saj se nama šotora v tistem gnilem vremenu res ni ljubilo postavljati. Alternativa zavetišča je bila hotelska soba, za katero pa bi morala odšteti precej več denarja.

Zgodnji del popoldneva sva preživela kar v toplem prostorčku, v katerem sta bila tudi tuš in umivalnik. Na stranišče je bilo treba ven, pa ne v naravo

kot na Ortu di u Piobbu, ampak v skupne sanitarije za goste hotela, restavracije, zavetišča in kampa v gozdniški kompleksom. Jano je kmalu po tuširanju odneslo v svet sanj, kar je pričalo o tem, da jo je tistih "slabih" 15 kilogramov na hrbtnu kar pošteno zdelovalo, a glede na to, da sva drugi dan na poti hodila pretežno v dolino in le slabe štiri ure, se nisem počutil prav nič krivega. Vedel sem, da ji bo vsak dan lažje in da je z vsakim korakom bolj utrjena, predvsem pa to, da ji bo popoldanski spanec - ki ga v primeru, če bi nadaljevala po GR 20, ne bi bilo - še kako koristil. Medtem ko je ona dremuckala in si obnavljala moči, sem sam opral čunje in še enkrat (zadnjič) preletel naslednjih nekaj etap na GR 20 ter dokončno potegnili črto pod projektom, ki bi ga sam najbrž izpeljal brez

večjih težav. A v tem primeru ni šlo samo zame in za moje cilje, ideje, hrepenenja... Bila sva dva in hvala Bogu, da je bilo tako. Niti malo mi ni bilo žal, da se domov ne bom vrnil z vsega spoštovanja vredno tro-

le" poslano oviro, ki naju je spravila na "pravo pot". Nekoliko neprijetno mi je bilo le zato, ker sva s tem izgubila stik s Pachijem in Carmen, ki sta se v planinski koči Carozzu gotovo spraševala, kam sva "zabluzila", a pred na-

zazrl v živo-megleno zunanost, kjer je vse, odkar sva prišla, divje nalivalo, sem se spomnil na vse GR-jevce, ki so bili zagotovo še na poti proti drugemu etapnemu cilju, ter jim v mislih želel veliko sreče pri napredovanju v vse prej kot idealnih razmerah. Jana je še vedno spala, ko so se treskoma odprla vhodna vrata in so v notranjost malega prostora vstopili možakar, ki nama je razkazal zavetišče, in dva do kože premočena pohodnika. Fant in punca, stara okrog 25 let, nista mogla skriti slabe volje zaradi dežja, ki ju je, po opremi sodeč, ujel nekoliko preslabo pripravljena, in trohice razočaranja, ker je bilo zavetišče že delno zasedeno. Tudi midva z Jano, ki jo je "vdor" v prostor zbudil, bi raje vide-la, da bi ostala sama, saj sva si sobo na nek način že prisvojila in se v njej po domače "razkomotila", a tako pač je. Treba se je bilo prilagoditi.

Na začetku smo se le bežno pozdravili, sčasoma pa je komunikacija le stekla. Ker smo se v tistih prvih stikih pozabili pomenko predstaviti, sva ju z Jano kasneje krstila za Hermana in Helgo. Čeprav sva v prihodnjih dneh v njuni družbi preživela kar nekaj časa in smo se prav fino ujeli, naju njuni pravi imeni sploh nista več zanimali, saj se nama je zdelo, da sta jima imeni Herman in Helga pisani na kožo. Bila sta umirjena in precej zdržana. On suh in bled, z že precej razredčenimi lasmi. Ona skoraj popolno nasprotje. Nižja in bolj "korpulentna brunetka". Prihajala sta iz Berlina in oba sta še študirala. Za počitnice na Korziki sta se odločila zaradi ugodne cene letalske karte Berlin - Cagliari na Sardinijo, od koder sta pristopala. Nameravala sta prehoditi TMM. Kasneje sem izvedel, da je bil glavni krivec za pohodniške počitnice Herman, ki se je za treking navdušil v Indijskem delu Himalaje. Helga ga je le zvesto spremljala.

/ dalje
Nace Novak



Popoldanski počitek v Bonifatu-ju

fejo, kar prehojeni GR 20 zagotovo je. Deževje sem sprejel kot neke vrste božji dar, "od višje si-

ma je bil nov izziv, na katerem so naju čakala nova poznanstva. Vsakič, ko sem se skozi okno